

LAHDEN YHTEISKOULUN AIKUISLUKIO

Aikuislukion kurssi- kuvaukset ja oppi- kirjat

Lukuvuosi 2020-2021

LAHDEN YHTEISKOULUN AIKUISLUKIO

Kirkkokatu 2, 15110 Lahti

PUH. 03 876 9050

www.lyk.fi/aikuislukio

Sisällys

LUKU 1: AIKUISTEN PERUSOPETUS	3
1.1 AIKUISTEN PERUSOPETUS: ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS, SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS	3
1.2 AIKUISTEN PERUSOPETUS: SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS	4
1.3 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TOINEN KOTIMAINEN KIELI, B1-OPPIMÄÄRÄ	6
1.4 AIKUISTEN PERUSOPETUS: VIERAS KIELI, ENGLANTI, A1-OPPIMÄÄRÄ	7
1.5 AIKUISTEN PERUSOPETUS: MATEMATIIKKA	8
1.6 AIKUISTEN PERUSOPETUS: USKONTO.....	9
1.7 AIKUISTEN PERUSOPETUS: ELÄMÄNKATSOMUSTIETO	10
1.8 AIKUISTEN PERUSOPETUS: HISTORIA	10
1.9 AIKUISTEN PERUSOPETUS: YHTEISKUNTAOPPI	11
1.10 AIKUISTEN PERUSOPETUS: FYSIIKKA.....	11
1.11 AIKUISTEN PERUSOPETUS: KEMIA	12
1.12 AIKUISTEN PERUSOPETUS: BIOLOGIA.....	12
1.13 AIKUISTEN PERUSOPETUS: MAANTIETO.....	12
1.14 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TERVEYSTIETO	13
1.15 AIKUISTEN PERUSOPETUS: OPINTO-OHJAUS JA TYÖELÄMÄTAIDOT.....	13
1.16 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka (TVT)	14
1.17 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN (TET).....	15
LUKU 2: LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS (LUVA)	15
2.1 LUVA - Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (LVS)	15
2.2 LUVA - Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot (LVLUMA)	19
2.3 LUVA - Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus (LVHY)	20
2.4 LUVA - Opinto-ohjaus (LVOP).....	21
2.5 LUVA - Muut kieliopinnot.....	22
2.6 LUVA - Valinnaiset opinnot	22
LUKU 3 AIKUISTEN LUKIOKOULUTUS.....	22
3.1 AIKUISLUKION ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS (ÄI)	22
3.2 AIKUISLUKION SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS (S2 -KIELI).....	24
3.3 AIKUISLUKION TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSI, B1 -KIELI (RUB1)	26
3.4 AIKUISLUKION VIERAS KIELI, ENGLANTI, A1 -KIELI (ENA)	28
3.5 AIKUISLUKION VIERAAT KIELET, B3-OPPIMÄÄRÄ	30
3.5.1 ENGLANTI, B3-KIELI (ENB).....	30

3.5.2 ESPANJA B3 –KIELI (EAB).....	31
3.5.3 RANSKA, B3-KIELI	33
3.5.4 SAKSA, B3-KIELI (SAB).....	33
3.5.5 VENÄJÄ, B3-KIELI (VEB)	34
AIKUISLUKION MATEMATIIKKA.....	36
3.6 AIKUISLUKION MATEMATIIKKA (MAY, MAB, MAA).....	36
3.6.1 Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus	37
3.6.2 Matematiikan lyhyt oppimäärä	37
3.6.3 Matematiikan pitkä oppimäärä	38
AIKUISLUKION LUONNONTIETEELLISET OPPIAINEET	40
3.7 AIKUISLUKION FYSIIKKA (FY)	40
3.8 AIKUISLUKION KEMIA (KE)	42
3.9 AIKUISLUKION BIOLOGIA (BI)	44
3.10 AIKUISLUKION MAANTIEDE (GE).....	46
AIKUISLUKION HUMANISTISYHTEISKUNNALLISET JA KATSOMUKSELLISET OPINNOT	49
3.11 AIKUISLUKION USKONTO, EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO (UE).....	49
3.12 AIKUISLUKION ELÄMÄNKATSOMUSTIETO (ET).....	50
3.13 AIKUISLUKION HISTORIA (HI)	51
3.14 AIKUISLUKION YHTEISKUNTAOPPI (YH)	53
3.15 AIKUISLUKION FILOSOFIA (FI)	54
AIKUISLUKION VALINNAISET OPPIAINEET	56
3.16 PSYKOLOGIA (PS).....	56
3.17 TERVEYSTIETO (TE).....	58
3.18 TEEMAOPINNOT (TO).....	61

LUKU 1: AIKUISTEN PERUSOPETUS

Aikuislukion opiskelija voi kerrata aikuisten perusopetuksen kursseilla oppiaineen perusasioita ennen lukio-opintojen aloittamista. Perusasioiden kertaaminen on hyvä Startti lukioon tai ammatillisiin opintoihin. Jos lukion oppimäärää suorittava opiskelija suorittaa lukion alkuvaihetta tukevia perusopetuksen kursseja, hyväksi luetaan ne hänen lukion oppimäärään valinnaisina koulukohtaisina syventävinä kursseina.

Aikuisten perusopetuksessa voi suorittaa peruskoulun loppuun, jos se on joskus jäänyt kesken. Opiskelijan aikaisemmat opinnot kartoitetaan ja hänelle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma.

Perusopetuksen kursseilla voi myös korottaa tarvittaessa peruskoulun päättöarvosanoja, jos haluaa saada päättötodistuksen keskiarvon paremmaksi.

Arviointi

Pakollinen ja valinnainen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Valinnainen oppiaine arvioidaan sanallisesti käyttäen suoritusmerkintää = S.

1.1 AIKUISTEN PERUSOPETUS: ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS, SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

Perusopetuksen kurssikokonaisuudet ovat äi1-3 ja äi4-5. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa suomen kielen ja kirjallisuuden perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssikokonaisuudesta vähintään 2 perusopetuksen kurssia.

Oppikirja

Oppikirja ilmoitetaan opetuksen alkaessa.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakolliset kurssit 1-5

Kurssi 1 Suomen kielen ja kirjallisuuden perusteet (äi1)

Kurssilla keskitytään vahvistamaan tekstien tuottamisen ja tulkitsemisen perustaitoja ja monipuolistamaan suullisia ja kirjallisia viestintätaitoja. Opitaan oman tekstin rakentamisen perusasiat ja annetaan ja vastaanotetaan palautetta tekstien tuottamisen eri vaiheissa. Perehdytään tiedonhakuun, erilaisiin tietolähteisiin ja niiden luotettavuuden arviointiin. Keskeisenä sisältönä on yleiskielen hallinnan vahvistaminen. Kerrataan sanaluokkajako sekä nominien ja verbien taivutus.

Kurssi 2 Monimuotoiset tekstit (äi2)

Kurssilla vahvistetaan ja syvennetään monimuotoisten tekstien tulkinnan taitoja tutustumalla eri tekstilajeihin. Tutustutaan erittelevään, tulkitsevaan ja kriittiseen lukutapaan. Harjoitellaan eri tilanteisiin sopivia ilmaisun keinoja. Harjaannutaan ottamaan kantaa ja perustelevaan ajatuksia niin suullisesti kuin kirjallisesti. Harjoitellaan lähteiden käyttöä ja arviointia. Kielenhuoltoasioita ovat ison ja pienen alkukirjaimen käyttö sekä sanojen yhteen ja erilleen kirjoittaminen. Kurssilla opiskellaan lauseenjäsennys, pää- ja sivulauseet.

Kurssi 3 Tekstien tuottaminen ja tulkitseminen (äi3)

Opiskelijan lukutaitoa ja tekstien tulkitsemisen taitoja syvennetään tutkimalla erilaisia tekstejä. Tekstien tulkinnassa tarvittavien käsitteiden käyttöä opiskellaan. Tutustutaan monimuotoisiin eritteleviin, pohtiviin, kan-

taa ottaviin ja ohjaaviin teksteihin ja niiden keskeisiin kielellisiin piirteisiin. Samalla perehdytään tekstien tavoitteisiin ja arviointikriteereihin. Kurssilla harjoitellaan myös puheen ja kokonaisilmäyksen erilaisia keinoja esimerkiksi valmistelluissa puhe-esityksissä. Kerrataan nominaalimuodot ja lauseenvastikkeet.

Kurssi 4 Kieli ja kulttuuri (äi4)

Kurssilla vahvistetaan edelleen erilaisten tekstilajien hallintaa. Tutustutaan suomen kielen ja kirjallisuuden vaihteluun ja kehitykseen sekä kielen ominaispiirteisiin ja kielisukulaisuusasioihin. Tutustutaan kielessä ja kulttuurissa tapahtuneisiin muutoksiin. Vahvistetaan opiskelijan omaa kielellistä ja kulttuurista identiteettiä. Lisätään tietoisuutta tekstien tyylistä, sävyistä ja rakenteista.

Kurssi 5 Puhe- ja vuorovaikutustaidot ja median maailma (äi5)

Kurssilla vahvistetaan opiskelijan viestintätaitoja. Harjoituksia tehdään niin yksin kuin ryhmässäkin. Harjaannutaan käyttämään kieltä eri tilanteiden vaatimalla tavalla. Luettavaksi tulee kokonaisteos. Opiskelija laatii kirjallisuuden alalta 10-15 sivun pituisen tutkielman, mikä opettaa lähteiden käyttöä. Lisäksi kirjoitetaan aiheeseen pohjautuva kirjoitelma ja pienempiä, esimerkiksi kaunokirjallisuutta eritteleviä tekstejä.

1.2 AIKUISTEN PERUSOPETUS: SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS

Suomi toisena kielenä kurssit järjestetään yhdessä lukio-opintoihin valmentavan eli LUVA-koulutuksen kursien kanssa. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppiaineesta perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa oppiaineesta vähintään 4 suomi toisena kielenä ja kirjallisuus kurssia.

Oppikirjat

Gehring ja Heinzmann: Suomen mestari 1, 2 ja 3. Finn Lectura. Hankitaan yksi kerrallaan opettajan ohjeen mukaan.

Arviointi

Pakollinen ja valinnainen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakolliset kurssit 1-9

Kurssi 1: s21 Opiskelutaitojen vahvistaminen

Kurssilla vahvistetaan eri aineiden opiskelussa tarvittavia opiskelustrategioita. Tutustutaan oppikirjatekstin rakenteeseen, harjoitellaan etsimään tekstistä ydinasiat ja referoimaan niitä suullisesti ja kirjallisesti. Harjoitellaan muistiinpanojen tekemistä. Tutustutaan erilaisiin koetyyppeihin ja kysymysmalleihin ja harjoitellaan vastaamaan niihin.

Kurssi 2: s22 Luonnontieteen tekstit tutummiksi

Kurssilla tuetaan luonnontieteellisen alan kielen lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelemisen ja puhumisen taitoja. Syvennetään opiskelun kannalta merkityksellisten tekstien monipuolista lukemista ja tulkintaa. Luetaan maantiedon, biologian, fysiikan ja kemian lyhyitä tekstejä ja tutustutaan niiden tiedonalojen kieleen. Laaditaan omia lyhyitä tietotekstejä kuten määritelmiä, selostuksia ja tiivistelmiä.

Kurssi 3: s23 Yhteiskunnallisten aineiden tekstit tutummiksi

Kurssilla tuetaan yhteiskunnallisen alan kielen lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelemisen ja puhumisen taitoja. Syvennetään opiskelun kannalta merkityksellisten tekstien monipuolista lukemista ja tulkintaa. Luetaan historian ja yhteiskuntaopin tekstejä ja tutustutaan niiden tiedonalojen kieleen. Laaditaan omia lyhyitä tietotekstejä kuten lyhyitä esseevastauksia.

Kurssi 4: s24 Median tekstejä ja kuvia

Tutustutaan digitaalisiin teksteihin ja arvioidaan niitä lähdekriittisesti. Pohditaan, millaiset tekstit ovat luotettavia lähteitä esimerkiksi esitelmään. Tutustutaan tekstien käyttämiseen oman tekstin pohjana ja opetellaan lainaamaan ja referoimaan muiden kirjoittamaa tekstiä. Harjoitellaan käyttämään lähteitä sekä kirjoittamaan lähdeviitteitä. Tarkastellaan erilaisia uutiskuvia ja mainoskuvia ja niiden tavoitteita.

Kurssi 5: s25 Tiedonhankintataitojen syventäminen

Vahvistetaan tieto- ja viestintäteknologian käyttötaitoja tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Harjoitellaan graafien, karttojen, tilastojen ja simulaatioiden lukutaitoa ja tulkintaa. Tehdään tiedonhankintaa liittyviä harjoituksia ja hyödynnetään koulun oppimisympäristöjä.

Kurssi 6: s26 Uutistekstit

Kurssilla vahvistetaan taitoja työskennellä keskustellen uutistekstien parissa. Tarkastellaan eri medioiden uutisia ja niiden tekstilajipiirteitä. Opitaan poimimaan uutisen sisällöstä ydinasiat. Vahvistetaan uutistekstien kuuntelu- ja ymmärtämistaitoa ja harjoitellaan tunnistamaan, millainen on luotettava uutislähde. Kirjoitetaan uutinen.

Kurssi 7: s27 Mielipiteen ilmaiseminen ja perusteleminen

Kurssilla harjoitellaan mielipiteen ilmaisemista ja argumentointia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Tutustutaan erilaisiin mielipideteksteihin ja opitaan niiden avulla käyttämään argumentointiin liittyviä fraaseja ja ilmauksia, tuttavallisuuden ja muodollisuuden ilmaisemista, modaalisuutta, mielipiteen vahvistamisen ja pehmentämisen keinoja sekä argumentointia. Kirjoitetaan mielipideteksti ja laaditaan oma puhe-esitys. Harjoitellaan prosessikirjoittamista.

Kurssi 8: s28 Kaunokirjalliset tekstit tutuiksi

Kurssilla tutustutaan kaunokirjallisuuden eri lajeihin sekä tekstien kielellisiin piirteisiin. Luetaan kaunokirjallisia tekstejä ja tutustutaan niiden tekstilajipiirteisiin. Käsitellään muutamia kaunokirjallisia tekstejä syventäen, esim. novelleja, kertomuksia ja runoja. Opiskelijaa aktivoidaan omaehtoiseen lukemiseen ja kirjaston käyttöön. Kirjoitetaan oma satu tai kertomus ja oma runo.

Kurssi 9: s29 Kulttuurinen moninaisuus - moninainen kulttuuri

Kurssilla tutustutaan lisää kirjallisuuteen, teatteriin, kuvataiteeseen ja/tai muihin taidemuotoihin. Tarkastellaan yhtä taideteosta monipuolisesti ja kirjoitetaan oma arvostelu siitä. Vahvistetaan kulttuurisen monimuotoisuuden ymmärrystä vertailemalla opiskelijoiden kulttuurisia kokemuksia.

Valinnainen kurssi**Kurssi 10: s210 Ajankohtaiset ilmiöt Suomessa ja maailmalla**

Kurssilla keskustellaan ja kirjoitetaan ajankohtaisista ilmiöistä kulttuurissa ja yhteiskunnassa Suomen, Euroopan ja globaalista näkökulmasta. Hyödynnetään eri medioita ja muita lähteitä. Syvennetään tekstin tuottamisen taitoja. Kurssi toteutetaan yhteistyössä yhteiskuntaopin/historian/maantieteen oppiaineiden opiskelun kanssa.

1.3 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TOINEN KOTIMAINEN KIELI, B1-OPPIMÄÄRÄ

Tässä opetussuunnitelmassa kuvataan 3 ruotsin kielen B1-oppimäärän mukaista aikuisten perusopetuksen päättövaiheen kurssia, jotka kaikki ovat pakollisia kursseja. Kurssien opetus järjestetään 1-3 kurssin työopajakokonaisuutena. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineesta perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa opintokokonaisuuden 1-3. Opiskelija, jolla ei ole ruotsin kielessä aikaisempia opintoja tai muulla tavoin hankittua ruotsin taitoa, aloittaa opintonsa kurssista 1. Kaikki tavoitteet ovat mukana kaikilla kursseilla, mutta niiden painotus voi vaihdella.

Opetus toteutetaan opettajan tukemana omatahtisena opiskeluna. Etenemiseen vaikuttaa oma opiskelutausta, omaan opiskeluun käytettävissä oleva aika jne. Opiskelija etenee opettajan laatiman suunnitelman mukaan ja siirtyminen seuraavalle kurssille tapahtuu, kun edeltävän kurssin työt on tehty ja kokeet läpäisty. Kurssitöitä ovat paitsi tehtävien tekeminen myös pienet kirjoitustehtävät, ääneen lukemiset, muut suulliset tehtävät sekä kuullunymmärtämistehtävät että luetunymmärtämistehtävät.

Oppikirja

Opiskelumateriaalin saa opettajalta lainaan.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakolliset kurssit 1-3

Kurssi 1: rub11 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa

Tutustutaan ruotsin opiskeluun. Harjoitellaan itseä koskevien tietojen kertomista ja vaihtamista. Harjoitellaan toimintaa tavanomaisimmissa sosiaalisissa kohtaamistilanteissa (perhe, suku ja ystävät, vapaa-aika). Painotetaan puhumista ja ääntämistä. Opetellaan kielenopiskelutaitoja ja kielitaidon alkuvaiheessa tarvittavien viestintästrategioiden käyttöä. Tutustutaan ruotsin kielen asemaan Suomessa.

Kurssi 2: rub12 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutus asiointitilanteissa ja selviytyminen muodollisemmista tilanteista

Harjoitellaan arkipäivän asiointitilanteita ruotsiksi, esimerkiksi kaupassa käynti, matka- ja pääsylippujen ostot, jne. Kiinnitetään huomiota tilanteeseen sopivaan kielenkäyttöön ja ruotsin kielen alueelliseen painottumiseen Suomessa. Opetellaan käyttämään ruotsia työelämään liittyvissä yhteyksissä sekä erilaisissa muodollista kielenkäyttöä ja kulttuurista osaamista edellyttävissä tilanteissa. Tutustutaan myös kohteliaisiin tapoihin viestiä vaativammassa sosiaalisissa tilanteissa kuten ihmisen elinkaareen liittyvissä juhlissa ja tilaisuuksissa.

Kurssi 3: rub13 Kielitaidon alkeet: Kielitaidon alkeet / kehittyvä kielitaito: Palvelu- ja viranomaistilanteet, ajankohtaiset ilmiöt ja avaimet elinikäiseen kielenopiskeluun

Harjoitellaan toimimista vaativammassa palvelutilanteissa, kuten terveydenhoito, työnhaku, koulutus, asiointi virastoissa, jne. Hankitaan tietoa ja harjoitellaan vaihtamaan ajatuksia erilaisista ajankohtaisista asioista ja ilmiöistä. Hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan ruotsinkielisiä vaikeustasoltaan sopivia medioita tai muita lähteitä. Pohditaan ja tarkastellaan opiskelijoiden jatkosuunnitelmia ja tulevaisuudessa tarvittavia taitoja ja tietoa.

1.4 AIKUISTEN PERUSOPETUS: VIERAS KIELI, ENGLANTI, A1-OPPIMÄÄRÄ

Tässä opetussuunnitelmassa kuvataan 8 englannin A-oppimäärän aikuisten perusopetuksen päättövaiheen kurssia, joista kurssit 1-6 ovat pakollisia ja kurssi 7 on valinnainen. Perusopetuksen kurssien 1-4 opetus järjestetään aikuislukion B3-englannin kielen kurssien ENB3-6 yhteydessä ja kurssien 5-6 opetus erillisinä perusopetuksen kursseina. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssit ena5-6 ja valinnaisen kurssin ena7. Opiskelija, jolla on englannin kielessä aikaisempia opintoja tai muulla tavoin hankittua englannin taitoa, voi aloittaa opintonsa itselleen sopivan tasoisesta kurssista. Kaikki tavoitteet ovat mukana kaikilla kursseilla, mutta niiden painotus voi vaihdella.

Oppikirjat

Kurssi 1: Jokela et al.: English for You, too! Book 2 (Otava) (perusopetuksen ena1)

Kurssi 2: Haukkapää et al.: English for You, too! Book 2 (Otava) (perusopetuksen ena2)

Kurssi 3: Haukkapää et al.: English for You, too! Book 3 (Otava) (perusopetuksen ena3)

Kurssi 4: Haukkapää et al.: English for You, too! Book 3 (Otava) (perusopetuksen ena4)

Kurssi 5-6: Opiskelumateriaalin saa opettajalta

Kurssi7: Opiskelumateriaalin saa opettajalta

Arviointi

Pakollinen ja valinnainen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakolliset kurssit 1-6

Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa perusopetuksen arvosanaa, starttikurssit arvioidaan numeroin käyttäen asteikolla 4 – 10. Kaikki kolme kurssia 5 - 7 ovat pakollisia, jos tavoitteena on korottaa perusopetuksen arvosanaa.

Kurssi 1: ena1 Kehittyvä kielitaito: Työelämässä toimiminen ja muita muodollisia tilanteita

Opetellaan käyttämään englantia työelämään liittyvissä yhteyksissä sekä erilaisissa muodollista kielenkäyttöä edellyttävissä tilanteissa. Tutustutaan myös kohteliaisiin tapoihin viestiä vaativammissa sosiaalisissa tilanteissa kuten ihmisen elinkaareen liittyvissä juhlissa ja tilaisuuksissa.

Kurssi 2: ena2 Kehittyvä kielitaito: Palvelu- ja viranomaistilanteet ja osallistuva kansalainen

Harjoitellaan toimimista vaativammissa palvelutilanteissa, kuten terveydenhoidossa ja viranomaisten kanssa asioimisessa. Tarkastellaan yhteiskunnallista osallistumista ja vaikuttamista sekä yhteisöissä toimimista. Harjoitellaan näissä yhteyksissä vaadittavaa kielitaitoa.

Kurssi 3: ena3 Kehittyvä kielitaito: Kertomuksia minusta ja ympäristöstäni

Käsitellään asumista erilaisissa ympäristöissä ja tehdään havaintoja lähiympäristöstä ja sen ilmiöistä. Opetellaan viestimään omasta taustasta ja kertomaan omia tarinoita. Pohditaan arjesta nousevia kysymyksiä ja tilanteita. Opetuksessa painottuu suullinen vuorovaikutus.

Kurssi 4: ena4 Kehittyvä kielitaito: Ajankohtaiset ilmiöt

Käsitellään erilaisia ajankohtaisia asioita ja ilmiöitä, kuten yhteiskunnalliset tapahtumat ja muuttuva maailma ottaen huomioon opiskelijoiden erilaiset taustat. Opetuksessa painottuu kirjallinen vuorovaikutus. Kurssilla voidaan hyödyntää myös sopivantasoisia medioita ja muita lähteitä tiedon hakemisessa ja ilmiöistä keskustellessa.

Kurssi 5: ena5 Kulttuurikohtaamisia (1. starttikurssi tulee suorittaa, jos tavoitteena on peruskoulun päättöarvosanan korottaminen)

Tutustutaan erilaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja vapaa-ajanviettopoihin, esimerkiksi harrastuksiin, jaetaan kokemuksia ja pohditaan niitä.

Kurssi 6: ena6 Globaalienglanti (2. starttikurssi tulee suorittaa, jos tavoitteena on peruskoulun päättöarvosanan korottaminen)

Tutustutaan englannin asemaan lingua francana ja useiden maiden virallisena kielenä. Tarkastellaan englanninkielisten maiden elämäntyyliä ja kulttuureja. Pohditaan englannin kieleen, sen variantteihin ja asemaan liittyviä ilmiöitä sekä mahdollisuuksien mukaan arvoja suhteessa Suomen ja maailman monikielisyyteen.

Valinnainen kurssi 7

Kurssi 7: ena7 Liikkuvuus ja kansainvälisyys (3. starttikurssi tulee suorittaa, jos tavoitteena on peruskoulun päättöarvosanan korottaminen)

Opiskellaan liikkumisessa ja kansainvälisissä kontakteissa tarvittavaa kieltä ja tutustutaan niihin liittyviin toimintaympäristöihin. Harjoitellaan käyttämään englantia erilaisissa yhteyksissä, kuten yhteydenpidossa ulkomaille, maasta muutossa, matkailussa tai kansainvälisten järjestöjen toiminnassa.

1.5 AIKUISTEN PERUSOPETUS: MATEMATIIKKA

Kurssien opetus järjestetään 1-4 kurssin kokonaisuutena, ma1-ma4. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa opintokokonaisuuden 1-4.

Kaikilla kursseilla: Harjoitellaan loogista ajattelua vaativia toimintoja kuten sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä täsmällisesti. Rohkaistaan opiskelijoita käyttämään ajattelua tukevia piirroksia ja välineitä. Vahvistetaan opiskelijoiden päättelykykyä ja taitoa perustella. Harjoitellaan matemaattisen tekstin tulkitsemista ja tuottamista. Tutustutaan todistamisen perusteisiin. Syvennetään algoritmista ajattelua. Ohjelmoidaan ja samalla harjoitellaan hyviä ohjelmointikäytäntöjä. Sovelletaan itse tehtyjä tai valmiita tietokoneohjelmia osana matematiikan opiskelua.

Opetuksen tarkoituksena on antaa mahdollisuus kerrata ja paikata perusopetuksessa oppimatta jääneitä matematiikan osa-alueita. Opetuksessa keskitytään laskutekniikan parantamiseen, jotta elämässä ja jatko-opinnoissa eteen tulevien matemaattisten ongelmien ratkaiseminen sujuisi. Laskutekniikan lisäksi matematiikan tavoitteena on, että oppija oppii loogista ajattelua vaativia toimintoja, kuten vertailua, järjestämistä, mittamista, rakentamista, sääntöjen ja riippuvuuksien etsimistä ja esittämistä.

Oppikirja

Opettaja jakaa tarvittavan materiaalin tunneilla.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakolliset kurssit 1-4

Kurssi 1: Luvut ja laskutoimitukset

- Peruslaskutoimitukset ja laskujärjestys
- Vastaluku ja käänteisluku
- Desimaaliluvut, likiarvot ja pyöristäminen
- Murtoluvut
- Potenssi ja juuri
- Yksikkömuunnokset

- Yksinkertaiset prosenttilaskut

Kurssi 2: Lausekkeet ja yhtälöt

- Lausekkeen muodostaminen ja sieventäminen
- Muuttujan käsite ja lausekkeen arvon laskeminen
- Potenssilausekkeen sieventäminen
- Polynomien käsite ja polynomeilla laskeminen
- Ensimmäisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- Vaillinaisen toisen asteen yhtälön ratkaiseminen
- Verrannollisuus
- Yhtälöpari

Kurssi 3: Prosentit, funktiot ja tilastot

- Prosenttilaskut
- Prosenttiyhtälöt
- Klassinen ja tilastollinen todennäköisyys
- Funktion käsite
- Suoran yhtälö ja suoran piirtäminen
- Paraabelin piirtäminen
- Tilastotieteen peruskäsitteet: keskiarvo, moodi, mediaani, frekvenssi

Kurssi 4: Geometria

- Geometrian peruskäsitteet: suora, kulma, monikulmiot, ympyrä
- Yhdenmuotoisuus
- Piirin ja pinta-alan määrittäminen kolmiolle, säännölliselle nelikulmiolle ja ympyrälle
- Kaaren pituus ja sektorin pinta-ala
- Pythagoraan lause
- Trigonometriset funktiot
- Tilavuuden ja vaipan pinta-alan määrittäminen lieriölle, kartiolle ja pallolle

1.6 AIKUISTEN PERUSOPETUS: USKONTO

Uskonossa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päätötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin u1. Opetus järjestetään aikuislukion uskonnon 1 kurssin yhteydessä. Kurssin suorittamistavasta sovitaan tarkemmin aineenopettajan kanssa.

Oppikirja

Oppikirja ilmoitetaan opetuksen alkaessa.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: u1 Uskonnot maailmassa

Opetuksessa käsiteltäviä teemoja ovat uskonnon synty, monimuotoisuus ja suhde muihin uskontoihin. Opetuksessa perehdytään keskeisiin opiskeltavan uskonnon juuriin, lähteisiin, oppiin, opetukseen, levinneisyyteen ja vaikutuksiin sekä eri uskontoihin, katsomuksiin ja uskonottomuuteen Suomessa ja maailmalla sekä uskontojen kriittiseen tarkasteluun. Kurssin sisällöissä tulee olla maailmankatsomuksia yhdistävää eettisten elementtien käsittelyä. Tärkeitä sisältöjä ovat opiskeltavan uskonnon kulttuurivaikutukseen liittyvät aiheet. Sisällöissä tulee näkyä opiskeltavan uskonnon ja muiden uskontojen ja katsomusten keskeiset eettiset periaatteet sekä YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus ja ihmisoikeuksien toteutuminen maailmassa.

Valittavien sisältöjen tulee auttaa opiskelijaa ymmärtämään uskontojen näkymistä mediassa ja sen kriittistä arviointia ja uskontojen välistä vuorovaikutusta ja dialogia.

1.7 AIKUISTEN PERUSOPETUS: ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Elämänkatsomustiedossa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin et1. Opetus järjestetään aikuislukion elämänkatsomustiedon 1 kurssin yhteydessä. Kurssin suorittamistavasta sovitaan tarkemmin aineenopettajan kanssa.

Oppikirja

Oppikirja ilmoitetaan opetuksen alkaessa.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: et1 Katsomukset ja ihmisoikeudet

Kurssille valitaan opiskelijoiden kokemusmaailmaan pohjaavia eettisen ajattelun taitoja sekä katsomuksellista yleissivistystä ja arvostelukykyä lisääviä sisältöjä. Kurssin sisältöjen avulla käydään opiskelijoiden maailmankuvan, elämänkatsomuksen ja identiteetin rakentumista tukevia keskusteluja. Perehdytään ihmisarvoon, ihmisoikeuksiin ja yhdenvertaisuuteen. Tutustutaan ihmisoikeuksien kehitykseen ja ihmisoikeusloukkauksiin kuten holokaustiin. Kurssin sisällöiksi otetaan teistisiin ja ateistisiin katsomuksiin nykymaailmassa, esimerkiksi sekulaariin humanismiin, kristinuskoon ja islamiin liittyviä teemoja. Pohditaan katsomusvapauden ja yhdenvertaisuuden toteutumista erilaisissa yhteiskunnissa. Kurssin sisällöt auttavat opiskelijaa ymmärtämään Unescon suojelemaa maailman kulttuuri- ja luonnonperintöä sekä kulttuurin ilmenemistä muun muassa mediassa ja taiteessa. Tarkastellaan kulttuurista moninaisuutta rikkautena, oikeutena ja eettisenä kysymyksenä.

1.8 AIKUISTEN PERUSOPETUS: HISTORIA

Historiassa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin hi1.

Oppikirja

Verkko-oppimateriaali

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: hi1 Suomen historian käännekohdat

Tuodaan esiin suomalaisen yhteiskunnan pohjoismaiset juuret. Paneudutaan kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian aikana. Perehdytään Suomen itsenäistymisprosessiin ja valtiolliseen kehitykseen. Hyvinvointiyhteiskunnan rakentamisen ja elinkeinorakenteen muutoksen kautta käydään läpi arkielämän historiaa ja tämän päivän juuria. Linkitetään sisältöjä yleisen historian viitekehykseen sopivissa yhteyksissä.

1.9 AIKUISTEN PERUSOPETUS: YHTEISKUNTAOPPI

Yhteiskuntaopissa on 2 pakollista kurssia. Opetus järjestetään osittain yhdessä lukio-opintoihin valmistavan eli LUVA-koulutuksen kanssa. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssit yh1-yh2.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Oppikirja

Verkko-oppimateriaali

Pakolliset kurssit

Kurssi 1: yh1 Yhteiskuntajärjestelmä sekä julkiset palvelut

Paneudutaan tärkeimpiin julkisiin palveluihin (kuten Kela, terveystyö, koulutuspalvelut ja TE-toimisto) sekä viranomaisten toimintaan niin, että opiskelija osaa käyttää itselleen tarkoituksenmukaisia palveluita. Perehdytään Suomen yhteiskuntajärjestelmään ja poliittiseen järjestelmään. Tutustutaan talouden peruskäsitteisiin ja ilmiöihin sekä käydään läpi esimerkkejä perustuslain säännöistä, kuten perustuslaki, tasa-arvolaki, yhdenvertaisuuslaki, lastensuojelulaki sekä yksilön oikeudet ja velvollisuudet.

Kurssi 2: yh2 Työelämän tuntemus ja oma talous

Perehdytään oman talouden suunnittelun perusteisiin sekä tutustutaan lähiympäristön yrityksiin ja muihin palveluiden tuottajiin. Tutustutaan yhteiskunnan tarjoamiin kouluttautumisen- ja uramahdollisuuksiin sekä yrittäjyyteen. Käydään läpi työelämän perustaitoja ja -tapoja. Perehdytään työtä koskevaan lainsäädäntöön työntekijän näkökulmasta. Tarkastellaan kuluttajan oikeuksia ja velvollisuuksia sekä tutustutaan kestävän kulutuksen periaatteisiin.

1.10 AIKUISTEN PERUSOPETUS: FYSIIKKA

Fysiikassa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin fy1. Kurssi suoritetaan lukio-opintoihin valmistavan eli LUVA –koulutukseen kuuluvan LVLUMA1-kurssin kanssa.

Oppikirja

Opettaja jakaa tarvittavan materiaalin tunneilla.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: fy1 Fysiikka omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjä valitaan siten, että oman elämän ja paikallisen toimintaympäristön ilmiöitä pohditaan erityisesti terveyden ja turvallisuuden näkökulmista. Sisältöjä valitaan myös kodin sähköturvallisuuteen liittyen. Joihinkin lämpöilmiöihin syvennytään kvalitatiivisella tasolla. Tutustutaan energiäkäsitteeseen ja energian säilymisen periaatteeseen. Tutustutaan sähkömagneettisen ja hiukkassäteilyn lajeihin. Pohditaan fysiikan osaamisen merkitystä jatko-opinnoissa ja eri ammateissa. Tutkimisen taidoissa pääpaino on havainnoinnissa ja havaintojen esittämisessä.

1.11 AIKUISTEN PERUSOPETUS: KEMIA

Kemiassa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin ke1. Kurssi suoritetaan lukiokoulutukseen valmistavan eli LUVA –koulutukseen kuuluvan LVLUMA1-kurssin kanssa.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Oppikirja

Opettaja jakaa tarvittavan materiaalin tunneilla.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: ke1 Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon paikallinen toimintaympäristö ja lähiympäristön tila. Tutustutaan kodin kemikaaleihin ja paloturvallisuuteen. Alkuaineiden ominaisuuksien pohjalta tutustutaan aineen koostumiseen atomeista ja atomin rakenteeseen sekä ioni- ja molekyyliyhdisteisiin. Tutustutaan pitoisuuteen ja happamuuteen arkisten esimerkkien yhteydessä. Tutkitaan olomuotojen muutoksia. Tutustutaan kemian merkkieleen. Tutkimisen taidoissa pääpaino on havainnoinnissa ja havaintojen esittämisessä.

1.12 AIKUISTEN PERUSOPETUS: BIOLOGIA

Biologiassa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin bi1.

Oppikirja

Oppikirja ilmoitetaan opetuksen alkaessa.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: bi1 Mitä elämä on?

Kurssilla keskitytään tutkimaan elämän perusilmiöitä biologialle tyypillisin tutkimusmenetelmin. Eliökunnan rakenteeseen ja monimuotoisuuteen sekä erilaisiin ekosysteemeihin perehdytään vertailemalla eliöiden rakenteita, elintoimintoja ja elinympäristöjä. Tutustutaan myös perinnöllisyyden ja evoluution perusteisiin. Lisäksi pohditaan kestäväen elämäntavan merkitystä.

1.13 AIKUISTEN PERUSOPETUS: MAANTIETO

Maantiedon oppiaineessa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin ge1.

Oppikirja

Oppikirja ilmoitetaan opetuksen alkaessa.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: ge1 Muuttuva maapallo ja kestävä tulevaisuus

Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä sekä Suomen maisema-alueita. Pyritään tekemään kenttätutkimuksia omassa lähiympäristössä. Osallistutaan oman lähiympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden suunnitteluun ja parantamiseen. Tutkitaan esimerkkien avulla maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia. Pohditaan luonnonvarojen riittävyttä ja kestävää käyttöä. Perehdytään ympäristömuutoksiin kuten ilmastonmuutokseen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiseen. Pohditaan esimerkkien avulla globalisaation vaikutuksia ja alueellisia kehityskysymyksiä.

1.14 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TERVEYSTIETO

Terveystiedossa on 1 pakollinen kurssi. Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa oppiaineen perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa, opiskelija suorittaa kurssin te1. terveystiedon opinnot hyväksiluetaan, jos opiskelija on suorittanut terveystiedon kurssin aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa tai vastaavissa opinnoissa.

Oppikirja

Oppikirja ilmoitetaan opetuksen alkaessa.

Arviointi

Pakollinen kurssi arvioidaan numeroin 4 – 10.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1: te1 Terve elämä

Sisällöissä tarkastellaan elämää terveyden edistämisen ja sairauksien ehkäisyn näkökulmasta. Opetuksessa käsitellään elämäntapojen, ihmisen ja perhe-suhteiden, seksuaaliterveyden sekä ihmisen kasvun ja kehityksen yleisiä tunnuspiirteitä, monimuotoisuutta ja henkilökohtaisuutta. Terveyden voimavaroista tarkastellaan mielenterveyttä, hyvinvointia tukevia ympäristöjä ja yhteisöjä sekä mielekästä vapaa-ajan toimintaa. Lisäksi käsitellään turvallisuustaitoja ja -valmiuksia, ensiaputaitoja, itsehoitoa sekä tuen ja avun hakemista. Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon myös ajankohtaisia terveysilmiöitä, kestävää kulutusta sekä tarkastellaan terveyteen liittyvän tiedon luotettavuutta.

1.15 AIKUISTEN PERUSOPETUS: OPINTO-OHJAUS JA TYÖELÄMÄTAIDOT

Kurssien tarkoituksena on antaa välineitä opiskelijan jatko-opintoihin tai työelämään suuntautumista varten. Opinto-ohjaus ja työelämätaidot -oppiaineessa on kaksi pakollista kurssia, jotka suoritetaan lukiokoulutukseen valmentava koulutukseen LUVA –koulutukseen kuuluvien opinto-ohjauksen kurssien kanssa.

Oppikirja

Oppikirja ilmoitetaan opetuksen alkaessa.

Arviointi

Pakollinen opinto-ohjauksen kurssi arvioidaan käyttäen sanallista arviointia suoritettu = 5.

Pakolliset kurssit

Kurssi 1: ot1 Jatko-opinnot ja ammatinvalinta

Edistetään opiskelu- ja tiedonhankinta- sekä elämäntaitoja. Koulutus- ja työelämä-tietoutta sekä tietoa yrittäjyydestä hyödynnetään omassa urasuunnittelussa. Tutustutaan Suomen koulutusjärjestelmään ja jatko-opintomahdollisuuksiin. Opitaan käyttämään tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita. Tehdään henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa.

Kurssi 1: ot2 Työelämäosaaminen

Kehitetään taitoa arvioida eri työtehtävissä tarvittavaa osaamista, vuorovaikutus- ja viestintätaitoja. Opitaan löytämään itselle sopivia ammattialoja ja vahvistetaan valmiuksia hakea tietoja vaadittavan osaamisen hankkimisesta perusopetuksen jälkeen. Saadaan kokemuksia erilaisista työtehtävistä, ammatillisista opinnoista ja/tai yrittäjyydestä. Tehdään henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa.

Valinnainen oppiaine

1.16 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka (TVT)

Opiskelijoita ohjataan käyttämään tieto- ja viestintäteknikkaa opiskelussa, kuten opintojen suunnittelussa, kurssille ilmoittautumisessa, tiedon hakemisessa, oman ajattelun ja työskentelyn työvälineenä. Oppiaineessa opetetaan hyödyntämään tekstinkäsittelyn, taulukkolaskennan ja esitysgrafiikan ohjelmistoja. Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään Internetiä, sähköpostia ja sosiaalista mediaa opiskelussa. TVT –opetuksen tavoitteena on tukea myös muiden oppiaineiden opiskelua.

Oppikirja

Opettaja jakaa tarvittavan materiaalin tunneilla.

Arviointi

Valinnainen oppiaine arvioidaan käyttäen sanallista arviointia suoritettu = S.

Valinnaiset kurssit

Kurssi 1: TVT1: Tieto- ja viestintäteknikka 1

- tietokoneen pääosat ja lisälaitteet
- tieto- ja viestintäteknikan käsitteet
- LYK-tunnusten käyttö
- oppilashallinto-ohjelma Helmi
- koulun verkko-oppimisympäristö Kusti
- TVT-opiskelutaitoja
- eri oppiaineisiin liittyviä käytännön harjoituksia

Kurssi 2: TVT2: Tieto- ja viestintäteknikka 2

- tiedonhakeminen
- verkossa tapahtuva viestintä, mahdollisuuksia, sääntöjä ja riskejä
- kymmensormijärjestelmä
- tekstinkäsittelyharjoituksia
- erilaisten tietotekstien laatiminen
- taulukkolaskentaharjoituksia

Kurssi 3: TVT3: Tieto- ja viestintäteknikka 3

- esitysgrafiikkaharjoituksia
- kuvallisen esitteen tai videon laatiminen
- oma tai yhteistyössä muiden opiskelijoiden kanssa toteutettu digitaalinen tuotos

Valinnainen oppiaine

1.17 AIKUISTEN PERUSOPETUS: TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN (TET)

Työelämään tutustumisen tavoitteena on, että opiskelija saa tietoa ja kokemusta eri ammateista ja työelämästä. Työelämään tutustumisen tehtävänä on auttaa opiskelijaa kartoittamaan omaa ammatillista suuntautumistaan ja siihen johtavia jatko-opintoja.

Työelämään tutustuminen voidaan toteuttaa siten, että opiskelija osallistuu joko koulun eri toiminnoissa tarjottavaan työhön tai opiskelija hankkii itsenäisesti työpaikan. Itsenäisesti hankittu työpaikka tulee hyväksyttävä koulun opinto-ohjaajalla ennen tutustumissopimuksen tekemistä. Sopimuslomakkeen saa opinto-ohjaajalta. Työelämään tutustumisen jaksot on sijoitettu sekä syyslukukauteen että kevätlukukauteen. Opiskelija voi suorittaa opintojensa aikana 1-2 työelämään tutustumisjaksoa opiskelusuunnitelmansa mukaisesti.

Työelämään tutustuminen koulussa tarkoittaa kiinteistöhuollon, ruokalan, kahvion, opetushenkilöstön tai muun henkilökunnan työhön tutustumista. Opiskelijan toivomus hänelle sopivasta työtehtävästä huomioidaan. Ennen tutustumisjakson aloittamista opiskelija ja työpaikan edustaja tekevät sopimuksen työhön tutustumisesta, jossa määritellään työtehtävä, työpaikka, työaika, vastuut, ruokailu ja muut ehdot. Työnantaja ei maksa opiskelijalle työelämään tutustumisesta palkkaa eikä muuta korvausta. Matkakuluista opiskelija vastaa itse.

Työaika yhden TET-kurssin aikana 28 tuntia, mikä tarkoittaa noin 4 tunnin ja 40 minuutin työaikaa viikossa opetusjakson aikana. Työpäivät ja päivittäisen työskentelyajan voi sopia työnantajan edustajan kanssa työn tekemisen, työtehtävien, opiskelijan ja työpaikan kannalta sopiviksi.

Arviointi

Valinnainen oppiaine arvioidaan opiskelijan osallistumisen, itsearviointin ja työnantajan edustajan antaman arvion perusteella. Valinnainen oppiaine arvioidaan sanallisesti käyttäen suoritusmerkintää = S.

LUKU 2: LUKIOKOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS (LUVA)

LUVA – koulutus on tarkoitettu maahanmuuttajille ja vieraskielisille opiskelijoille.

2.1 LUVA - Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (LVS)

LUVA – koulutuksen suomi toisena kielenä ja kirjallisuus – opetuksen tavoitteena on, että opiskelija saavuttaa lukio-opintoihin riittävän monilukutaidon, jonka taustalla on laaja tekstikäsitelmä. Monilukutaidon avulla opiskelija ymmärtää, tuottaa, osaa arvioida ja analysoida erilaisia puhuttuja ja kirjoitettuja suomenkielisiä tekstejä sekä päivittäisessä vuorovaikutuksessa, koulutyöskentelyssä että yhteiskunnassa. Monilukutaitoa kehitetään kaikilla lukioon valmistavan koulutuksen kursseilla, ei pelkästään suomen kielen kursseilla.

Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa varmistetaan, että opiskelija on saavuttanut perusopetuksen suomi toisena kielenä – opetuksen tavoitteet. Koulutuksen alussa opiskelijoiden kielitaito kartoitetaan ja opiskelijoille asetetaan henkilökohtaiset oppimistavoitteet yleisten tavoitteiden tueksi. Suomen kielen opetuksen perusoletuksena on, että opiskelija hallitsee kehittyvän peruskielitaidon sekä haluaa arvioida ja kehittää kielellisiä valmiuksiaan.

Opetuksen alkaessa odotetaan, että opiskelija osaa toimia tarkoituksenmukaisella tavalla eri kielenkäyttötilanteissa, osaa tulkita puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä kriittisesti sekä käyttää kieltä monipuolisesti ja luovasti, tuntee kirjallisuutta ja kulttuuria sekä rakentaa monikielistä ja monikulttuurista identiteettiä. Lukiokoulutukseen valmistavassa opetuksessa vahvistetaan näitä taitoja, syvennetään perusopetuksen aikana opittuja sisältöjä ja annetaan valmiuksia lukio-opintoja varten.

Kielitaito koostuu tulkintataidoista eli kuullun ja luetun ymmärtämisestä sekä tuottamistaidoista eli puhumisesta ja kirjoittamisesta. Näihin kaikkiin osa-alueisiin sisältyy sanaston ja rakenteiden hallinta. Toisen kielen oppimisessa opiskelijan kielitaidon kehittymistä tukee koko kohdekielinen ympäristö. Suomen kielessä hyödynnetään luokkahuoneen ulkopuolisia ja digitaalisia ympäristöjä. Opiskelijaa kannustetaan verkossa tarjolla olevien interaktiivisten oppimisympäristöjen käyttöön ja erityisesti kriittiseen tiedonhakuun ja opiskelijan omaan osallistumiseen kiinnitetään huomiota. Opetuksessa pyritään aineiden välisyyteen, ja mahdollisuuksien mukaan tarkastellaan suomen kielen näkökulmasta muiden aineiden oppimateriaaleja, mikä vahvistaa eri tekstilajien ymmärtämistä ja tuottamista. Tarkoituksena on myös toteuttaa aineiden välisiä projekteja, joissa kielen opiskelun lisäksi tutustutaan eri lukioaineiden oppisisältöihin.

Suomen kielen opetuksessa korostuvat viestinnällisyys ja toiminnallisuus. Tavoitteena on saavuttaa suomen kielessä valmistavan koulutuksen päättämiseen mennessä toimiva tai sujuva peruskielitaito (taso B1), jotta suomen kieli olisi tarpeeksi hyvä väline lukio-opintojen alkaessa. Lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa otetaan kuitenkin yksilölliset erot huomioon, ja koulutuksen lopussa opiskelijoiden kielitaitoprofiili voi vaihdella opiskelijakohtaisesti.

Oppikirjat

Kurssit 1-10: Gehring ja Heinzmann: Suomen mestari 1, 2 ja 3. Finn Lectura. Hankitaan yksi kerrallaan opettajan ohjeen mukaan.

Arviointi

Kurssit arvioidaan käyttäen merkintöjä S = suoritettu tai H = hylätty

Pakolliset kurssit 1-10

Kurssi 1 Kielen rakenteet funktionaalista näkökulmasta (LVS1)

Ensimmäisellä suomen kielen kurssilla kartoitetaan kunkin opiskelijan kielitaitoa ja henkilökohtaisia vahvuuksia sekä kehittämistarpeita. Tavoitteena on, että kaikki opiskelijat muodostaisivat realistisen käsityksen omasta kielitaidostaan ja kehittäisivät sitä aktiivisesti ja monipuolisesti. Kurssilla tutustutaan toisiin kurssilaisiin ja opetellaan rohkeasti käyttämään suomen kieltä sekä itsenäisissä harjoituksissa että pari- ja ryhmittöissä. Kurssilla kirjoitetaan ja puhutaan melko vapaasti, jotta suomen kielen käytöstä tulee luonteva osa opiskelua. Lisäksi luetaan erilaisia yleiskielisiä asiatekstejä, joiden avulla kartutetaan sanavarastoa.

Kielioppiasioista kerrataan ryhmän tarpeiden mukaan verbi- ja nimityypppejä, sanaluokkajako sekä verbien ja nominien taivutus. Tekstitasolla tutustutaan puhutun ja kirjoitetun kielen vaihteluun. Verkko-oppimisympäristöjä opetellaan käyttämään opiskelun tukena. Tekstin tekemisen perusteista kerrataan kappalejako, tekstin asemointi ja kirjoitelman suunnittelemista harjoitellaan.

Arviointi

Kurssin lopussa pidetään koe, jossa kuulustellaan käsiteltyjä kielioppiasioita ja johon kuuluu myös luetun ymmärtämistehtävä. Koko kurssin ajan pidetään portfolion tyyppistä päiväkirjaa, johon kirjoitetaan vapaasti valittavia tekstejä ja määrättyjä viikkotehtäviä. Opettaja käy oppilaiden kanssa vuoropuhelua kommentoimalla vihkoihin kirjoitettuja tekstejä. Lisäksi kirjoitetaan yksi arvioitava teksti.

Kurssi 2 Tekstin rakenteet funktionaalista näkökulmasta (LVS2)

Kurssilla pääpaino on luetun ymmärtämisessä, ja lukemalla erilaisia tekstejä tutustutaan tekstien rakentumiseen ja sidoksisuuteen sekä koheesioon vaikuttaviin tekijöihin. Kurssilla opetellaan tekstilajit, joista keskitytään tiedottamaan pyrkivien tekstien rakenteen tarkasteluun. Asiateksteistä opetellaan löytämään keskeiset asiat, mitä tukee tiivistelmän kirjoittaminen. Oman pohtivan kirjoitelman laatiminen vahvistaa tuottamistaitoja. Kurssiin sisältyy opintokäynti kirjastoon, jotta opiskelijat perehtyvät jo heti opintojen alussa kirjaston monipuoliseen palvelutarjontaan.

Kielioppiasioista käydään läpi suomen kielen lausetyypit ja päälause ja sivulauseet sekä kerrataan lauseenjäsennys. Samalla opiskellaan rektioita, ja lauseopin yhteydessä kiinnitetään huomiota myös välimerkitykseen.

Arviointi

Kurssikokeessa testataan lauseasioiden lisäksi luetun ja kuullun ymmärtämistä. Kurssilla kirjoitetaan yksi arvioitava pohtiva kirjoitelma ja tiivistelmä.

Kurssi 3 Eri tiedonalojen kieli (LVS3)

Kurssilla tutustutaan eri tiedonalojen kieleen aikaisempaa syvällisemmin ja lukio-opiskelun edellyttämällä tasolla. Luettaviksi teksteiksi valitaan mahdollisimman monipuolisesti eri oppiaineiden tekstejä ja tieteellisiä tekstejä. Tekstilajeista keskeinen on artikkeli, ja oppitunneilla harjoitellaan esseevastauksen ja referaatin laatimista. Tarkoituksena on tutustua myös oppikirjojen rakenteeseen ja lukemiseen siten, että opiskelija oppii poimimaan tekstistä olennaista tietoa ja osaa hyödyntää esimerkiksi kuvia ja taulukoita. Kurssi toteutetaan yhteistyössä LVLUMA2-kurssin kanssa. Kieliasioista käsitellään nominaalimuodot ja lauseenvastikkeet.

Arviointi

Nominaalimuodot ja lauseenvastikkeet kuulustellaan kokeessa, johon sisältyy myös luetun ymmärtämistä. Jokainen kurssilainen käy lisäksi seuraamassa yksin tai parin kanssa kolmea lukio-oppituntia. Noilla oppitunneilla harjoitellaan muistiinpanojen tekemistä, ja tehdyistä havainnoista kirjoitetaan raportti, joka lähetetään sähköpostin liitetiedostona opettajalle. Arvioitava kirjoitelma on referaatti.

Kurssi 4 Tekstejä kirjoittamaan (LVS4)

Nimensä mukaisesti kurssi sisältää paljon kirjoittamista, ja sekä käsin että verkossa kirjoitetaan erilaisia formaaleja ja myös ei-formaaleja tekstejä. Tuottamisen pääpaino on tutkielmassa, joka tehdään yhteistyössä reaaliaineen opettajan kanssa. LVLUMA2-kurssin opettaja antaa ohjeet tutkielman sisällöstä ja laajuudesta sekä niistä muotovaatimuksista, joita noudatetaan kyseisessä aineessa. Tutkielma tehdään parityönä ja sähköisessä muodossa, ja sitä muokataan välipalautteen jälkeen sekä sisällöllisesti että kielellisesti. Tarkoituksena on harjoitella tekstinkäsittelyn lisäksi yhdessä kirjoittamista, lähteiden käyttöä ja merkitsemistä ja tiedon esittämistä jopa visuaalisesti esimerkiksi diagrammien ja taulukoiden avulla. Kirjoittamisen harjoitteluun kuuluu kielen huoltaminen, ja kurssilla kerrataan alkukirjaimet, yhteen ja erikseen kirjoittaminen sekä välimerkit.

Arviointi

Kurssin lopussa pidetään kielenhuollon koe, jossa on produktiivinen aukkotehtävä. Tutkielman lisäksi kirjoitetaan itsenäisesti lyhyt viestinnällinen teksti, joka palautetaan verkko-oppimisympäristössä ja jota muokataan saadun palautteen perusteella.

Kurssi 5 Kuunnellaan ja puhutaan 1 (LVS5)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija kehittää ilmaisutaitojaan ja puhutun kielen ymmärtämisen ja tuottamisen taitoaan. Tunneilla tehdään pareittain ja ryhmässä ilmaisutaidon harjoituksia, rooliharjoituksia ja teksteinä käytetään fiktiivisiä tekstejä. Runojen ja riimien avulla harjoitellaan ääntämistä. Huomiota kiinnitetään puhekielen tilanteiseen variaatioon, jota havainnollistetaan erilaisilla asioimistilanteilla. Kaikissa harjoituksissa kiinnitetään huomiota ääntämiseen, lausepainoon ja puheen rytmiiin.

Puheen pitämistä ja laatimista harjoitellaan, ja kaikki opiskelijat pitävät omalle ryhmälle puheen, joka videoidaan. Pareittain toteutetaan haastattelutehtävä.

Arviointi

Aktiivinen osallistuminen ja tekeminen korostuvat tällä kurssilla. Arvioitavat tehtävät ovat pareittain toteutettava haastattelu luokkahuoneen ulkopuolella sekä omalle ryhmälle pidettävä puhe.

Kurssi 6 Suomalainen kirjallisuus ja kulttuuri (LVS6)

Tavoitteena on, että opiskelija tutustuu suomalaiseen nykykirjallisuuteen ja -kulttuuriin. Nykykulttuuria esitellään pareittain tai kolmen ryhmässä tehtävissä monimediaisissa kulttuurikatsauksissa. Esillä ovat kaunokirjallisuuden tekstilajit, esimerkiksi romaani, novelli, runo ja näytelmä. Kurssilla tutustutaan kirjallisuuden keskeisiin analyysikäsitteisiin ja –keinoihin. Jokainen opiskelija lukee yhden kaunokirjallisen teoksen, jonka esittelee suullisesti ryhmälle. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään paikallista kulttuuritarjontaa ja tehdään opintokäyntejä joko ryhmänä tai itsenäisesti. Kieliasioista kiinnitetään huomiota rektioon. Keskeistä kurssisältöä ovat kirjallisuuden lajien käsitteet ja aineistopohjaisen kirjoittamisen opettelu.

Arviointi

Kurssin aikana pidetään kulttuurikatsaus. Kirjoitelma on kaunokirjallisuuden tulkintaa ja analyysia edellyttävä aineistopohjainen essee. Kurssikokeessa testataan rektioiden hallintaa ja mukana on kaunokirjallisuuspohjainen tekstitaitotehtävä.

Kurssi 7 Maailmankirjallisuus ja kulttuurien monimuotoisuus (LVS7)

Tämän kurssin on tarkoitus saattaa opiskelija tietoiseksi kulttuurisesta monimuotoisuudesta ja vahvistaa joko kaisen kulttuuri-identiteettiä. Omaa kulttuuria esitellään yksin tai ryhmässä toisille ja mahdollisuuksien mukaan lukiossa esimerkiksi vieraiden kielten oppitunneilla. Esittelyyn liitetään oman maan kirjallisuuden ja yhden kirjailijan esittely. Kyseisen kirjailijan teos luetaan suomennettuna. Mukaan voi liittää havaintoja käännöksen vertailusta äidinkieliseen versioon. Tähän kurssiin kuuluu luovaa kirjoittamista, eli oppitunneilla kirjoitetaan omia fiktiivisiä tekstejä. Kieliasioista tarkastellaan pronomien käyttöä, kongruenssia ja omistusliitteitä.

Arviointi

Pronomien käyttöä, kongruenssia ja omistusliitteiden käyttöä testataan kokeessa, joka sisältää myös lyhyen viestinnällisen tehtävän (esimerkiksi kommentti, dialogin täydennys, sähköpostiviesti). Kurssin lopussa kirjoitetaan lisäksi noin 200 sanan pituinen teksti.

Kurssi 8 Kuunnellaan ja puhutaan 2 (LVS8)

Tämän suullisen ilmaisun kurssin tavoitteena on, että kukin opiskelija kehittyy yhteistyö- ja neuvottelutaidoissa. Analysoivan kuuntelemisen taitoa vahvistetaan ja tiedottavan ja vaikuttavan puhumisen taitoa kehitetään. Kurssilla harjoitellaan kertomista, keskustelemista, vuorovaikutusta ja reagointia sekä argumentointia. Tarkasteltavina ovat myös ilmaisuun liittyvät nonverbaaliset seikat. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään paikallista luentotarjontaa. Kurssilta voidaan vierailta lukio-oppituntien lisäksi erilaisilla kulttuuriluennoilla tai studia generalia – luennoilla. Myös verkkoviestinnän eri muodot sopivat tälle kurssille. On mahdollista tutkia mediakeskustelujen retoriikkaa ja tarjolla olevia verkkoluentoja.

Arviointi

Kurssi on harjoituskurssi, jolla korostuu aktiivinen osallistuminen suullisiin tehtäviin. Tuntitehtävien lisäksi valmistellaan ryhmälle esitettäväksi tiedottava puheenvuoro ja vaikuttava puheenvuoro, jossa tulee kiinnittää huomiota argumentointikeinoihin.

Kurssi 9 Digitaaliset tekstitaidot (LVS9)

Tavoitteena on, että opiskelija tutustuu mediakulttuuriin osana omaa elämäänsä, tuottaa erilaisia mediatekstejä erilaisin teknologisin välinein sekä pohtii sosiaalisen median merkitystä oman elämänsä näkökulmasta. Kurssilla vahvistetaan digitaalisia tekstitaitoja, kiinnitetään huomiota sosiaalisessa mediassa käytettyyn kielen analysoinnin keinoin, harjoitellaan verkkosivustojen luotettavuuden vertailua, arvioidaan kriittisesti verkko-tekstejä muun muassa kielen ja luotettavuuden näkökulmasta. On tarkoitus, että opiskelijat ovat itse aktiivisia tiedon- ja materiaalintuottajina. Tälle kurssille voidaan liittää muiden oppiaineiden harjoitustöitä.

Arviointi

Opiskelijalla on mahdollisuus itse vaikuttaa siihen, millaisen harjoitustyön hän haluaa digitaalisin välinein toteuttaa. On mahdollista toteuttaa esimerkiksi videotyö, jos opiskelijalla on siihen valmius. Myös ryhmässä voi toteuttaa syntyviä ideoita. Tälle kurssilla toteutetaan jokin laajahko projekti yksin, pareittain tai ryhmänä tehtäväksi.

Kurssi 10 Mediakulttuuri (LVS10)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija tutustuu mediakulttuuriin yhteiskunnallisesta näkökulmasta ja pohtii sosiaalisen median merkitystä yhteiskunnallisena ilmiönä. Tarkastelun kohteena ovat eri mediat ja niiden ilmaisukeinot. Kurssilla opetellaan uutiskriteerit ja aikakauslehden käsite ja tekstilajit, ja kuvan lukemista harjoitellaan käyttäen kuva-analyysikäsitteitä. Keskeinen sisältö on vaikuttamaan pyrkivän viestinnän osatekijöiden analyysi eli niin sanottu argumentaatioanalyysi, johon sisältyy retoristen keinojen tunnistaminen. Argumentointia harjoitellaan myös siten, että kurssilla kirjoitetaan mielipide ja vastine.

Arviointi

Ensimmäinen arvioitava teksti on mielipide, joka kirjoitetaan tekstinkäsittelyohjelmalla ja palautetaan verkko-oppimisympäristössä opettajalle. Myös vastine itse valittavaan sanomalehti-, aikakauslehti- tai verkkotekstiin palautetaan sähköisessä muodossa. Kurssikokeena kirjoitetaan kuva-analyysi. Koko kurssin ajan on myös avoinna verkko-oppimisympäristön keskustelualusta, jolla kirjoitetaan koko kurssille julkisia kommentteja viikoittain vaihtuvasta aiheesta.

2.2 LUVA - Matemaattiset ja luonnontieteelliset opinnot (LVLUMA)**Pakolliset kurssit 1 ja 2****Kurssi 1 Fysiikkaa ja kemiaa (LVLUMA1)**

Kurssin keskeisenä tavoitteena on vahvistaa perusopetuksen fysiikan ja kemian keskeisiä käsitteitä ja taitoja. Kurssi antaa valmiudet lukiokurssien suorittamiseen fysiikassa ja kemiassa.

Fysiikka: Suureet, liike, voima, kuvaajien piirtäminen ja tulkitseminen

Kemia: Aineiden luokittelu, alkuaine, atomi, jaksollinen järjestelmä, vesi, pitoisuuslaskut

Oppikirja

Opettaja jakaa kurssilla oppimateriaalin.

Arviointi

Kurssi arvioidaan käyttäen merkintöjä S = suoritettu tai H = hylätty

Kurssi 2 Biologiaa ja maantiedettä (LVLUMA2)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy biologian ja maantieteen keskeisiin ilmiöihin ja niitä kuvaaviin käsitteisiin sekä tutustuu luonnon ja ympäristön erityispiirteisiin. Kurssi toteutetaan yhteistyössä LVS3- ja LVS4-kurssien kanssa.

Opiskelija

- perehtyy ekosysteemin rakenteeseen ja toimintaan
- tutustuu solun rakenteeseen ja toimintaan
- perehtyy eliöiden luokitteluun ja eliökunnan järjestelmään sekä evoluution peruspiirteisiin
- tutustuu ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin
- harjoittelee maantieteellisiä taitoja, kuten karttojen, diagrammien ja taulukoiden tulkintaa ja laatimista
- tutustuu maailman, Euroopan ja Suomen karttakuvaan
- perehtyy keskeisiin maailmanlaajuisiin ympäristö- ja kehitysongelmiin ja niiden ratkaisuihin
- tutustuu biologiassa ja maantieteessä käytettäviin tutkimisen taitoihin.

Oppikirja

Opettaja jakaa kurssilla oppimateriaalin.

Arviointi

Kurssi arvioidaan käyttäen merkintöjä S = suoritettu tai H = hylätty

2.3 LUVA - Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus (LVHY)**Pakolliset kurssit****Kurssi 1 Historian perusteita (LVHY1)**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee historian ja kulttuurin peruskäsitteitä
- tuntee maailmanhistorian tärkeimmät kehityskulut ja käännekohtat ja osaa suhteuttaa nykyajan ilmiöitä historialliseen kehitykseen
- ymmärtää kulttuurin monimuotoisuutta sekä kulttuurien välistä vuorovaikutusta
- tuntee eurooppalaisen kulttuurin tärkeimmät rakenneosat ja tunnuspiirteet
- tunnistaa ja tuntee historiaan ja kulttuuriin tyypillisesti liittyviä tekstilajeja.

Keskeiset sisällöt

- historian kausia, vaiheita ja käännekohtia pääpiirteittäin
- kulttuurien välinen vuorovaikutus ja kansainväliset suhteet
- historian tekstien lukeminen ja kirjoittaminen
- menneisyydessä syntyneiden tai mennyttä kuvaavien tekstien piirteet
- kuvien, karttojen ja tilastojen ymmärtäminen ja tulkitseminen

Oppikirja

Ei oppikirjaa; verkko-oppimateriaali ja monisteita.

Arviointi

Kurssi suoritetaan osallistumalla opetukseen ja laatimalla tehtäviä. LUVA – koulutuksen kurssit arvioidaan S = suoritettu tai H = hylätty

Kurssi 2 Suomen yhteiskunta ja kulttuurit (LVHY2)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- tuntee Suomen historiaa ja kulttuureja
- kykenee toimimaan aktiivisena kansalaisena suomalaisessa yhteiskunnassa ja asioimaan viranomaisten kanssa
- tuntee suomalaista yhteiskunta- ja talousjärjestelmää koskevia peruskäsitteitä
- kykenee käsittelemään ja arvioimaan yhteiskunnallista tietoa
- osaa lukea ja tulkita yhteiskuntaopille ominaisia tiedon esittämistapoja
- osaa tuottaa itse yhteiskuntaopille ominaisia tekstejä.

Keskeiset sisällöt

- Suomen historia ja Suomi osana Pohjoismaita, Eurooppaa ja maailmaa
- suomalaisia perinteitä ja tapakulttuuria
- suomalainen demokratia ja poliittinen järjestelmä
- kansalaisten vaikuttaminen ja osallistuminen
- suomalainen oikeusvaltio
- kansalaisen taloustaito
- yhteiskuntaan liittyvien käsitteiden avaaminen

Oppikirja

Ei oppikirjaa; verkko-oppimateriaali ja monisteita.

Arviointi

Kurssi suoritetaan osallistumalla opetukseen ja laatimalla tehtäviä. LUVA – koulutuksen kurssit arvioidaan S = suoritettu tai H = hylätty

2.4 LUVA - Opinto-ohjaus (LVOP)**Pakolliset kurssit 1 ja 2****Kurssi 1 Opinto-ohjaus 1 (LVOP1)**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija saa tarvittavan tiedon lukiokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta ja siihen sisältyvistä valintamahdollisuuksista. Ohjauksella tuetaan opiskelijaa suunnittelemaan opintojaan ja henkilökohtaisia tavoitteitaan. Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jonka toteutumista seurataan koko valmistavan koulutuksen aikana.

Kurssilla opiskelija oppii arvioimaan myös omia oppimistapojaan. Kurssin aikana perehdytään lukiokoulutuksessa tarvittaviin opiskelutaitoihin sekä kannustetaan opiskelijaa monipuolisten opiskelumenetelmien ja työtapojen käyttöön. Opinnoissa hyödynnetään myös tieto- ja viestintäteknologiaa.

Kurssi koostuu oppitunneilla tapahtuvasta ryhmämuotoisesta ohjauksesta sekä henkilökohtaisesta ohjauksesta.

Keskeiset sisällöt

- Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma
- Lukiokoulutukseen valmistavan koulutuksen opintokokonaisuudet
- Opiskelijan aikaisemmat opinnot ja suomen kielen lähtötaso
- Perusopetuksen arvosanojen korottamistarpeet ja suorittamismahdollisuudet
- Lukiokoulutuksen kurssien suorittamismahdollisuudet
- Opiskelutaidot
- Itsearviointitaidot
- Tiedonhankintataidot ja sähköisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen

Kurssi 2 Opinto-ohjaus 2 (LVOP2)

Kurssilla tutustutaan suomalaiseen koulutusjärjestelmään ja siinä erityisesti suomalaisen lukion erityispiirteisiin ja opiskelukulttuuriin. Tavoitteena on, että opiskelija muodostaa realistisen käsityksen lukioon pääsymahdollisuuksista ja lukio-opiskelusta. Henkilökohtaisessa ohjauksessa pohditaan opiskelijan opintojen etenemistä ja tavoitteita valmistavan koulutuksen jälkeisistä koulutusvalinnoista sekä ammatti- ja uratoiveista. Ohjauksessa seurataan opiskelijan opintosuunnitelman toteutumista ja ohjataan opiskelijaa myös itse seuraamaan opinnoissa etenemistä ja arvioimaan omaa oppimistaan.

Kurssi koostuu oppitunneilla tapahtuvasta ryhmämuotoisesta ohjauksesta sekä henkilökohtaisesta ohjauksesta.

Keskeiset sisällöt

- Suomalainen koulutusjärjestelmä
- Lukiokoulutukseen hakeutuminen
- Opiskelu kurssimuotoisessa lukiokoulutuksessa
- Omien lukio-opintojen alustava suunnittelu
- Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman toteutumisen seuranta

Oppikirja

Opiskelumateriaali on Kusti –verkko-oppimisympäristössä.

Arviointi

LUVA – koulutuksen kurssit arvioidaan S = suoritettu tai H = hylätty

2.5 LUVA - Muut kieliopinnot

Muiden kielten opinnot voivat muodostua yhden tai useamman kielen kursseista. Valittavia kieliä ovat B3- kielet: englanti, ruotsi, saksa, espanja, venäjä. Muiden kielten valinta tehdään yhdessä opinto-ohjaajan kanssa.

2.6 LUVA - Valinnaiset opinnot

Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä lukion eri aineryhmien pakollisia, syventäviä tai valinnaisia kursseja tai muun lukion tai oppilaitoksen järjestämiä lukion kursseja. Valinnaisia opintoja kannattaa lähteä rakentamaan lukio-opetuksen ensimmäisistä kursseista. Valinnaisina opintoina suoritettavat lukiokoulutuksen kurssit merkitään todistukseen lukion opetussuunnitelman mukaisesti. Valinnaisiin opintoihin voi sisältyä myös perusopetuksen opintoja. Valinnaisten kurssien valinnat tehdään yhdessä opinto-ohjaajan kanssa.

LUKU 3 AIKUISTEN LUKIOKOULUTUS**AIKUISLUKION KIELI- JA KOMMUNIKAATIO-OPINNOT**

Kieli- ja kommunikaatio-opinnot ryhmä käsittää oppiaineet: äidinkieli ja kirjallisuus, suomi toisena kielenä, A1-englanti ja B1-ruotsi. Opiskelija opiskelee kyseisistä oppiaineista vähintään pakolliset kurssit.

3.1 AIKUISLUKION ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS (ÄI)

Äidinkieli ja kirjallisuus on lukio-opetuksen keskeinen taito-, tieto-, kulttuuri- ja taideaine. Se tarjoaa aineksia kielellisen ja kulttuurisen yleissivistyksen sekä oman identiteetin rakentamiseen. Opetus kehittää ajattelemisen taitoja ja vahvistaa sekä arjessa että opiskelussa tarvittavia oppimaan oppimisen taitoja ja vuorovaikutusosaamista. Se saa sisältöjä kieli-, kirjallisuus- ja viestintätieteistä sekä kulttuurin tutkimuksesta. Äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen tavoitteena on taito ilmaista itseään suullisesti ja kirjallisesti eri tilanteiden vaatimalla tavalla. Opetus tähtää sellaiseen kielen ja kirjallisuuden tuntemukseen sekä kielenkäyttö-, teksti-, moniluku-, vuorovaikutus- ja mediataitoihin, joita jatko-opinnot, työelämä ja yhteiskunnassa toimiminen edellyttävät.

Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen, jonka mukaan tekstit voivat koostua sanoista, kuvista, äänistä, numeroista tai niiden yhdistelmistä tai muista symbolijärjestelmistä. Opetus ohjaa aktiiviseen tiedon hankkimiseen ja tiedon kriittiseen käsittelyyn. Kirjallisuudenopetuksen tavoitteena on sekä kauno- että tietokirjallisuuden ymmärtäminen, lukukokemusten syventäminen sekä tekstien erittelemisen ja tulkitsemisen eri näkökulmista. Kirjallisuus tarjoaa elämyksiä ja tukee kriittisen ajattelun, empatian ja identiteetin sekä eettisen ja esteettisen pohdinnan kehittymistä ja kulttuuriperintöön tutustumista. Kirjallisuuden lukeminen monipuolistaa omaa ilmaisua.

Opiskelussa käytetään monipuolisia menetelmiä ja vaihtelevia opiskeluympäristöjä. Opetuksessa toteutetaan oppimäärän sisäistä integraatiota: lukeminen, kirjoittaminen, puhuminen, vuorovaikutus, kieli, tekstit, kirjallisuus ja media kytkeytyvät jokaisen kurssin tavoitteisiin ja sisältöihin. Kaikilla kursseilla kehitetään kirjoitetun yleiskielen hallintaa ja teksti, puhe- ja vuorovaikutustaitoja sekä luetaan kaunokirjallisia ja muita tekstejä kunkin kurssin näkökulmasta. Kokonaisteosten lukeminen ja laajojen tekstien kirjoittaminen kuuluvat kurssien keskeisiin sisältöihin.

Suoritusjärjestys

Äidinkielen ja kirjallisuuden kurssien suoritusjärjestys on vapaa.

Arviointi

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärän arviointi kohdistuu oppimäärän yleisistä tavoitteista johdettuihin kurssikohtaisiin tavoitteisiin, jotka kerrotaan opiskelijalle. Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan loppukokeen, kurssitehtävien ja tuntityöskentelyn perusteella numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10. Koulukohtaiset kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä.

Oppikirjat

Kurssi 1:

- Karhumäki & Kouki: Suomen kieli ja kirjallisuus. Jukola, Tekstioppi. SanomaPro uusin painos.
- Karhumäki ym.: Jukola 1, SanomaPro uusin painos
- Kouki ym.: Jukola, Kielikirja, SanomaPro

Kurssi 2:

- Karhumäki & Kouki: Suomen kieli ja kirjallisuus. Jukola, Tekstioppi. SanomaPro uusin painos
- Karhumäki ym.: Jukola 2. SanomaPro uusin painos
- Kouki ym.: Jukola, Kielikirja. SanomaPro

Kurssi 3:

- Karhumäki & Kouki: Suomen kieli ja kirjallisuus. Jukola, Tekstioppi. SanomaPro uusin painos
- Karhumäki ym.: Jukola 3. SanomaPro, uusin painos
- Kouki ym.: Jukola, Kielikirja. SanomaPro

Kurssi 4:

- Karhumäki & Kouki: Suomen kieli ja kirjallisuus. Jukola, Tekstioppi. SanomaPro uusin painos
- Erra ym: Jukola 4. SanomaPro, uusin painos
- Kouki ym.: Jukola, Kielikirja. SanomaPro

Kurssi 5:

- Karhumäki & Kouki: Suomen kieli ja kirjallisuus. Jukola, Tekstioppi. SanomaPro uusin painos
- Heikkonen ym: Jukola 5. SanomaPro, uusin painos
- Kouki ym.: Jukola, Kielikirja. SanomaPro

Kurssit 8-9:

- Hakalin ym.: Jukola 8. SanomaPro, uusin painos
- Hakalin ym.: Jukola 9. SanomaPro, uusin painos

Pakolliset kurssit 1-5

Kurssi 1 Tekstit ja vuorovaikutus (ÄI1)

Kurssilla opetellaan aineiston pohjalta kirjoittamista. Vahvistetaan monilukutaitoa ja tekstin moniäänisyyden havaitsemista. Opiskellaan tekstilajituntemusta ja analysoidaan proosaa. Kielenhuollosta tälle kurssille kuuluvat alkukirjaimet ja yhdyssanat.

Kurssi 2 Kieli, kulttuuri ja identiteetti (Ä12)

Kurssilla opetellaan suunnittelemaan ja muokkaamaan omaa tekstiä. Harjoitellaan kirjoitustaidon tehtävän eri vaiheita ja kirjoitetaan lukutaitotehtäviä. Analysoidaan kielen rakenteita ja muita merkityksiä antavia ilmaisutapoja. Tutustutaan myös suomen kielen ominaispiirteisiin ja vaihteluun sekä kirjakielen normeihin. Kielenhuollossa keskitytään välimerkkeihin.

Kurssi 3 Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa (Ä13)

Kurssilla keskitytään kaunokirjallisuuden erityispiirteisiin ja tulkintaan sekä opetellaan keskeistä kaunokirjallisuuteen liittyvää käsitteistöä. Lyriikkaa, draamaa ja proosaa opetellaan analysoimaan monipuolisesti. Kirjallisuuden pohjalta myös kirjoitetaan. Kielenhuollosta opiskellaan lauseoppia, pronominiin käyttöä, omistusliitteet ja kongruenssi.

Kurssi 4 Tekstit ja vaikuttaminen (Ä14)

Kurssilla perehdytään vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syvennetään kriittistä lukutaitoa. Tekstejä analysoimalla ja itse tuottamalla harjoitellaan argumentaation ja retoristen keinojen tunnistamista ja vaikuttavan tekstin muodostumista. Tarkastellaan kirjallisuuden, muun taiteen ja median yhteiskunnallista vaikutusta. Kielenhuoltoasioina ovat vierassanat, lukusanojen oikeinkirjoitus ja lyhenteet.

Kurssi 5 Teksti ja konteksti (Ä15)

Kurssilla opiskellaan suomalaisen kirjallisuuden ja maailmankirjallisuuden tyylikausia sekä keskeisiä teoksia. Opetellaan erittelemään tekstien tyyli- ja muotoilun piirteitä. Kielenhuollosta opiskellaan verbin nominaalimuodot, lauseenrakenteet ja rektio.

Valtakunnalliset syventävät kurssit**Kurssi 8 Kirjoittamistaitojen syventäminen (Ä18)**

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija syventää taitojaan oman tekstinsä näkökulman valinnassa, aiheen käsittelyssä, lähteiden valinnassa, ajattelun itsenäisyydessä ja ilmaisun omaäänisyydessä. Kurssin keskeinen sisältö on kirjoitusprosessi, erityisesti tekstin muokkaaminen ja viimeistely. Opetellaan kirjoittamaan ymmärrettävää, havainnollista ja ehyttä tekstiä ja hiotaan kielenhuoltoa. Tekstejä kirjoitetaan monipuolisen aineiston pohjalta.

Kurssi 9 Lukutaidon syventäminen (Ä19)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija syventää käsitystään monilukutaidosta, tekstien piirteistä, ominaisuuksista ja tekstilajeista. Harjoituksin hän varmentaa kriittistä ja kulttuurista lukutaitoaan sekä lukustrategioitaan ja syventää käsitystään tiedon ja tieteenalojen kielistä ja puhetaivoista. Tavoitteena on tekstitiedon ja -analyysin syventäminen. Varmistetaan kielen, kirjallisuuden, kuvan ja median käsitteiden käytön osaamista tekstien erittelyssä, tulkinnassa ja arvioinnissa.

3.2 AIKUISLUKION SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS (S2 -KIELI)

Opiskelijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi, voidaan opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Se on opiskelijalle tarkoituksenmukaista, mikäli hänen suomen kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, jolloin opiskelijan suomen kielen taito ei opettajien arvion mukaan anna edellytyksiä suomen kielen ja kirjallisuuden -oppimäärän opiskeluun.

Lukion suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteet ja sisällöt perustuvat perusopetuksessa tai muualla hankittuun suomen kielen perusteiden hallintaan. Opetuksen keskeinen tavoite on saavuttaa sellainen suomen kielen taito ja suomalaisen kulttuurin tuntemus, jolla opiskelija selviää jatko-opinnoissa ja työelämässä. Suomen kieli on sekä opetuksen kohde että väline muiden oppiaineiden opiskelussa.

Opetuksen tavoitteena on, että opiskelija osaa ja rohkenee ilmaista itseään ymmärrettävästi erilaisissa arkielämän ja opiskelun vuorovaikutustilanteissa. Opiskelija syventää monilukutaitoaan siten, että kykenee tuotamaan, tulkitsemaan ja arvioimaan kriittisesti eri tieteenalojen tekstejä sekä kehittää taitoaan etsiä, valita, muokata ja välittää tietoa erilaisista lähteistä. Kurseilla opitaan havaitsemaan tilanteista kielen vaihtelua sekä vakiinnutetaan suomen kielen rakenteiden hallintaa. Tavoitteena on, että opiskelija oppii ymmärtämään toisen kielen oppimisprosessia, pystyy tarkkailemaan omaa kielitaitoaan ja arvioimaan edistymistään, haluaa kehittää kielitaitoaan sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa ja osaa hyödyntää siinä erilaisia tapoja ja välineitä.

Suoritusjärjestys

Suomi toisena kielenä kurssien suoritusjärjestys on vapaa, mutta 1. kurssi suositellaan suoritettavaksi ensimmäiseksi.

Arviointi

Jos opiskelijan oppimääräksi on valittu suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, häntä arvioidaan tämän oppimäärän mukaan huolimatta siitä, onko hänelle järjestetty erillistä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaista opetusta vai ei tai onko lukio voinut tarjota vain osan suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -kurseista. Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti suoritettut kurssit luetaan hyväksi täysmääräisesti suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -kurssihin, ja niiltä saatu arvosana siirtyy suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -kurssin arvosanaksi.

Arviointi kohdistuu kurssikohtaisiin tavoitteisiin, jotka kerrotaan opiskelijalle. Kurssiarvosanaan vaikuttavat kirjalliset, suulliset ja mahdolliset muut tuotokset sekä aktiivinen työskentely kurssin aikana. Pakolliset kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10.

Oppikirjat

Kurssit 1 ja 2:

- Eloranta – Lehtosaari, Kipinä 1-2, suomea lukioon (Finn Lectura), 2016 tai myöhemmin ilmestynyt painos

Kurssit 3 ja 4:

- Eloranta – Lehtosaari, Kipinä 3-4, suomea lukioon (Finn Lectura), 2016 tai myöhemmin ilmestynyt painos

Kurssi 5:

- Eloranta – Lehtosaari, Kipinä 5-6, suomea lukioon (Finn Lectura), 2016 tai myöhemmin ilmestynyt painos

Pakolliset kurssit 1-5

Kurssi 1 Tekstit ja vuorovaikutus (S21)

Ensimmäisellä kurssilla kartoitetaan opiskelijoiden kielitaitotasoa ja eri osa-alueiden vahvuuksia ja heikkouksia, jotta oppiminen olisi jokaisen kohdalla mahdollisimman tehokasta ja tarkoituksenmukaista. Kurssilla luetaan ja puhutaan melko vapaastikin, ja joka tunnilla käydään läpi suomen kielen keskeisintä sanastoa. Kie-lioppiasioista käydään läpi verbien ja nominien taivutuksen perusteet sekä keskeisiä lauserakenteita. Opetellaan tunnistamaan erilaisia tekstilajeja. Kurssilla tutustutaan lukion opiskelukulttuuriin ja suomen kielen opiskelutekniikkaan.

Kurssi 2 Kieli, kulttuuri ja identiteetti (S22)

Tällä kurssilla syvennetään suomen kielen rakenteen ja vaihtelun tuntemusta. Myös eri tekstilajien hallintaa syvennetään ja harjoitellaan aineiston pohjalta kirjoittamista sekä kirjoittamista prosessina. Kieliasioista perehdytään lauseen rakenteeseen ja lausetyyppeihin. Tarkastellaan lauseiden ja kappaleiden sidoksisuutta sekä rektiota.

Kurssi 3 Kirjallisuuden keinoja ja tulkintaa (S23)

Luodaan yleiskuva suomalaisesta kirjallisuudesta ja muusta kulttuurista. Proosaa, lyriikkaa ja draamaa eritellen ja tulkitaan sekä suullisesti että kirjallisesti. Luetaan suomalaisen kirjallisuuden keskeinen teos. Kielenhuollosta opiskellaan mm. pronominit ja konjunktiot.

Kurssi 4 Tekstit ja vaikuttaminen (S24)

Kurssilla syvennetään kriittistä lukutaitoa ja opetellaan muodostamaan ja ilmaisemaan mielipide perustellen. Tutkitaan kantaa ottavia tekstejä ja niiden argumentaatiota ja retoriikkaa. Pohditaan sananvapautta, sensuuria ja tekijänoikeuksia. Kieliasioista opiskellaan nominaalimuodot ja lauseenvastikkeet sekä rektioasioita.

Kurssi 5 Teksti ja konteksti (S25)

Tällä kurssilla vakiinnutetaan tieto- ja viestintäteknologian osaamista. Tutkitaan tyylin aineksien vaikutusta tekstiin. Tarkastellaan yleis- ja puhekielen eroja. Tutkitaan tietotekstejä, verkkotekstejä ja kielenhuoltoa erityisesti tyylin näkökulmasta.

3.3 AIKUISLUKION TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSI, B1 -KIELI (RUB1)

Välkommen att studera svenska!

Ruotsin opiskelu kannattaa monista syistä, joista vain yksi on sen virallinen asema Suomen toisena kielenä. Ruotsin kielen opiskelu mm. edistää Suomen historian ja kulttuurin tuntemusta, sen avulla voi olla kanssakäymisissä suomenruotsalaisten kanssa heidän omalla kielellään, ruotsi on helppo ja yksinkertainen kieli ja kielitaidosta on etua paitsi Suomen myös muiden Pohjoismaiden työmarkkinoilla.

Suoritusohjeita

Harjoituskirjoitelma tai tiivistelmä

Kurssien RUB12-RUB18 suorittamiseen kuuluu annetusta aiheesta kirjoitettava harjoituskirjoitelma (tai kirjoitelmat), joka (jotka) on palautettava opettajalle viimeistään sovittuna palautuspäivänä.

Kurssin loppukoe

- kuullun ymmärtäminen
- tekstin ymmärtäminen
- sanasto (joidenkin tekstien sanat voidaan sopia testattavan sanakokeella jo kurssin aikana)
- rakenne
- kirjallinen ilmaisu (lyhyet ja viimeisillä kursseilla myös pidemmät viestinnälliset kirjoitustehtävät)
- Loppukoe voidaan yhteisesti sopia myös suoritettavaksi osakokeina, jolloin osakokeet sisältävät sanastotestauksen lisäksi myös muita kielitaidon osa-alueita testaavia tehtäviä.

Arviointi

Kirjallinen koe, suullinen viestintä ja muu tuntiaktiivisuus. Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10.

Oppikirjat

Myös sähköistä oppikirjaa voi käyttää. Sen käyttäminen vaatii oppitunneille tuotavan oman kannettavan tietokoneen/tabletin.

Kurssi 10: megafon+

Kurssi 1: Fokus kurs 1

Kurssi 2: Fokus kurs 2

Kurssi 3: Fokus kurs 3

Kurssi 4: Fokus kurs 4

Kurssi 5: Fokus kurs 5

Kurssi 6: Fokus kurs 6

Kurssi 7: Fokus kurs 7

Kurssi 8: Monisteet ym. (Kusti)

Koulukohtainen syventävä Nivelkurssi

Kurssi 10 Kommer du ihåg? (RUB10)

Kurssin tavoitteena on palauttaa mieleen ja kerrata peruskoulun ruotsin keskeisin kielioppi ja sanasto, jotta esimerkiksi pitkän tauon jälkeen tai jostain syystä vajavaisten peruskoulun opintojen jälkeen on helpompi siirtyä lukion ruotsin kursseille.

Arviointi

Koulukohtainen syventävä kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä. Hyväksytysti suoritettu kurssi lasketaan lukion kokonaiskurssimäärään.

Pakolliset kurssit 1-5

Kurssi 1 Minun ruotsini (RUB11)

Kurssin tavoitteena on opiskelijan innostaminen ruotsin kielen rohkeaan käyttöön myös koulun ulkopuolella, ääntämisen, perussanaston ja -rakenteiden kertaaminen, opiskelustrategioihin tutustuminen sekä oman osaamisen arviointi ja tavoitteiden asettaminen. Aihepiireinä ovat mm. lähiympäristö ja arki, harrastaminen ja vapaa-aika, koulu ja opinnot, asuminen ja elämänhallinta, Ruotsiin ja ruotsalaisuuteen tutustuminen sekä ruotsin kielen merkityksen tunnistaminen. Rakenteista opiskelemme päälauseen sanajärjestyksen, verbin aikamuodot, substantiivin taivutusta ja käyttöä, sekä adjektiivin taivutusta ja käyttöä.

Kurssi 2 Hyvinvointi ja ihmissuhteet (RUB12)

Kurssilla jatketaan arkisen viestinnän harjoittelemista. Aihepiireinä ovat mm. ystävästä ja ystävien merkityksestä kertominen, hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden pohtiminen, matkailutilanteissa tarvittava viestintä, erilaisissa asiointitilanteissa viestiminen, ulkonäön, luonteen sekä pukeutumisen kuvaileminen, Norjaan ja norjalaisuuteen tutustuminen sekä suomalaisen ja norjalaisen kulttuurin vertaileminen. Rakenteista opiskelemme lukusanat, persoonapronominit, alistuskonjunktioilla alkavat sivulauseet, adjektiivin vertailun ja käskymuodon.

Kurssi 3 Kulttuuri ja mediat (RUB13)

Kurssilla pohdimme omaa kulttuuri-identiteettiä ja omaa roolia kulttuurin luoja ja kuluttajana. Tutustumme suomalaisuuteen maan rajojen ulkopuolella ja suomenruotsalaiseen kulttuuriin. Opettelemme kerromaan kotimaasta, kotipaikkakunnasta ja sen perinteistä. Aihepiireinä ovat mm kotimaan matkailu sekä juhlat ja perinteet. Rakenteista opiskelemme relatiivilauseen, epäsuoran kysymyslauseen, pronominit ja prepositiot paikanilmauksissa.

Kurssi 4 Monenlaiset elinympäristömme (RUB14)

Kurssilla kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista. Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä yhteiskunnan ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti opiskelijoiden eri elämäntilaisiin liittyvistä näkökulmista. Rakenteista opiskelemme epäsäännölliset verbit johdannaisineen, apuverbit, infinitiivin, konditionaalien ja prepositiot ajanilmauksissa.

Kurssi 5 Opiskelu- ja työelämää ruotsiksi (RUB15)

Kurssilla harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja sekä pohditaan jatko-opintoja ja tulevaisuuden suunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua pohjoismaiseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön. Rakenteista opiskelemme mm. S-passiivin ja partisiiptit.

Valtakunnalliset syventävät kurssit 6-7

Kurssi 6 Viesti ja vaikuta puhuen (RUB16)

Kurssilla syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia.

Vankennetaan puhumisen sujuvuutta, sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista. Kurssilla kerrataan oppimäärän pakollisilla kursseilla käsitellyjä aihepiirejä, tai niitä täydennetään opiskelijoiden tarpeiden mukaan.

Arviointi

Arvioinnin edellytyksenä on, että opiskelija on antanut kurssin suorittamiseksi sovitut näytöt ja suorittanut kurssiin kuuluvan suullisen kielitaidon kokeen. Kurssi arvioidaan asteikolla 4 – 10.

Suullisen kielitaidon kokeesta annetaan erillinen todistus päättötodistuksen liitteeksi.

Kurssi 7 Kestävä elämäntapa (RUB17)

Kurssilla syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa ja erilaisille yleisöille. Kurssilla käsitellään eri tekstilajien tekstejä, kuten fiktiivisiä tai ei-fiktiivisiä, kertovia, kuvaavia, pohtivia, ohjaavia tai kantaa ottavia tekstejä. Kurssilla jatketaan oppimäärän pakollisten kurssien teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä elämäntavan näkökulmasta ottaen huomioon opiskelijoiden tarpeet tai kiinnostuksen kohteet. Kurssi valmistaa YO-kokeisiin.

Arviointi

Kirjallinen koe. Arviointiin vaikuttavat myös kurssin aikana tehdyt kuuntelukokeet, kirjoitelmat ja mahdolliset sanastokokeet.

Koulukohtainen syventävä kurssi 8

Kurssi 8 Yo-kirjoituksiin valmentava, kertaava kurssi (RUB18)

Ylioppilaskirjoituksiin valmentava kurssi, jolla harjoitellaan päättökokeen eri osa-alueita, eli keskitytään kuuntelu- ja rakennetehtäviin sekä harjoitellaan kirjoittamista, sekä kerrataan keskeisiä rakenteita.

Arviointi

Koe on preliminääri-tyyppinen abittikoe, jossa testataan koko oppimäärän hallintaa. Koulukohtainen syventävä kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä S. Hyväksytysti suoritettu kurssi lasketaan lukion kokonaiskurssimäärään.

3.4 AIKUISLUKION VIERAS KIELI, ENGLANTI, A1 -KIELI (ENA)

Englanti on merkittävä kansainvälisen kommunikaation kieli. A-englannin tavoitteena on, että opiskelija kehitty englannin kielen käyttäjänä sekä toimijana kulttuurisesti moninaisessa maailmassa. Kursseilla harjoitellaan monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueita ja arvioidaan omien taitojen kehittymistä. Oppiainerajat ylittävää tai aihekokonaisuuksia avaavaa opetusta voidaan toteuttaa kaikilla kursseilla.

Kurssit ENA1 - 6 ovat pakollisia ja ne suositellaan käymään numerojärjestyksessä. Syventävät kurssit ENA7 - 9 käydään vasta opintojen loppuvaiheessa ylioppilaskirjoituksiin valmentavina kokonaisuuksina.

Kurssit ENA1 – 8 arvioidaan asteikolla 4 - 10. ENA9 – kurssista saa suoritusmerkinnän. Arvioinnin perusteina ovat jatkuva työskentely kurssin aikana (=kurssiaktiivisuus) sekä kokeet.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10. Koulukohtaiset syventävät kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä S.

Oppikirjat: Oppikirja voi olla joko painettu tai sähköinen versio.

Kurssi 1: Karapalo et al.: Insights 1 (Otava)

Kurssi 2: Insights 2

Kurssi 3: Insights 3

Kurssi 4: Insights 4

Kurssi 5: Insights 5

Kurssi 6: Insights 6

Kurssi 7: Insights 7

Kurssi 8: Kurssimateriaalin saa opettajalta

Kurssi 9: Kurssimateriaalin saa opettajalta

Pakolliset kurssit 1-6

Kurssi 1 Englannin kieli ja maailmani (ENA1)

Aihepiireinä ovat englanti globaalina kielenä, asuminen, perhe, opiskelu sekä suomalaisuus. Kehitetään opiskelu- ja vuorovaikutustaitoja yksin ja ryhmässä toimien. Tutustutaan erilaisiin viestintästrategioihin. Harjoitellaan itsearviointia. Tutustutaan eurooppalaisen viitekehyksen taitotasoihin ja periaatteisiin. Kieliopista opiskellaan lauseenmuodostuksen periaatteet, aikamuodot, tulevan ajan ilmaiseminen, konditionaalit ja liitekysymykset.

Kurssi 2 Ihminen verkostoissa (ENA2)

Aihepiireinä ovat harrastukset ja vapaa-aika, vuorovaikutus verkossa, fyysinen ja psyykinen hyvinvointi sekä elämänhallinta. Hiotaan opiskelutaitoja edelleen. Harjoitellaan eri viestintästrategioiden käyttöä ja mielipiteenilmaisua. Parannetaan kommunikaatiovarmuutta ja tutustutaan eri viestintäkanaviin. Kehitetään monilukutaitoa sekä tutustutaan kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon periaatteisiin ja sen yhtäläisyyksiin eurooppalaisen viitekehyksen kanssa. Kieliopista opiskellaan sanajärjestys, muodolliset subjektit *it* ja *there*, persoonapronominit, passiivi sekä ajan- ja paikan prepositiot.

Kurssi 3 Kulttuuri-ilmiöitä (ENA3)

Aihepiireinä ovat kulttuurin eri ilmiöt kirjallisuudessa, näytelmissä, runoudessa, kuvataiteessa ja musiikissa. Harjaannutaan ymmärtämään ja tulkitsemaan erilaisia kulttuuri-ilmiöitä. Laajennetaan monilukutaitoa edelleen ja kehitetään sekä suullisen että kirjallisen vuorovaikutuksen taitoja. Harjoitellaan erityyppisten tekstien tuottamista. Hiotaan itse- ja vertaisarviointitaitoja. Kieliopista opiskellaan artikkelit, yksikkö ja monikko sekä genetiivi.

Kurssi 4 Yhteiskunta ja ympäröivä maailma (ENA4)

Aihepiireinä ovat ajankohtaiset yhteiskunnalliset ilmiöt maailmalla ja Suomessa, tasa-arvoon ja ihmisoikeuksiin liittyvät haasteet, kaupallisuus osana elämäämme sekä ihminen yhteiskunnallisena vaikuttajana. Kehitetään kriittistä lukutaitoa ja tekstin tulkintataitoja sekä harjoitellaan tiedonhankintaa ja lähteiden arviointia. Harjaannutaan ilmaisemaan mielipiteitä kirjallisesti ja suullisesti ja opitaan tiivistämään tekstin sisältöä. Kieliopista opiskellaan relatiivipronominit, indefiniittipronominit, vaillinaiset apuverbit ja kansallisuussanat.

Kurssi 5 Tiede ja tulevaisuus (ENA5)

Aihepiireinä ovat eri tiedon ja tieteenalat meillä ja maailmalla, tulevaisuuden visiot, englanti tieteen, tutkimuksen ja teknologian kielenä sekä ihminen tieteen tuottajana ja tutkimuksen kohteena. Tutustutaan erilaisiin lukemisstrategioihin sekä parannetaan tieteellisen ja vaativan asiatekstin tulkinta- ja arviointitaitoja. Kehitetään argumentointitaitoja kirjallisessa ja suullisessa viestinnässä. Harjoitellaan asiatekstien tuottamista. Kieliopista opiskellaan infinitiivi ja *ing*-muoto, paljoussanat, sananmuodostusoppi, lukusanat ja ajan ilmaukset.

Kurssi 6 Opiskelu, työ ja toimeentulo (ENA6)

Aihepiireinä ovat jatko-opinnot ja urasuunnitelmat, välivuosi, talouselämä ja yrittäjyys. Harjoitellaan työ- ja opiskelupaikan hakemiseen liittyviä taitoja. Parannetaan opiskelu- ja työelämätaitoja sekä kehitetään muodollisissa tilanteissa tarvittavia vuorovaikutustaitoja. Kieliopista opiskellaan epäsuora kerronta ja aikamuotoharmonia, adjektiivit ja adverbit, adjektiivi / substantiivi / verbi + prepositio sekä apuverbien erityismerkitykset.

Valtakunnalliset syventävät kurssit 7- 8

Kurssi 7 Kestävä elämäntapa (ENA7)

Käsitellään ajankohtaisia globaaleja ilmiöitä ja kestävästä kehityksestä eri näkökulmista. Keskeistä kielioppia kerrataan ja sanastoa kartutetaan. Vankennetaan taitoa ymmärtää ja tuottaa erilaisia tekstejä sekä kehitetään kielellistä tarkkuutta. Valmistaudutaan ylioppilastutkintoon.

Kurssi 8 Viesti ja vaikuta puhuen (ENA8)

Suullisen kielitaidon kurssilla harjoitellaan puheen ymmärtämistä ja puhumista. Teemasanastot kerrataan, joten kurssi sopii myös ylioppilaskokeeseen valmistautumiseen. Tutustutaan erilaisiin viestintästrategioihin ja pohditaan eri tilanteisiin sopivia kielimuotoja. Kurssin lopussa on parin kanssa tehtävä suullinen koe, josta annetaan erillinen todistus lukion päättötodistuksen liitteenä.

Koulukohtainen syventävä kurssi

Kurssi 9 Kohti ylioppilaskirjoituksia (ENA9)

Abikurssilla ENA9 tehdään loppukertaus ylioppilaskirjoituksiin. Kurssilla kerrataan lukion englannin pitkän oppimäärän keskeinen sisältö ja harjoitellaan monipuolisesti ylioppilaskokeen eri tehtävätyyppejä. Kurssin loppuksi pidetään loppukoe ja kurssin hyväksytysti suorittanut opiskelija saa suoritusmerkinnän (S). Kurssi kartuttaa kokonaiskurssimäärää.

3.5 AIKUISLUKION VIERAAT KIELET, B3-OPPIMÄÄRÄ

3.5.1 ENGLANTI, B3-KIELI (ENB)

Englannin kielen puhujia on yli 1.5 miljardia, joista n.375 miljoonaa ihmistä puhuu sitä äidinkielenään. Se on yli 50 valtion virallisena kielenä. Maailmankielenä englanti on mm. kaupankäynnin, tekniikan, kulttuurin, diplomatian ja internetin keskeinen kommunikointikieli.

Ensimmäisillä kursseilla painottuvat suulliset ja niihin luontevasti liittyvät pienet kirjalliset vuorovaikutustilanteet. Myös kuuntelemista harjoitellaan. Kirjallisen viestinnän osuus kasvaa vähitellen, mutta suullista viestintää harjoitellaan edelleen kaikilla kursseilla. Keskeistä on kehittää jokapäiväisen viestinnän perusvalmiuksia. Rakenteita opetellaan, harjoitellaan ja kerrataan joustavasti sopivien aihepiirien yhteydessä. Hyvien äänntämistottumusten vakiinnuttamiseen kiinnitetään huomiota alusta pitäen.

Arviointi

Valtakunnalliset syventävät kurssit ENB1-6 arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10.

Oppikirjat

Kurssi 1: Jokela et al.: English for You, too! Book 1 (Otava)

Kurssi 2: Jokela et al.: English for You, too! Book 1 (Otava)

Kurssi 3: Jokela et al.: English for You, too! Book 2 (Otava)

Kurssi 4: Haukkapää et al.: English for You, too! Book 2 (Otava)

Kurssi 5: Haukkapää et al.: English for You, too! Book 3 (Otava)

Kurssi 6: Haukkapää et al.: English for You, too! Book 3 (Otava)

Valtakunnalliset syventävät kurssit 1-6

Kurssi 1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (ENB1)

Kurssilla tutustutaan opiskeltavan kielen asemaan maailmassa ja hahmotetaan uuden kielen suhde opiskelijoiden aiemmin opiskelemiin tai osaamiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja niissä tarvittavia viestintästrategioita sekä opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia.

Kurssi 2 Matkalla maailmassa (ENB2)

Kurssilla harjoitellaan selviytymistä erilaisissa matkustamiseen liittyvissä sosiaalisen kohtaamisen tilanteissa ja tavanomaisissa asiointitilanteissa. Opetellaan lisää kompensatiokeinojen ja muiden viestintästrategioiden käyttöä.

Kurssi 3 Elämän tärkeitä asioita (ENB3)

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät opiskelijoiden jokapäiväiseen elämään, ihmissuhteisiin ja verkostoihin, kiinnostuksen kohteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

Kurssi 4 Monenlaista elämää (ENB4)

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

Kurssi 5 Hyvinvointi ja huolenpito (ENB5)

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

Kurssi 6 Kulttuuri ja mediat (ENB6)

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisista ja opiskelijoita kiinnostavista näkökulmista.

3.5.2 ESPANJA B3 –KIELI (EAB)

Tervetuloa opiskelemaan espanjaa, yhtä maailman puhutuimmista kielistä! Noin 500 miljoonaa ihmistä – joista noin 45 miljoonaa Espanjassa – puhuu äidinkielenään espanjaa. Tällä kielellä lähes koko Väli- ja Etelä-Amerikka sekä Yhdysvaltojen eteläosat, sekä tietysti Euroopan espanjankieliset alueet, avautuvat matkaajalle aivan uudella tavalla.

Espanjan alkeet on helppo oppia: osaathan jo huomaamattasi paljon! ”¡Buenos días, señor, señora! ¡Hasta mañana, amigo! El toro, la luna, el sol, el sombrero, ¡vamos a la playa!” Mikäpä olisi herkullisempi lähtökohta uuden kielen opiskelulle! ¡Bienvenidos!

Vieraan kielen B3-oppimäärän tavoitteena on, että opiskelija kokee mielekkääksi opiskella uutta vierasta kieltä, saa uuden vieraan kielen avulla lisää taitoja toimia kulttuurisesti moninaisessa maailmassa, ja oppii arvioimaan omien taitojensa kehittymistä. Tavoitetaso on kehittyvän kielitaidon kuvausasteikon taso A2.1 (peruskielitaidon alkuvaihe).

Kursseilla opetellaan kaikkia kielitaidon osa-alueita: suullista ja kirjallista viestintää sekä kuullun- ja tekstinymmärtämistä sekä ääntämistä. Ensimmäisillä kursseilla painotetaan suullista viestintää, ja kirjallista viestintää lisätään opiskelujen edetessä. Keskeistä on kehittää perusvalmiuksia, joita tarvitaan jokapäiväisessä viestinnässä. Rakenteita opetellaan, harjoitellaan ja kerrataan eri aihepiirien yhteydessä. Kursseilla tutustutaan myös erityyppisiin teksteihin. Kursseilla voidaan harjoitella monilukutaitoa kirjallisuuden, elokuvan, teatterin, kuvataiteen tai eri tiedotusvälineiden avulla. Oppiainerajat ylittävää opetusta voidaan toteuttaa eri kursseilla.

Arviointi

Valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10.

Suoritusjärjestys

Kurssit suositellaan suoritettavan numerojärjestyksessä.

Oppikirjat

Kurssit 1-4: Kosonen, Laine, Rubio, Setälä: Acción 1, tekstikirja ja harjoituskirja, SanomaPro

Kurssit 5-8: Kosonen, Laine, Rubio, Setälä, Vanhanen: Acción 2, tekstikirja ja harjoituskirja, SanomaPro

Valtakunnalliset syventävät kurssit 1-8

Kurssi 1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (EAB1)

Opitaan tervehtimään, esittäytymään ja hyvästelemään sekä kertomaan itsestä ja perheestä sekä ottamaan selvää näistä asioista keskustelukumppanilta. Harjoitellaan arkipäivän viestintätilanteita, kuuntelemista ja ääntämistä – paino on puheviestinnässä. Tutustutaan espanjankieliseen maailmaan ja hahmotetaan espanjan kieltä suhteessa muihin opiskelijan jo osaamiin kieliin.

Kurssi 2 Matkalla maailmassa (EAB2)

Tässä kurssissa opitaan selviytymään jokapäiväisissä asiointitilanteissa sekä matkailijan kohtaamisissa sosiaalisissa tilanteissa. Paino on edelleen puheviestinnässä, mutta opetellaan myös muita viestintäkeinoja.

Espanjan kielen kurssit 3-8 toteutetaan Lahden yhteiskoulun päivälukiassa. Kysy opetuksen aikataulua toimistosta.

Kurssi 3 Elämän tärkeitä asioita (EAB3)

Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutustaitoja aihepiireinä jokapäiväinen elämä, ihmissuhteet ja verkostot, kiinnostuksen kohteet, vapaa-aika ja harrastukset. Paino on edelleen puheviestinnässä, mutta harjoitellaan monipuolisesti myös muita kielitaitoalueita.

Kurssi 4 Monenlaista elämää (EAB4)

Kurssilla opetellaan vuorovaikutusta erilaisissa kulttuurien välisissä kohtaamisissa. Paino on edelleen puheviestinnässä, mutta vahvistetaan myös kirjallista kielitaitoa.

Kurssi 5 Hyvinvointi ja huolenpito (EAB5)

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

Kurssi 6 Kulttuuri ja mediat (EAB6)

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisista ja opiskelijoita kiinnostavista näkökulmista.

Kurssi 7 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (EAB7)

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhempään opiskeluun ja työelämään sekä opiskelijoiden tulevaisuudensuunnitelmiin.

Kurssi 8 Yhteinen maapallomme (EAB8)

Kurssilla jatketaan keskusteluharjoituksia ja kerrataan kielitietoa opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Tutustutaan mahdollisuuksiin osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Aihepiirit nousevat luonnosta, erilaisista

asuinympäristöistä sekä kestävästä elämäntavasta. Kurssilla valmistaudutaan myös espanjan ylioppilaskokeeseen.

3.5.3 RANSKA, B3-KIELI

Ranskan kielen kurssit opiskellaan Lahden yhteiskoulun lukiossa (päivälukio). Katso kurssien sisällöt https://www.lyk.fi/wp-content/uploads/2019/04/lukion_oppikirjat2020-21.pdf.

3.5.4 SAKSA, B3-KIELI (SAB)

Willkommen zum Deutschlernen! Tervetuloa mukaan opiskelemaan saksaa! Saksaa puhuu äidinkielenään yli 100 miljoonaa ihmistä, ja sitä opiskelee yli 14 miljoonaa ihmistä ympäri maailmaa. Saksan liittotasavalta on Suomen tärkeimpiä kauppakumppaneita. Paitsi Saksa, myös Itävalta ja Sveitsi ovat haluttuja opiskelijavaihtokohteita, ja kiinnostavia matkakohteita lukuisine kauniine kaupunkeineen ja hyvin monipuolisine maisemineen. Saksa on keskeinen kaupan, kulttuurin, tieteen, teollisuuden ja eurooppalaisen politiikan kieli.

Opiskelijoilla on jokaisella kurssilla tilaisuuksia kuunnella, lukea, puhua ja kirjoittaa erilaisia tarkoituksia varten. Painotukset vaihtelevat kurseittain. Painopiste opiskelun alussa on suullisessa viestinnässä. Kaikilla kurseilla kiinnitetään huomiota saksan kielen ääntämiseen.

Oppikirjat

Kurssi 1: Bär, Paul, Tolvanen, Äijälä: Magazin.de 1

Kurssi 2: Bär, Paul, Tolvanen, Östring: Magazin.de 1 - 2

Kurssi 3: Bär, Paul, Tolvanen, Östring: Magazin.de 2

Kurssi 4: Bär, Paul, Tolvanen, Östring: Magazin.de 4

Kurssi 5: Bär, Paul, Tolvanen, Östring: Magazin.de 5

Kurssi 6: Bär, Paul, Tolvanen, Östring: Magazin.de 6

Kurssi 7: Bär, Paul, Tolvanen, Östring: Magazin.de 7

Arviointi

Moniosainen kirjallinen koe (tai pienempiä osakokeita), jossa sanasto- ja rakenneosuus, lyhyehkö lue-
tunymmärtämistehtävä ja pieni viestinnällinen kirjoitustehtävä sekä kuullunymmärtämiskoe.

Valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10.

Valtakunnalliset syventävät kurssit 1-6

Kurssi 1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (SAB1)

Tutustuminen ja tervehtiminen, itsestä ja perheestä kertominen, vapaa-aika ja harrastukset, tapaamisesta sopiminen, koulu. Rakenteista verbien preesenstaiutus ja persoonapronominit, kysymyssanat, lukusanat ja kellonajat, substantiivien suku ja artikkeli, kieltosanat, omistuspronominin, sanajärjestys, objektin sijamuoto akkusatiivi.

Kurssi 2 Matkalla maailmassa (SAB2)

Erilaiset matkustamiseen liittyvät sosiaalisen kohtaamisen tilanteet, tavanomaiset asiointitilanteet ja näissä käytettävät erilaiset viestintästrategiat. Rakenteista substantiivin sijamuodot nominatiivi, akkusatiivi ja datiivi, olla-verbien imperfekti, perfekti, sivulauseet, man -pronominin, modaaliverbejä.

Kurssi 3 Elämän tärkeitä asioita (SAB3)

Kaksi vuotta B2-kielenä saksaa opiskelleet voivat aloittaa saksan opiskelun kurssista 3 alkaen.

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja eri viestintäkanavia käyttäen esimerkiksi harrastuksiin ja asumiseen liittyvissä tilanteissa. Kerrataan kurssien 1 – 2 rakenteita. Uutena opiskellaan persoonapronominien akkusatiivi ja akkusatiiviprepositiot.

Syventäviä saksan kielen kursseja 4-6 toteutetaan lukuvuonna 2020 – 2021.

Kurssi 4 Monenlaista elämää (SAB4)

Kurssilla kiinnitetään huomiota sosiaalisten koodien mahdollisiin eroavuuksiin vuorovaikutuksessa. Harjoitellaan pienimuotoista kirjallista viestintää. Kurssin aihepiirit käsittelevät viestintää kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla.

Kurssi 5 Hyvinvointi ja huolenpito (SAB5)

Kurssilla opetellaan eri viestintäkanavia käyttäen toimimista keskustelijana ja toista kuuntelevana kielenkäyttäjänä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Harjoitellaan taitoa muotoilla mielipiteitä ja käydä merkitysneuvotteluja arkipäiväiseen elämään liittyvistä asioista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, ihmisuhteisiin ja elämänvaiheisiin liittyviin teksteihin ja harjoitellaan keskustelemaan niihin liittyvistä asioista. Pohditaan myös teknologian ja digitalisaation tuomia muutoksia vuorovaikutukselle ja hyvinvoinnille.

Kurssi 6 Kulttuuri ja mediat (SAB6)

Kurssilla vahvistetaan monilukutaitoa. Tutustutaan kohdekielisen kielialueen tai -alueiden kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin ajankohtaisista ja opiskelijoita kiinnostavista näkökulmista.

Kurssi 7 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (SAB7)

Kurssilla kiinnitetään huomiota viestinnän kulttuuriseen sopivuuteen. Aihepiirit liittyvät kouluun, myöhemmän opiskeluun, työelämään sekä nuorten tulevaisuudensuunnitelmiin.

3.5.5 VENÄJÄ, B3-KIELI (VEB)

Kun aloitat venäjän opiskelun, pääset tutustumaan suuren naapurimaamme kieleen ja kulttuuriin. Tiedätkö, mitä tarkoittaa До свидания tai Хорошо? Entä mikä kaupunki on Москва? Tai mikä maa on Финляндия? (Omilla kirjaimillamme nuo näyttäisivät tältä: Da svidanija, harašo, Moskva ja Finljandija.) Venäjän kielen aakkosia sanotaan kyrillisiksi kirjaimiksi, ja osa niistä on samoja kuin omat kirjaimemme. Aakkoset ovat nopeasti opittavissa, ja ne opetellaan kokonaan jo ensimmäisen kurssin aikana.

Venäjä ei ole mikään outo, muista meille tutuimmista kielistä täysin poikkeava kieli. Se kuuluu samaan kieli-kuntaan kuin suurin osa eurooppalaisista kielistä, joten se on kaukaista sukua esimerkiksi englannin, saksan ja ranskan kielille. Näin ollen venäjältä löytyy samankaltaisuuksia muiden kielten kanssa. Myös sanastoa on lainattu paljon muista kielistä, ja nykyisin lainasanoja tulee eniten englannista. Saat paljon apua jo mahdollisesti osaamistasi kielistä. Tule mukaan!

Suoritusjärjestys

Suosittelaa suoritettavaksi numerojärjestyksessä.

Arviointi

Valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10.

Oppikirjat

Kurssi 1: Allén-Batanina-Luoto-Partonen: Понятно! 1 (Ponjatno! 1) Finn Lectura /Otava

Kurssi 2: Allén-Batanina-Luoto-Partonen: Понятно! 1 (Ponjatno! 1) Finn Lectura /Otava

Kurssi 3: Allén-Batanina-Luoto-Partonen: Понятно! 1 (Ponjatno! 1) Finn Lectura /Otava

Kurssi 4: Allén-Batanina-Luoto-Partonen: Понятно! 2 (Ponjatno! 2) Finn Lectura /Otava

Kurssi 5: Allén-Batanina-Luoto-Partonen: Понятно! 2 (Ponjatno! 2) Finn Lectura /Otava

Kurssi 6: Allén-Batanina-Luoto-Partonen: Понятно! 2 (Ponjatno! 2) Finn Lectura /Otava

Kurssi 7: Allén-Hokkanen-Partonen-Petrovskaja: Понятно! 3 (Ponjatno! 3) Otava

Kurssi 8: Allén-Hokkanen-Partonen-Petrovskaja: Понятно! 3 (Ponjatno! 3) Otava

Venäjän kielen kurssit toteutetaan lukuvuonna 2020-2021 Lahden yhteiskoulun lukiossa (päivälukio).

Kysy opetuksen aikataulua toimistosta.

Valtakunnalliset syventävät kurssit 1-7

Kurssi 1 Tutustutaan toisiimme ja uuteen kieleen (VEB1)

Ensimmäisellä kurssilla pääset sisälle venäjän kieleen, kun opettelemme aakkoset. Harjoitteleminen lukemaan ja kirjoittamaan venäjää. Kurssilla opitaan lisäksi tervehtimään, esittäytymään ja hyvästelemään sekä kertomaan perusasioita itsestä ja perheestä. Harjoitellaan arkipäivän viestintätilanteita, kuuntelemista ja ääntämistä. Puheena ovat myös venäläiset nimet, sillä venäläinen nimijärjestelmä poikkeaa hiukan suomalaisesta.

Kurssi 2 Matkalla maailmassa (VEB2)

Kurssin yhtenä aiheena on matkustaminen. Harjoitellaan selviytymään tavanomaisissa matkailijan kohtaamisissa tilanteissa. Kurssilla myös vahvistetaan edelleen venäjän kielen luku- ja kirjoitustaitoa. Myös esimerkiksi ääntämistä harjoitellaan edelleen paljon. Kurssilla painotetaan puheen ymmärtämistä ja puhumista.

Kurssi 3 Elämän tärkeitä asioita (VEB3)

Kurssin aihepiireinä ovat arkielämä, ihmissuhteet, kiinnostuksen kohteet, vapaa-ajanvietto ja harrastukset. Kurssilla painotetaan puheviestintää, mutta myös kirjallista viestintää harjoitellaan. Vahvistetaan aiemmin opittujen perusrakenteiden hallintaa.

Kurssi 4 Monenlaista elämää (VEB4)

Kurssilla opetellaan vuorovaikutusta erilaisissa kulttuurien välisissä kohtaamisissa Suomessa ja ulkomailla. Paino on edelleen puheviestinnässä, mutta harjoitellaan myös pienten arkipäivään liittyvien viestien kirjoittamista.

Kurssi 5 Hyvinvointi ja huolenpito (VEB5)

Kurssin aiheita ovat ihmissuhteet, ihmisen eri elämänvaiheet ja hyvinvointi. Opetellaan mielipiteen ilmaisua ja keskustellaan arkipäivän asioista. Harjoitellaan monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueita kuten puheviestintää ja kirjoittamista.

Kurssi 6 Kulttuuri ja mediat (VEB6)

Kurssilla tutustutaan Venäjän ja venäjänkielisen alueen kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin. Opitaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää sanastoa sekä harjoitellaan monipuolisesti kielitaidon eri osa-alueita.

Kurssi 7 Opiskelu, työ ja tulevaisuus (VEB7)

Kurssin aihepiirit liittyvät kouluun, opiskeluun ja työelämään sekä tulevaisuudensuunnitelmiin. Kurssilla opitaan kyseisiin aihepiireihin liittyvää sanastoa, sekä harjoitetaan suullista ja kirjallista viestintää, kuten omien toiveiden ja suunnitelmien kuvailua.

AIKUISLUKION MATEMATIIKKA

3.6 AIKUISLUKION MATEMATIIKKA (MAY, MAB, MAA)

Matematiikan asema aikamme kulttuurissa edellyttää valmiutta ymmärtää, hyödyntää ja tuottaa matemaattisesti esitettyä tietoa. Sillä on merkittävä tai ratkaiseva rooli muun muassa tieteissä, teknologiassa, taloudessa, yrittäjyydessä, terveydenhuollossa ja turvallisuudessa. Matematiikan opetuksen tehtävänä on tutustuttaa opiskelija matemaattisen ajattelun malleihin sekä matematiikan perusideoihin ja rakenteisiin, opettaa käyttämään puhuttua ja kirjoitettua matematiikan kieltä sekä kehittää laskemisen, ilmiöiden mallintamisen ja ongelmien ratkaisemisen taitoja.

Opiskelijaa kannustetaan kehittämään luovia ratkaisuja matemaattisiin ongelmiin. Opetuksessa tutkitaan matematiikan ja arkielämän välisiä yhteyksiä sekä tietoisesti käytetään eteen tulevia mahdollisuuksia opiskelijan persoonallisuuden kehittämiseen, mikä tarkoittaa muun muassa hänen kiinnostuksensa ohjaamista, kokeiluun kannustamista sekä tiedonhankintaprosessien kehittämistä.

Suoritusjärjestys

Matematiikan kurssit tulisi suorittaa numeroidussa järjestyksessä, koska isommalla numerolla oleva kurssi pohjautuu edellisten kurssien tietoihin.

Arviointi

Arviointi ohjaa opiskelijaa kehittämään matematiikan osaamistaan ja ymmärtämistään sekä pitkäjänteisen työskentelyn taitoja. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota laskutaitoon, menetelmien ja teknisten apuvälineiden valintaan ja käyttöön sekä päätelmien täsmälliseen ja johdonmukaiseen perustelemiseen.

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10.

Koulukohtaiset syventävät kurssit arvioidaan suoritettu (S) tai hylätty (H).

Oppikirjat

Yhteinen matematiikka

Kurssi 1: Ekonen, Hassinen, Heiskanen,... Yhteinen tekijä lukion matematiikka 1

Lyhyt matematiikka. Oppikirjat ovat saatavissa myös digikirjoina.

Kurssi 2: Ekonen, Hassinen, Hemmo, Taskinen: Tekijä lyhyt matematiikka 2

Kurssi 3: Hassinen, Hemmo, Taskinen: Tekijä lyhyt matematiikka 3

Kurssi 4: Hassinen, Hemmo, Taskinen: Tekijä lyhyt matematiikka 4

Kurssi 5: Hassinen, Hemmo, Taskinen: Tekijä lyhyt matematiikka 5

Kurssi 6: Hassinen, Taskinen: Tekijä lyhyt matematiikka 6

Kurssi 7: Hassinen, Hemmo, Pirttimaa: Tekijä lyhyt matematiikka 7

Kurssi 8: Hassinen, Hemmo, Taskinen: Tekijä lyhyt matematiikka 8

Kurssi 9: Hassinen, Taskinen: YO-kertaus Tekijä Lyhyt matematiikka

Pitkä matematiikka. Oppikirjat ovat saatavissa myös digikirjoina.

Kurssi 2: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA2

Kurssi 3: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA3

Kurssi 4: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA4

Kurssi 5: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA5

Kurssi 6: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA6

Kurssi 7: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA7

Kurssi 8: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA8

Kurssi 9: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA9

Kurssi 10: Hähkiöniemi, Juhala, Juutinen,... Juuri MAA10

3.6.1 Matematiikan yhteinen opintokokonaisuus

Matematiikan yhteisen opintokokonaisuuden tehtävänä on herättää opiskelijan kiinnostus matematiikkaa kohtaan muun muassa tutustuttamalla hänet matematiikan moninaiseen merkitykseen ihmiselle ja yhteiskunnalle sekä sen ainutlaatuisen ja kiehtovaan olemukseen tieteenalana. Tässä opintokokonaisuudessa opiskelijalla on tilaisuus vahvistaa pohjaa matematiikan opinnoilleen ja nähdä matematiikka hyödyllisenä ja käyttökelpoisena selitettäessä ja hallittaessa muun muassa yhteiskunnan, talouden ja luonnon tapahtumia ja tilanteita.

Pakollinen kurssi 1

Kurssi 1 Luvut ja lukujonot (MAY1)

- kokonaisluvut, reaali- ja kompleksiluvut, peruslaskutoimitukset ja prosenttilaskenta
- 1. asteen yhtälö ja epäyhtälö
- potenssi ja potenssien laskusäännöt
- eksponentti- ja logaritmiyhtälöiden ratkaiseminen
- funktio, kuvaajan piirto ja tulkinta
- lukujono ja rekursiokaava
- aritmeettinen jono ja summa
- geometrinen jono ja summa

3.6.2 Matematiikan lyhyt oppimäärä

Matematiikan lyhyen oppimäärän opetuksen tehtävänä on tarjota valmiuksia hankkia, käsitellä ja ymmärtää matemaattista tietoa ja käyttää matematiikkaa elämän eri tilanteissa ja jatko-opinnoissa. Opetus pyrkii myös antamaan opiskelijalle selkeän käsityksen matematiikan merkityksestä yhteiskunnan kehityksessä sekä sen soveltamismahdollisuuksista arkielämässä ja monissa eri tieteissä.

Pakolliset kurssit 2-6:

Kurssi 2 Lausekkeet ja yhtälöt (MAB2)

- lausekkeet ja polynomit
- 1. ja 2. asteen yhtälöt ja niiden ratkaiseminen
- ongelmien muotoileminen yhtälöiksi
- yhtälöiden ja yhtälöparien graafinen ja algebrallinen ratkaiseminen
- ratkaisujen tulkinta ja arvioiminen
- suureiden välinen lineaarinen riippuvuus ja verrannollisuus

Kurssi 3 Geometria (MAB3)

- suorakulmaisen kolmion geometriaa ja trigonometriaa
- Pythagoraan lause
- kuvioiden ja kappaleiden pinta-alan ja tilavuuden määrittäminen
- geometrian menetelmien käyttö koordinaatistossa
- kuvioiden yhdenmuotoisuus

Kurssi 4 Matemaattisia malleja (MAB4)

- suoran yhtälö
- lineaarisen ja eksponentiaalisen mallin soveltaminen
- eksponenttiyhtälön ratkaiseminen logaritmin avulla
- potenssiyhtälön ratkaiseminen
- lukujonot matemaattisina malleina

Kurssi 5 Tilastot ja todennäköisyys (MAB5)

- diskreettien tilastollisten jakaumien tunnuslukujen määrittäminen
- regression ja korrelaation käsitteet
- havainto ja poikkeava havainto
- ennusteiden tekeminen
- kombinatoriikkaa
- todennäköisyyden käsite
- todennäköisyyden laskulakien ja niitä havainnollistavien mallien käyttöä

Kurssi 6 Talousmatematiikka (MAB6)

- prosenttilaskentaa
- indeksi-, valuutta-, inflaatio- ja deflaatiolaskuja
- verotus- ja korkolaskut
- sijoittamisen käsitteitä ja laskuja
- lainat ja niiden korot
- yritysten talous, diskonttaus ja talouslaskenta

Syventävät kurssit 7 – 8:**Kurssi 7 Matemaattinen analyysi (MAB7)**

Kurssi laajentaa ylioppilaskirjoituksiin osallistuvan henkilön vastausmahdollisuuksia.

- polynomifunktion kertausta
- muutosnopeus ja derivaatta
- polynomifunktion kasvavuus ja vähenevyys
- funktion ääriarvot
- derivaatan käyttö sovellustilanteissa

Kurssi 8 Tilastot ja todennäköisyys II (MAB8)

Kurssi laajentaa ylioppilaskirjoituksiin osallistuvan henkilön vastausmahdollisuuksia.

- toistokoe ja binomijakauma
- luokittelu ja jatkuva jakauma
- normaalijakauma
- otoskeskiarvo ja luottamusvälin käsite

Koulukohtainen syventävä kurssi 9**Kurssi 9 Lyhyen matematiikan kertauskurssi (MAB9)**

- MAB1-MAB6 kurssien keskeiset sisällöt

3.6.3 Matematiikan pitkä oppimäärä

Matematiikan pitkän oppimäärän opetuksen tehtävänä on antaa opiskelijalle ammatillisten ja korkeakouluopintojen edellyttämät matemaattiset valmiudet sekä matemaattinen yleissivistys. Pitkän matematiikan opinnoissa opiskelijalla on tilaisuus omaksua matemaattisia käsitteitä ja menetelmiä sekä oppia ymmärtämään matemaattisen tiedon luonnetta. Opetus pyrkii myös antamaan opiskelijalle selkeän käsityksen matematiikan merkityksestä yhteiskunnan kehityksessä sekä sen soveltamismahdollisuuksista arkielämässä, tie-teessä ja tekniikassa.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10.

Pakolliset kurssit 2-10**Kurssi 2 Polynomifunktiot ja -yhtälöt (MAA2)**

- polynomien tulo ja muotoa $(a + b)^n, n \leq 3, n \in \mathbb{N}$ olevat binomikaavat
- 1. asteen polynomifunktio, -yhtälö ja -epäyhtälö
- 2. asteen polynomiyhtälö ja ratkaisukaava sekä juurten lukumäärän tutkiminen
- 2. asteen polynomien jakaminen tekijöihin
- korkeamman asteen polynomifunktiot, -yhtälöt ja -epäyhtälöt

Kurssi 3 Geometria (MAA3)

- tasogeometriaa, kuvioiden ja kappaleiden yhdenmuotoisuus
- trigonometriaa, sini- ja kosinilause
- ympyrä, kolmion merkilliset pisteet
- kuvioihin ja kappaleisiin liittyvien pituuksien, kulmien, pinta-alojen ja tilavuuksien laskeminen

Kurssi 4 Vektorit (MAA4)

- vektoreiden perusominaisuudet ja -laskut
- vektorit 2- ja 3-ulotteisessa koordinaatistossa
- vektoreiden skalaaritulo
- yhtälöryhmän ratkaiseminen
- suorat ja tasot

Kurssi 5 Analyttinen geometria (MAA5)

- itseisarvoyhtälön ja epäyhtälön ratkaiseminen
- pistejoukon yhtälö
- suoran, ympyrän ja paraabelin yhtälöt
- janan pituus, pisteen etäisyys suorasta, suorien välinen kulma

Kurssi 6 Derivaatta (MAA6)

- rationaaliyhtälö ja epäyhtälö
- funktion raja-arvo, jatkuvuus ja derivaatta
- polynomifunktion kulku ja ääriarvot
- rationaalifunktion derivointi, kulku ja ääriarvot

Kurssi 7 Trigonometriset funktiot (MAA7)

- radiaani ja suunnattu kulma
- trigonometriset funktiot symmetria- ja jaksollisuusominaisuuksineen
- trigonometristen funktioiden yhtälöt ja derivaatat
- yhdistetyn funktion derivaatta

Kurssi 8 Juuri- ja logaritmfunktiot (MAA8)

- potenssien laskusäännöt
- juurifunktiot ja -yhtälöt
- eksponenttifunktiot - -yhtälöt
- logaritmfunktiot ja -yhtälöt
- juuri-, eksponentti- ja logaritmfunktioiden derivaatat

Kurssi 9 Integraalilaskenta (MAA9)

- integraalifunktio
- alkeisfunktioiden integraalifunktiot
- määrätty integraali
- pinta-alan ja tilavuuden laskeminen

Kurssi 10 Todennäköisyys ja tilastot (MAA10)

- diskreetti ja jatkuva jakauma
- jakauman tunnusluvut
- klassillinen ja tilastollinen todennäköisyys
- kombinatoriikka
- todennäköisyyksien laskusäännöt
- diskreetti ja jatkuva jakauma
- diskreetin jakauman odotusarvo
- normaalijakauma

Pitkän matematiikan valtakunnalliset syventävät kurssit 11–13 toteutetaan Lahden yhteiskoulun lukiossa (päivälukio)**Kurssi 11 Lukuteoria ja todistaminen (MAA11)**

- konnektiivit ja totuusarvot
- geometrinen todistaminen
- suora, käännteinen ja ristiriitatodistus
- induktiotodistus
- kokonaislukujen jaollisuus ja jakoyhtälö
- Eukleideen algoritmi
- alkuluvut ja Eratostheneen seula
- aritmetiikan peruslause
- kokonaislukujen kongruenssi

Kurssi 12 Algoritmit matematiikassa (MAA12)

- iterointi ja Newton-Raphsonin menetelmä
- polynomien jakoalgoritmi
- polynomien jakoyhtälö
- Newton-Cotes-kaavat: suorakaidesääntö, puolisuunnikassääntö ja Simpsonin sääntö

Kurssi 13 Differentiaali- ja integraalilaskennan jatkokurssi (MAA13)

- funktion jatkuvuuden ja derivoituvuuden tutkiminen
- jatkuvien ja derivoituvien funktioiden yleisiä ominaisuuksia
- käänteisfunktio
- kahden muuttujan funktio ja osittaisderivaatta
- funktioiden ja lukujonojen raja-arvot äärettömyydessä
- epäoleelliset integraalit
- lukujonon raja-arvo, sarjat ja niiden summa

AIKUISLUKION LUONNONTIETEELLISET OPPIAINEET

Luonnontieteelliset oppiaineet ryhmä käsittää seuraavat oppiaineet: fysiikka, kemia, biologia ja maantiede. Opiskelija, joka aloittaa lukio-opinnot 1.8.2016 alkaen, opiskelee kaikista luonnontieteellisistä oppiaineista vähintään yhden pakollisen kurssin. Luonnontieteellisistä oppiaineista on opiskeltava yhteensä vähintään viisi pakollista kurssia.

3.7 AIKUISLUKION FYSIIKKA (FY)

Fysiikan opetus tukee opiskelijoiden luonnontieteellisen ajattelun sekä maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa opiskelijaa ymmärtämään fysiikan merkitystä jokapäiväisessä elä-

mässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opiskelijat kehittävät valmiuksiaan opiskella luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla. Opetuksessa sovelletaan fysiikkaa monipuolisissa tilanteissa, mikä edistää myös opiskelijoiden koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Suoritusjärjestys

Kurssit on mahdollista suorittaa missä järjestyksessä tahansa. Suositeltavaa ja opiskelijan kannalta helpointa on kuitenkin suorittaa kurssit numerojärjestyksessä. Mikäli on hyvin epävarma omista fysiikan taidoistaan, on mahdollista osallistua ennen lukiokursseja kurssille LVLUMA1, jossa kerrataan peruskoulun keskeisimpiä fysiikan ja kemian sisältöjä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10. Arvioinnin perusteena on jatkuva työskentely tunneilla ja loppukoe.

Huomautuksia

Opiskelija voi opiskella fysiikasta joko 1 tai 2 kurssia pakollisena.

Oppikirjat

Kurssi 1: Lehto, Havukainen, Maalampi, Leskinen, FY1 Fysiikka luonnontieteenä – myös digikirjana

Kurssi 2: Lehto, Havukainen, Maalampi, Leskinen, FY2 Lämpö – myös digikirjana

Kurssi 3: Lehto, Havukainen, Maalampi, Leskinen, FY3 Sähkö – myös digikirjana

Kurssi 4: Lehto, Havukainen, Maalampi, Leskinen, FY4 Liikkeen lait – myös digikirjana

Kurssi 5: Lehto, Havukainen, Maalampi, Leskinen, FY5 Jaksollinen liike ja aallot – myös digikirjana

Kurssi 6: Lehto, Havukainen, Maalampi, Leskinen, FY6 Sähkömagnetismi – myös digikirjana

Kurssi 7: Lehto, Havukainen, Maalampi, Leskinen, FY7 Aine ja säteily – myös digikirjana

Pakolliset kurssit 1-2

Kurssi 1 Fysiikka luonnontieteenä (FY1)

- fysiikan merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- tutustuminen perusvuorovaikutuksiin, maailmankaikkeuden rakenteisiin ja syntyyn sekä aineen rakenteeseen
- voima liikkeen muutoksen aiheuttajana ja liikeilmiöt
- tutkimukset ja mallintaminen fysikaalisen tiedon rakentumisessa
- tulosten kerääminen, esittäminen graafisesti ja luotettavuuden arviointi

Kurssi 2 Lämpö (FY2)

- fysiikan merkitys energiantuotannon ratkaisuihin ja kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa
- lämpö ja lämpötila
- kaasujen tilanmuutokset, lämpölaajeneminen ja paine
- kappaleiden lämpeneminen, jäähtyminen, olomuodon muutokset ja lämpöenergia
- mekaaninen työ, teho ja hyötysuhde
- energian säilyminen lämpöopissa ja lämmön siirtymissuunta
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisun ideointia ja suunnittelua

Valtakunnalliset syventävät kurssit 3-7

Kurssi 3 Sähkö (FY3)

- fysiikan ja teknologian merkitys jokapäiväisessä elämässä ja yhteiskunnassa
- sähkövirta ja jännite sekä resistanssi ja Ohmin laki
- yksinkertaiset tasavirtapiirit ja Kirchhoffin lait
- sähköteho ja Joulen laki
- kondensaattori, diodi ja LED komponentteina
- sähköstaattinen vuorovaikutus, Coulombin laki ja sähkökenttä

Kurssi 4 Voima ja liike (FY4)

- fysiikan merkitys yksilön ja yhteiskunnan turvallisuudelle
- vuorovaikutus liikkeen muutoksen syynä, tasainen ja tasaisesti kiihtyvä suoraviivainen liike
- Newtonin lait, voimakuvio ja voimien yhteisvaikutus
- etä- ja kosketusvoimia: paino, kitka, noste ja kvalitatiivisesti väliaineen vastus
- liikeyhtälö
- momentti ja tasapaino pyörimisen suhteen yksinkertaisissa tilanteissa
- liikemäärän säilymlaki, impulssiperiaate ja yksiulotteiset törmäykset
- liike- ja potentiaalienergia sekä mekaanisen energian säilymlaki

Kurssi 5 Jaksollinen liike ja aallot (FY5)

- fysiikan merkitys lääketieteessä ja musiikissa
- tasainen ympyräliike
- gravitaatiovuorovaikutus
- harmoninen voima ja värähdysliike
- aaltoliikkeen synty ja aaltojen eteneminen
- aaltoliikkeen heijastuminen, taittuminen, diffraktio, interferenssi ja seisovat aallot
- ääni aaltoliikeilmiönä
- mallien ja simulaatioiden suhde todellisuuteen

Kurssi 6 Sähkömagnetismi (FY6)

- fysiikan merkitys energia- ja viestintäteknologiassa
- magnetismi, magneettinen vuorovaikutus ja magneettikenttä
- varatun hiukkasen liike sähkö- ja magneettikentässä
- sähkömagneettinen induktio, magneettivuo, induktiolaki ja Lenzin laki
- generaattori, muuntaja, vaihtovirran synty ja energian siirto sähkövirran avulla
- sähkömagneettisen säteilyn spektri, valon heijastuminen, taittuminen, interferenssi ja diffraktio
- tutkimuksen tai ongelmanratkaisuprosessin jäsenetty kuvaaminen

Kurssi 7 Aine ja säteily (FY7)

- näkökulmia fysiikan ja kosmologian kehittymiseen
- energian kvantittuminen
- sähkömagneettisen säteilyn kvantittuminen ja fotonit
- aaltohiukkasdualismi
- atomiytimen rakenne
- ydinreaktiot, ydinenergia, ytimen sidosenergia sekä energian ja massan ekvivalenssi
- radioaktiivisuus ja hajoamislaki
- säteilyturvallisuus ja säteilyn hyötykäyttö
- tiedonhankinta, esittäminen ja arviointi

3.8 AIKUISLUKION KEMIA (KE)

Kemian opetus tukee opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun ja nykyaikaisen maailmankuvan kehittymistä osana monipuolista yleissivistystä. Opetus ohjaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, ympäristössä, yhteiskunnassa ja teknologiassa. Opiskelijat kehittävät valmiuksiaan opiskella luonnontieteellisillä ja luonnontieteitä soveltavilla aloilla. Opetuksessa sovelletaan kemiaa monipuolisissa tilanteissa, mikä edistää myös opiskelijoiden koulutuksellista yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

Suoritusjärjestys

Kurssit suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä. Myöhemmillä kursseilla tarvitaan monia aiemmillä kursseilla käytyjä asioita. Mikäli on hyvin epävarma omista kemian taidoistaan, on mahdollista osallistua ennen lukiokursseja kurssille LVLUMA1, jossa kerrataan peruskoulun keskeisimpiä kemian ja fysiikan sisältöjä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10. Arvioinnin perusteena on jatkuva työskentely tunneilla ja loppukoe.

Huomautuksia

Opiskelija voi opiskella kemiasta joko 1 tai 2 kurssia pakollisena.

Oppikirjat

Kurssi 1: Kalle Lehtiniemi, Leena Turpeenoja, MOOLI 1, Kemiaa kaikkialla (Otava) tai Mooli 1 digikirja

Kurssi 2: Kalle Lehtiniemi, Leena Turpeenoja, MOOLI 2, Ihmisen ja elinympäristön kemia (Otava) tai Mooli 2 digikirja

Kurssi 3: Kalle Lehtiniemi, Leena Turpeenoja, MOOLI 3, Reaktiot ja energia (Otava) tai Mooli 3 digikirja

Kurssi 4: Kalle Lehtiniemi, Leena Turpeenoja, MOOLI 4, Materiaalit ja teknologia (Otava) tai Mooli 4 digikirja

Kurssi 5: Kalle Lehtiniemi, Leena Turpeenoja, MOOLI 5, Reaktiot ja tasapaino (Otava) tai Mooli 5 digikirja

Pakolliset kurssit 1-2

Kurssi 1 Kemiaa kaikkialla (KE1)

- kemian merkitys nykyaikana, jatko-opinnoissa ja työelämässä
- atomin rakenne ja jaksollinen järjestelmä pääpiirteissään
- alkuaineiden ja yhdisteiden ominaisuuksia
- aineiden ominaisuuksien selittäminen aineen rakenteen, kemiallisten sidosten ja poolisuuden avulla
- kysymykset tiedonhankinnan lähtökohtana
- turvallinen työskentely, aineen erotusmenetelmät, aineiden ominaisuuksien tutkiminen, havainnointi ja johtopäätösten tekeminen

Kurssi 2 Ihmisen ja elinympäristön kemiaa (KE2)

- kemian merkitys hyvinvoinnin ja terveyden kannalta
- orgaanisten yhdisteiden, kuten hiilivetyjen, happi- ja typpiyhdisteiden, rakenteiden mallintaminen ja kuvaaminen erilaisilla malleilla
- avaruusrakenne ja isomeria
- orgaanisten yhdisteiden ominaisuuksien selittäminen rakenteen avulla
- ainemäärä ja pitoisuus
- aineen rakenteen analyysimenetelmät, kuten spektroskopia

Valtakunnalliset syventävät kurssit 3-5

Kurssi 3 Reaktiot ja energia (KE3)

- kemian merkitys energiaratkaisujen ja ympäristön kannalta
- kemiallisen reaktion symbolinen ilmaisu ja tasapainottaminen
- epäorgaanisten ja orgaanisten yhdisteiden reaktioita sekä niiden sovelluksia
- aineen häviämättömyys kemiallisessa reaktiossa ja sen yksinkertainen laskennallinen käsittely
- energian häviämättömyys kemiallisessa reaktiossa, sidosenergia ja Hessin laki
- kaasujen ominaisuudet ja yleinen tilanyhtälö
- reaktioiden tutkiminen kokeellisesti, titraus analyysimenetelmänä, tutkimustulosten käsitteleminen, tulkitseminen ja esittäminen

Kurssi 4 Materiaalit ja teknologia (KE4)

- kemian merkitys teknologiassa ja yhteiskunnassa
- metallien ja polymeerien ominaisuudet, käyttö ja elinkaari
- atomin ulkoelektronirakenne ja jaksollinen järjestelmä alkuaineiden jaksollisten ominaisuuksien selittäjänä
- hapetusluvut ja hapetus-pelkistysreaktiot
- sähkökemian keskeiset periaatteet: jännitesarja, normaalipotentiaali, kemiallinen pari ja elektrolyysi

Kurssi 5 Reaktiot ja tasapaino (KE5)

- kemian merkitys kestävästä tulevaisuudesta rakentamisessa
- kemiallisen reaktion nopeus ja siihen vaikuttavia tekijöitä
- homogeeninen ja heterogeeninen tasapaino sekä tasapainotilaan vaikuttaminen
- happo-emästasapaino, vahvat ja heikot protolyytit ja puskuriliuokset
- tasapainoon liittyvät graafiset esitykset
- homogeenisen ja happo-emästasapainon laskennallinen käsittely
- tutkimustulosten ja -prosessin arviointi

3.9 AIKUISLUKION BIOLOGIA (BI)

Biologian opetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan luonnontieteellisen ajattelun kehittymistä. Opetus lisää ymmärrystä biologian merkityksestä osana luonnontieteellisen maailmankuvan rakentumista. Biologian opetuksen tarkoituksena on lisäksi herättää kiinnostusta bio- ja ympäristötieteisiin. Biologian opetus auttaa opiskelijaa ymmärtämään biotieteiden tarjoamia mahdollisuuksia edistää ihmiskunnan, muun eliökunnan ja elinympäristöjen hyvinvointia. Biologian opetuksessa opiskelijalle välittyy kuva kestävästä elämäntavasta välttämättömyydestä ja luonnonvaroja säästävän kiertotalouden merkityksestä.

Biologian opetukselle on ominaista havainnointiin, kokeellisuuteen ja tutkimuksellisuuteen perustuva tiedonhankinta sekä aktivoivat ja vuorovaikutteiset työ- ja toimintatavat. Biologian opetuksessa tutustutaan laboratorioihin ja työskennellään myös digitaalisissa opiskeluympäristöissä. Opetuksessa tehdään yhteistyötä erityisesti terveystiedon, mutta myös muiden oppiaineiden kanssa.

Suoritusjärjestys

Pakolliset kurssit opiskellaan ennen syventäviä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10. Kurssit 1-5 arvioidaan loppukokeen ja kurssiin liittyvien tehtävien perusteella numeroarvosteluna asteikolla 4-10. Kurssi 6 (koulukohtainen syventävä, abikurssi) arvioidaan suoritusmerkinnällä S= suoritettu tai H=hyväksytty.

Huomautuksia

Opiskelija voi opiskella biologiasta joko 1 tai 2 kurssia pakollisena.

Oppikirjat

Kursseissa suositellaan digikirjan käyttöä, sillä uudet digikirjat monenlaisine toimintoinen tukevat monipuolisesti opiskelua ja valmistavat opiskelijaa ylioppilaskirjoituksissakin tarvittavien sähköisten menetelmien käyttöön.

Kurssi 1 Happonen ym. BIOS 1 Elämä ja evoluutio, SanomaPro 2016, mieluiten digikirjana

Kurssi 2 Happonen ym. BIOS 2 Ekologia ja ympäristö, SanomaPro 2016, mieluiten digikirjana

Kurssi 3: Happonen ym. BIOS 2 Solu ja perinnöllisyys, SanomaPro 2017, mieluiten digikirjana

Kurssi 4: Happonen ym. BIOS 4 Ihmisen biologia, SanomaPro 2017, uudistettu painos, mieluiten digikirjana

Kurssi 5: Happonen ym. BIOS 5, Biologian sovellukset, SanomaPro 2018, mieluiten digikirjana

Kurssi 6: kurssien 1-5 oppikirjat

Pakolliset kurssit 1-2

Kurssi 1 Elämä ja evoluutio (BI1)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- saa kokemuksia, jotka syventävät kiinnostusta biologiaa ja sen opiskelua kohtaan
- käyttää ja arvioi kriittisesti biologisia tietolähteitä sekä ilmaisee ja perustelee erilaisia näkemyksiä biologialle ominaisella tavalla
- tuntee elämän tunnusmerkit ja perusedellytykset sekä tietää, miten elämän ilmiöitä tutkitaan
- ymmärtää evoluution jatkuvuuden, prosessit ja merkityksen
- osaa jäsentää nykyisen eliökunnan rakenteen ja tulkitse sen kehitystä
- työskentelee kokeellisesti tai toteuttaa pienimuotoisen tutkimuksen tai projektin yksin tai yhdessä muiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

- Biologia tieteenä
- Solu elämän perusyksikkönä
- Eliön elinkaari
- Evoluutio
- Biologian kokeellisuuteen liittyvä pienimuotoinen tutkimus tai projekti

Kurssi 2 Ekologia ja ympäristö (BI2)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää populaatioiden, eliöyhteisöjen ja ekosysteemien rakenteiden, vuorovaikutusten ja toimintojen periaatteet
- osaa vertailla, analysoida ja arvioida ihmisen toiminnan vaikutuksia ekosysteemeissä
- ymmärtää luonnon monimuotoisuuden merkityksen ihmiskunnan tulevaisuudelle
- hahmottaa ympäristöongelmien syitä ja niiden seurauksia ekosysteemeissä sekä tuntee menetelmiä, joilla voidaan tarkkailla ympäristön tilaa ja ratkaista syntyneitä ongelmia
- ymmärtää ekososiaalisen sivistyksen ja kestävä elämäntavan välttämättömyyden sekä oppii toimimaan niiden mukaisesti
- osaa suunnitella ja toteuttaa itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa pienimuotoisen ekologiaa tai ympäristön tilaa koskevan tutkimuksen tai ympäristön tilaa koskevan yhteisen kehittämisprojektin.

Keskeiset sisällöt

- Ekologian perusteet
- Ympäristöongelmat, niiden syyt ja ratkaisumahdollisuudet
- Kohti kestävä tulevaisuutta
- Ekologiaa tai ympäristön tilaa koskeva tutkimus tai ympäristön kehittämisprojekti

Valtakunnalliset syventävät kurssit 3-5

Kurssi 3 Solu ja perinnöllisyys (BI3)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- käyttää käsitteitä, malleja ja teorioita tarkastellessaan soluihin ja perinnöllisyyteen liittyviä ilmiöitä
- syventää osaamistaan solun eri osien toiminnasta ja ymmärtää eliöiden rakenteiden ja toimintojen pohjautuvan solutason prosesseihin
- tutkii erilaisia soluja, solukoita ja kudoksia ja tulkitsee niiden rakenteita
- arvioi solujen ja geenien toimintaa koskevan tiedon merkitystä yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta
- suunnittelee ja toteuttaa tutkimuksen yksin tai yhteistyössä muiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

- Solu tutkimuskohteena
- Eliöt rakentuvat soluista
- Solujen lisääntyminen

- Periytymisen perusteet
- Solubiologinen tutkimus laboratoriossa tai sähköisten aineistojen avulla

Kurssi 4 Ihmisen biologia (BI4)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa analysoida kudosten ja elinten rakenteiden toimintaperiaatteita
- ymmärtää ihmisen kemiallisen tasapainon säätelyä sekä ulkoisten ja sisäisten tekijöiden vaikutuksia siihen
- ymmärtää hermoston toiminnan ja hormonaalisen viestinnän merkityksen yksilön toimintojen ohjaajana
- ymmärtää lisääntymiseen ja ihmisen elinkaareen liittyviä fysiologisia muutoksia
- osaa selittää elimistön kykyä sopeutua muutoksiin ja puolustautua ulkoisia uhkia vastaan
- ymmärtää perimän ja ympäristön yhteisvaikutuksen ihmisen terveyteen
- osaa toteuttaa pienimuotoisen ihmisen elimistön toimintaa mittaavan tutkimuksen ja esittää sen tulokset.

Keskeiset sisällöt

- Energia, aineenvaihdunta ja sen säätely
- Liikkuminen
- Elintoimintojen säätely
- Lisääntyminen
- Ihmiselimistön toimintaa mittaava tutkimus

Kurssi 5 Biologian sovellukset (BI5)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- ymmärtää biologian innovaatioiden ja sovellutusten merkityksen yhteiskunnassa
- tutustuu bioteknologian menetelmiin, tuotteisiin ja mahdollisuuksiin edistää kestävää tulevaisuutta
- ymmärtää geeniteknologian mahdollisuudet lääketieteessä ja teollisuudessa
- ymmärtää mikrobien merkityksen luonnossa ja erilaisissa bioteknologian prosesseissa
- ymmärtää kasvien ja eläinten jalostuksen merkityksen ravinnontuotannossa
- osaa arvioida bioteknologian ja genetiikan sovellusten mahdollisuuksia, uhkia ja eettisiä kysymyksiä
- osaa suunnitella ja toteuttaa biologian soveltamiseen liittyvän kokeen tai tutkimuksen yksin tai yhdessä muiden kanssa.

Keskeiset sisällöt

- Bioteknologian sovellukset ja merkitys
- Mikrobiologian sovellukset ja merkitys
- Geeniteknologian sovellukset ja merkitys
- Kasvi- ja eläinjalostus
- Biologian sovellusalaan liittyvä koe tai tutkimus

3.10 AIKUISLUKION MAANTIEDE (GE)

Maantieteen opetuksen tehtävänä on kehittää opiskelijan maantieteellistä maailmankuvaa ja antaa hänelle valmiuksia ymmärtää maailmanlaajuisia, alueellisia ja paikallisia ilmiöitä ja ongelmia sekä niiden ratkaisumahdollisuuksia. Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa havaitsemaan muuttuvaan maailmaan vaikuttavia tekijöitä, muodostamaan perusteltuja näkemyksiä, ottamaan kantaa omassa ympäristössä, lähialueilla ja koko maailmassa tapahtuviin muutoksiin sekä toimimaan aktiivisesti luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Opetus harjaannuttaa opiskelijan osallistumis- ja vaikuttamistaitoja sekä tukee opiskelijaa kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Maantieteen opetus ohjaa opiskelijaa tiedostamaan luonnon ja ihmistoiminnan vuorovaikutussuhteita sekä tarkastelemaan maailmaa muuttuvana ja kulttuurisesti monimuotoisena elinympäristönä. Maantieteen ope-

tuksessa integroituvat luonnontieteelliset ja yhteiskuntatieteelliset aiheet. Opetus antaa opiskelijalle valmiuksia ympäristö- ja ihmisoikeuskysymysten tarkasteluun sekä tukee opiskelijan kasvua ekososiaalisesti sivistyneeksi kansalaiseksi.

Suoritusjärjestys

Pakollinen kurssi suoritetaan ennen syventäviä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10.

Kurssit arvioidaan loppukokeen ja kurssiin liittyvien tehtävien perusteella numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Huomautuksia

Opiskelija voi opiskella maantieteestä joko 1 tai 2 kurssia pakollisena.

Oppikirjat

Kursseissa suositellaan digikirjan käyttöä, sillä uudet digikirjat monenlaisine toimintoineen tukevat monipuolisesti opiskelua ja valmistavat opiskelijaa ylioppilaskirjoituksissakin tarvittavien sähköisten menetelmien käyttöön.

Kurssi 1: Cantell ym. GEOS 1 Maailma muutoksessa, SanomaPro 2016, mieluiten digikirjana

Kurssi 2: Cantell ym. GEOS 2 Sininen planeetta, SanomaPro 2016, mieluiten digikirjana

Kurssi 3: Cantell ym. GEOS 3 Yhteinen maailma, SanomaPro 2017, mieluiten digikirjana

Kurssi 4: Cantell ym. GEOS 4 Geomedia, SanomaPro 2017, mieluiten digikirjana

Pakolliset kurssit 1-2

Kurssi 1 Maailma muutoksessa (GE1)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- saa elämyksiä ja kokemuksia, jotka syventävät hänen kiinnostustaan maantieteeseen ja maantieteen taitaan hahmottaa ja tutkia maailmaa
- tunnistaa luonnon toimintaan, ihmisen toimintaan sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutukseen liittyviä riskialueita maapallolla
- ymmärtää, millaisia riskejä maapallon eri alueilla ilmenee ja mitkä tekijät vaikuttavat niihin
- osaa vertailla ja arvioida alueiden riskiherkkyyttä ja riskien vaikuttavuutta alueiden luonnonvarojen ja kehittyneisyyden näkökulmasta
- tietää, millaisten ratkaisujen avulla riskejä voidaan hillitä tai niiden vaikutuksia lieventää, sekä tuntee mahdollisuudet ennakoita ja varautua riskeihin sekä toimia kestävässä kehityksessä mukaisesti
- osaa analysoida maailman eri alueiden myönteistä kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä
- ymmärtää, että ihminen vaikuttaa omalla toiminnallaan maapallon elinkelpoisuuteen sekä ihmisten hyvinvointiin
- osaa käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa globaaleja kysymyksiä koskevan tiedon hankinnassa, analysoinnissa ja esittämisessä sekä osaa seurata ja kriittisesti arvioida ajankohtaisia alueellisia uutisia eri medioissa.

Keskeiset sisällöt

- Maantiede tieteenalana
- Luonnon järjestelmään liittyvät keskeiset globaalit riskialueet, riskien ennakointi ja niihin varautuminen
- Luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyvät keskeiset globaalit riskialueet, riskien hillintä, niihin varautuminen ja sopeutuminen
- Ihmiskunnan globaalit riskialueet ja keskeiset kehityskysymykset

Kurssi 2 Sininen planeetta (GE2)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää luonnonmaantieteen peruskäsitteitä
- osaa hankkia, analysoida, tulkita, arvioida ja esittää luonnonmaantieteellistä tietoa geomeediaa hyväksi käyttäen
- ymmärtää maapallon planetaarisuudesta johtuvia ilmiöitä
- ymmärtää elottoman ja elollisen luonnon vyöhykkeisyyden maapallolla
- ymmärtää, miten ja miksi luonnonmaisemat muuttuvat, ja osaa tulkita kuvista ja kartoilta luonnonmaisemien rakennetta, syntyä ja kehitystä
- ymmärtää luonnonmaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa ja ihmisten arkielämässä.

Keskeiset sisällöt

- Maantieteellinen ajattelu
- Maan planetaariset liikkeet ja niistä johtuvat ilmiöt
- Ilmakehä ja vesikehä liikkeessä sekä vyöhykkeisyys
- Maapallon rakenne ja muuttuvat pinnanmuodot
- Luonnonmaantieteellisen tiedon käyttö yhteiskunnassa ja arkielämässä

Kurssi 3 Yhteinen maailma (GE3)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa käyttää ihmismaantieteen peruskäsitteitä
- osaa hankkia, analysoida, tulkita, arvioida ja esittää ihmismaantieteellistä tietoa geomeediaa hyväksi käyttäen
- osaa analysoida ihmistoiminnan alueellisia piirteitä ja arvioida luonnonvarojen ja ympäristön tarjoamien mahdollisuuksien vaikutusta niihin
- tuntee eri kulttuureja ja arvostaa niiden moninaisuutta sekä kunnioittaa ihmisoikeuksia
- osaa arvioida ihmisten hyvinvointia ja ympäristön tilaa maapallon eri alueilla
- ymmärtää ekologisesti, taloudellisesti, kulttuurisesti ja sosiaalisesti kestävä kehityksen merkityksen maailman tulevaisuudelle
- ymmärtää ihmismaantieteellisen tiedon merkityksen yhteiskunnassa ja ihmisten arkielämässä.

Keskeiset sisällöt

- Maantieteellinen ajattelu
- Väestö ja asutus
- Alkutuotanto ja ympäristö
- Teollisuus ja energia
- Palvelut, liikkuminen ja vuorovaikutus
- Ihmistoiminnan alueellinen rakenne
- Ihmismaantieteellisen tiedon käyttö yhteiskunnassa ja arkielämässä

Kurssi 4 Geomeedia – tutki, osallistu ja vaikuta (GE4)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa asettaa maantieteellisiä kysymyksiä ja käyttää geomeediaa maantieteellisten ongelmien ratkaisemisessa
- kehittää taitojaan hankkia, käsitellä, analysoida, tulkita, arvioida ja esittää maantieteellistä tietoa
- osaa käyttää paikkatietosovelluksia
- ymmärtää geomedian merkityksen omassa arjessa ja yhteiskunnan eri aloilla
- tuntee maailmanlaajuisia kehitystrendejä ja Suomen kehitysyhteistyön tavoitteet
- ymmärtää kestävä kehityksen merkityksen aluesuunnittelun lähtökohtana ja tuntee kansalaisten mahdollisuudet vaikuttaa oman ympäristönsä suunnitteluun ja kehittämiseen
- osaa käyttää geomeediaa maantieteellisen tutkielman laatimisessa tai osallistumis- ja vaikuttamisprojektissa, jossa on paikallinen, alueellinen tai globaali ulottuvuus.

Keskeiset sisällöt

- Geomedian käyttö arjessa, työelämässä ja kestävä kehityksen edistämässä

- Geomedia ja maantieteelliset tutkimustaidot
- kartografian ja paikkatiedon perusteet sekä muu geomedian käyttö maantieteen tutkimuksissa
- Kehityksen ohjailu ja kestävä kehitys
- Maantieteellinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti

AIKUISLUKION HUMANISTISYHTEISKUNNALLISET JA KATSOMUKSELLISET OPINNOT

3.11 AIKUISLUKION USKONTO, EVANKELIS-LUTERILAINEN USKONTO (UE)

Uskonnonopetuksen tehtävänä on tukea opiskelijan uskontoihin ja katsomuksiin liittyvän yleissivistyksen muodostumista. Uskonnonopetuksessa tutustutaan uskontoihin ja uskonnollisuuden ilmenemismuotoihin sekä uskonnottomuuteen. Opetuksessa uskontoja tarkastellaan osana kulttuuria, kulttuuriperintöä ja yhteiskuntaa sekä yksilön ja yhteisön elämää.

Opetus antaa monipuolista tietoa uskonnoista ja katsomuksista sekä auttaa ymmärtämään niistä käytävää keskustelua. Opiskelijoita ohjataan tarkastelemaan uskontoja ja katsomuksia analyyttisesti eri näkökulmista. Uskonnonopetus antaa valmiuksia oman maailmankatsomuksen rakentamiseen ja arvioimiseen sekä uskontojen ja katsomusten väliseen dialogiin. Uskonnonopetus ottaa erilaiset näkemykset huomioon ja kunnioittaa yksilöllisiä vakaumuksia.

Suoritusjärjestys

Kurssien suoritusjärjestys on vapaa.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10. Kaikki kurssit arvioidaan loppukokeen ja kurssiin liittyvien tehtävien perusteella numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Oppikirjat

Kurssi 1: Hanki, Könni & Nyyssönen: Verso 1, Uskonnon juurilla, SanomaPro

Kurssi 2: Airaksinen & Mikkola: VALO 2. Otava

Kurssi 3: Airaksinen & Mikkola: VALO 3. Otava

Kurssi 4: Airaksinen & Mikkola & Suokko: VALO 4-6. Otava.

Pakollinen kurssi 1

Kurssi 1 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä (UE1)

- uskonto ilmiönä, uskonnon määrittely ja tutkiminen
- nykyajan uskonnollisuus, sekularisaatio, uskonnottomuus ja uskonnonvapaus
- maailman ja Suomen uskontotilanne
- Lähi-idän monoteististen uskontojen kulttuuritausta, synty sekä niiden keskeiset ja yhteiset piirteet
- ajankohtaisia katsomusten kohtaamiseen liittyviä kysymyksiä

Valtakunnalliset syventävät kurssit 2-5

Kurssi 2 Maailmanlaajuinen kristinuskon (UE2)

- kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa
- katolisen, ortodoksisen ja protestanttisen, erityisesti luterilaisen, kristillisyyden synty, erityispiirteet, eettinen ajattelu ja yhteiskunnalliset vaikutukset
- karismaattinen kristillisuus ja kontekstuaalinen teologia
- kristillisperäisten uskontojen pääpiirteet
- uskonnon asema ja sen taustat eri puolilla Eurooppaa
- ekumenia ja katsomusten dialogi

- ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä ja niiden taustoja

Kurssi 3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (UE3)

- hindulainen maailmankuva ja elämäntapa sekä hindulaisuuden monimuotoisuus ja vaikutukset Intian kulttuuriin, yhteiskuntaan ja politiikkaan
- buddhalainen elämäntapa sekä buddhalaisuuden opetukset, suuntauksiset ja keskeiset vaikutukset Aasian kulttuureihin
- Kiinan vanhan kansanuskon, kungfutselaisuuden ja taolaisuuden keskeiset piirteet ja vaikutus kiinalaiseen ajatteluun ja yhteiskuntaan
- Kiinan nykypäivän uskontotilanne
- shintolaisuus Japanin etnisenä uskontona sekä uskontojen vaikutuksia yhteiskuntaan ja politiikkaan Japanissa
- luonnonuskontojen ja voodooon keskeiset piirteet ja levinneisyys
- uusien uskonnollisten liikkeiden taustaa ja keskeisiä piirteitä

Uskonnon valtakunnallinen syventävä kurssi 4 toteutetaan Lahden yhteiskoulun lukiossa (päivälukio)

Kurssi 4 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa (UE4)

- Suomen uskontotilanne, suomalainen uskonnollisuus ja sekularisaatio
- uskonnollisten yhteisöjen muodot ja niiden suhde yhteiskuntaan
- uskonnot yhteiskunnan muokkaajina Suomessa eri aikoina
- uskonto ja uskonnolliset yhteisöt suomalaisessa ja yleiseurooppalaisessa lainsäädännössä, uskonnon- ja katsomuksenvapaus sekä yhdenvertaisuuteen ja syrjintään liittyvät kysymykset
- uskonnon merkitys ja näkyvyys julkisella sektorilla, politiikassa, työelämässä ja taloudessa
- uskonnolliset yhteisöt kolmannen sektorin toimijoina
- uskonnottomuus, uskontokritiikki ja uskonnoton tapakulttuuri Suomessa

Uskonnon valtakunnallinen syventävä kurssi 5 toteutetaan Lahden yhteiskoulun lukiossa (päivälukio)

Kurssi 5 Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa (UE5)

- uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla: uskontotieteen ja teologian eri tutkimusalat sekä taiteentutkimus, kulttuurintutkimus ja yhteiskuntatieteet
- uskonnon, taiteen ja populaarikulttuurin eri muotojen vuorovaikutus
- uskonnollisten tilojen arkkitehtuuri uskonnon ja sen erityispiirteiden kuvaajana
- uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa
- Raamatun kertomusten ja kristillisen opin erilaisten tulkintojen tarkastelu taiteen eri muotojen avulla
- muinaissuomalainen uskonto ja kristinusko suomalaisessa kulttuuriperinnössä

3.12 AIKUISLUKION ELÄMÄNKATSOMUSTIETO (ET)

Elämänkatsomustieto on perustaltaan monitieteinen oppiaine. Sen tiedeperustaan kuuluu ihmis-, kulttuuri- ja yhteiskuntatieteitä sekä filosofia.

Suoritusjärjestys

Suosittelaa numerojärjestyksen mukaista etenemistä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10. Numeroarviointi, jossa huomioidaan kurssikoe, tuntityöskentely ja itsenäiset tehtävät. Päätösarviointi muodostuu kaikkien kurssien keskiarvosta.

Oppikirjat

Kurssi 1: Vehmanen, Suvikas & Peltomaa: Lukion elämäkatsomustieto kurssi 1, Opintoverkko

Kurssi 2: Peltomaa & Vehmanen: Lukion elämäkatsomustieto kurssi 2, Opintoverkko

Pakollinen kurssi

Kurssi 1 Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu (ET1)

Kurssilla perehdytään maailmankatsomuksen, maailmankuvan ja elämäkatsomuksen käsitteisiin. Muita opiaineita hyödyntäen tarkastellaan, miten yksilölliset ja yhteiskunnalliset tekijät vaikuttavat maailmankatsomuksen muotoutumiseen. Lisäksi tutustutaan erilaisten maailmankatsomusten piirteiden ja perusolettamusten tutkimiseen eri tieteiden tarjoamin välinein.

Elämäkatsomustiedon valtakunnallinen syventävä kurssi 2 toteutetaan Lahden yhteiskoulun lukiossa (päivälukio).

Kurssi 2 Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä (ET2)

Kurssilla pohditaan, mitä hyvä elämä on sekä millaisista aineksista identiteetti ja yksilöllinen elämä koostuvat. Tutustutaan etiikan peruskäsitteisiin ja ajankohtaisiin eettisiin kysymyksiin. Lisäksi tarkastellaan luonnon- ja ihmistieteellisiä, sekulaareja ja uskonnollisia, filosofisia ja populaarikulttuuriin kuuluvia ihmiskäsityksiä ja –ihanteita.

3.13 AIKUISLUKION HISTORIA (HI)

Historian opetus vahvistaa opiskelijan yleissivistystä ja edellytyksiä ymmärtää oman aikansa maailmaa sekä antaa välineitä nykyisyyden ymmärtämiseen. Historian opetuksessa tarkastellaan nykyisyyteen johtanutta kehitystä, ihmisen ja ympäristön välistä suhdetta sekä kulttuurin, vallankäytön ja talouden vuorovaikutusta.

Historian opiskelu kehittää kykyä hankkia tietoa, erottaa oleellinen tieto epäolennaisesta ja käsitellä laajoja tietokokonaisuuksia. Eryytenä tarkastelun kohteena ovat menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset riippuvuussuhteet sekä historian tiedon tulkinnallisuus ja sen käyttö yhteiskunnassa. Historian keskeisiä käsitteitä ovat aika, muutos, jatkuvuus, syy- ja seuraussuhteet sekä historiallinen empatia.

Historian kurssit 1-4 voi suorittaa joko lähiopetuksessa tai verkkokursseina. Kurssit 5, 6 ja 9 tarjotaan ainoastaan lähiopetuksessa. Kurssit 7 ja 8 ovat verkkokursseja.

Suoritusjärjestys

Pakolliset kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä. Mikäli opiskelija haluaa suorittaa myös syventäviä kursseja, opettajalta saa ohjeet suositeltavasta suoritusjärjestyksestä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10. Kurssiin 1-5 liittyy kirjallinen loppukoe. Kurssiarvosanaan vaikuttavat koearvosanan lisäksi kurssin aikana laadittavat tehtävät sekä osallistumisaktiivisuus. Verkkokurssit arvioidaan kirjallisten tehtävien perusteella. Kurssi HI6 suoritetaan laajahkolla kirjallisella tutkielmalla. Koulukohtaiset syventävät kurssit arvioidaan käyttäen merkintöjä S = suoritettu tai H = hylätty. Hylättyä koulukohtaista syventävää kurssia ei lasketa kurssikerätykseen.

Oppikirjat: Kaikki oppikirjat saatavina myös digikirjoina.

Kurssi 1: Kaikkien aikojen historia 1. Ihminen ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa. Edita

Kurssi 2: Kaikkien aikojen historia 3. Itsenäisen Suomen historia. Edita.

Kurssi 3: Kaikkien aikojen historia 2. Kansainväliset suhteet. Edita

Kurssi 4: Kaikkien aikojen historia 4. Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys. Edita.

Kurssi 5: Kaikkien aikojen historia 5, Ruotsin itämaasta Suomeksi, Edita 2019.

Kurssi 6: Esim. Kaikkien aikojen historia 6, Maailman kulttuurit kohtaavat. Edita.

Kurssi 7: Ei oppikirjaa.

Kurssi 8: Ei oppikirjaa.

Kurssi 9: Esim. Kohi, Palo, Päivärinta, Vihervä: Abi, historia (Otava)

Pakolliset kurssit 1-2

Kurssi 1 Ihminen ympäristön ja yhteiskuntien muutoksessa (HI1)

- Historia tieteenalana
- Pyyntikulttuureista korkeakulttuureihin ja kauppavaltioihin
- Keskiajan talous ja yhteiskunta
- Maailmantalouden syntyminen
- Teollistumisen edellytykset sekä taloudelliset ja yhteiskunnalliset seuraukset
- Modernin kulutusyhteiskunnan kehitys ja talouskasvun rajat

Kurssi 2 Itsenäisen Suomen historia (HI2)

- Miten Suomesta tuli Suomi?
- Suomen itsenäistymisprosessi ja itsenäisyyden alkuvuodet
- Suomi kansainvälisissä konflikteissa
- Kohti nykyistä Suomea

Valtakunnalliset syventävät kurssit 3-6

Kurssi 3 Kansainväliset suhteet (HI3)

- Kansainvälisen politiikan perusteet
- Kansallisvaltioiden huippukausi ja maailmansotien aika
- Jakautunut maailma
- Keskinäisriippuvuuksien maailma

Kurssi 4 Eurooppalaisen maailmankuvan kehitys (HI4)

- Antiikin kulttuuripiiri
- Keskiajan kulttuuri
- Uuden ajan murros
- Valistuksen aikakausi
- Aatteiden ja teollistumisen aika
- Monimuotoinen nykyaika

Kurssi 5 Ruotsin itämaasta Suomeksi (HI5)

- Suomen alue ennen ristiretkiä
- Keskiaika
- Uusi aika
- Ruotsista Venäjän osaksi

Kurssi 6 Maailman kulttuurit kohtaavat (HI6)

Kurssilla tarkastellaan vuorovuosina kahta Euroopan ulkopuolista kulttuurialuetta:

- Kiinan kulttuuri
- Lähi-idän kulttuuri

Lukuvuonna 2020-2021 ohjelmassa on Lähi-Idän historian ja kulttuurin kurssi. Kurssilla käydään läpi Lähi-Idän islamilaisien maiden historian perusteita ja islamilaisen kulttuurin ominaispiirteitä. Samalla tutustutaan aiheeseen liittyviin keskeisiin käsitteisiin. Kurssin aikana perehdytään lähinnä arabien asuttamien islamilaisen

maiden historiaan 600-luvulta nykypäivään saakka. Kurssilla tutustutaan myös islamilaiseen kulttuuriin - aatemaaailmaan, taiteisiin sekä tapakulttuuriin. Lisäksi käsitellään mm. kristittyjen ja islaminuskoisten kansojen välisiä suhteita eri aikakausina.

Koulukohtaiset syventävät kurssit 7 – 9

Kurssi 7 Yleinen taidehistoria (HI7)

Kurssilla tutustutaan länsimaisen kuvataiteen keskeisiin tyyleihin, ilmiöihin ja teoksiin esihistoriasta 1900-luvulle.

Kurssi 8 Suomen taidehistoria (HI8)

Kurssilla tarkastellaan Suomen kuvataiteen kehitystä eri aikakausina esihistoriasta 1900-luvulle.

Kurssi 9 Historian abikurssi (HI9)

Ylioppilaskirjoituksiin valmentavalla kurssilla kerrataan historian lukiokurssien keskeisiä sisältöjä, tutustutaan erilaisiin historian yo-kokeen tehtävätyyppeihin ja harjoitellaan yo-koekysymyksiin liittyvää vastaustekniikkaa. Kurssi on osittain yhdistetty yhteiskuntaopin abikurssin kanssa.

3.14 AIKUISLUKION YHTEISKUNTAOPPI (YH)

Yhteiskuntaopin opetus syventää opiskelijan käsitystä ympäröivästä yhteiskunnasta ja vahvistaa hänen valmiuksiaan toimia yhteiskunnallisista asioista kiinnostuneena aktiivisena kansalaisena. Kansalaisyhteiskuntaa, yhteiskunnan rakenteita ja keskeisiä ilmiöitä, valtaa, taloutta ja vaikuttamista tarkastellaan suomalaisesta, eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta. Yhteiskuntaoppi rakentuu eri yhteiskuntatieteiden ja oikeustieteen sisällöistä.

Yhteiskuntaoppi luo opiskelijalle edellytyksiä kriittiseen ajankohtaisten ilmiöiden tutkimiseen, arviointiin sekä tulevien kehityssuuntien ja vaihtoehtojen pohdintaan. Lisäksi se vahvistaa talousosaamista, oikeudellista ymmärrystä ja kannustaa aktiiviseen yhteiskunnalliseen osallistumiseen. Lähtökohtana on elävän kiinnostuksen herättäminen yhteiskunnallisiin asioihin ja maailman tapahtumiin. Erityistä huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisen ajattelun taitoihin, kuten monipuoliseen tiedon hankintaan, tiedon ja tilastollisten aineistojen kriittiseen tulkintaan sekä keskustelu- ja argumentointitaitoihin.

Yhteiskuntaopin kurssit 1-3 voi suorittaa joko lähiopetuksessa tai verkkokursseina. Kurssit 4 ja 5 tarjotaan ainoastaan lähiopetuksena.

Suoritusjärjestys

Historian pakolliset kurssit on suoritettava ennen osallistumista yhteiskuntaopin opetukseen. Yhteiskuntaopin kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikolla 4-10. Kurssiin liittyy kirjallinen loppukoe. Kurssiarvosanaan vaikuttavat koearvosanan lisäksi kurssin aikana laadittavat tehtävät sekä osallistumisaktiivisuus. Verkkokurssit arvioidaan kirjallisten tehtävien perusteella. Hylättyä koulukohtaista syventävää kurssia ei lasketa kurssikertymään.

Oppikirjat: Kaikki oppikirjat saatavina myös digikirjoina.

Kurssi 1: Kanta 1 Suomalainen yhteiskunta, Edita

Kurssi 2: Jokaisen talous, Sanoma Pro

Kurssi 3: Kanta 3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma, Edita

Kurssi 4: Kanta 4 Kansalaisen lakitieto, Edita

Kurssi 5: Esim. Kohi, Liuskari, Palo: Abi yhteiskuntaoppi. Otava.

Pakolliset kurssit 1-2**Kurssi 1 Suomalainen yhteiskunta (YH1)**

- Suomalaisen yhteiskunnan rakenne
- Demokratia
- Hyvinvointi ja tasa-arvo
- Valta, vaikuttaminen ja päätöksenteko

Kurssi 2 Taloustieto (YH2)

- Kansantalous ja yksilön talous
- Markkinat, suhdanteet ja talouselämä
- Talouspolitiikka
- Kansainvälinen talous ja Suomi

Valtakunnalliset syventävät kurssit 3-4**Kurssi 3 Suomi, Eurooppa ja muuttuva maailma (YH3)**

- Eurooppalaisuus ja eurooppalainen identiteetti
- Euroopan yhdentymisen tavoitteet ja toiminta
- Suomi globaalissa maailmassa
- Turvallisuus ja tulevaisuuden muuttuvat haasteet

Kurssi 4 Kansalaisen lakitieto (YH4)

- Lakitiedon perusteet
- Suomen oikeusjärjestelmä
- Kansalaisen yleisimmät oikeustoimet
- Rikos- ja prosessioikeus

Koulukohtainen syventävä kurssi 5**Kurssi 5 Yhteiskuntaopin abikurssi (YH5)**

Ylioppilaskirjoituksiin valmentavalla kurssilla kerrataan yhteiskuntaopin lukiokurssien keskeisiä sisältöjä, tutustutaan erilaisiin yhteiskuntaopin yo-kokeen tehtävätyyppeihin ja harjoitellaan yo-koekysymyksiin liittyvää vastaustekniikkaa. Kurssi on osittain yhdistetty historian abikurssin kanssa.

3.15 AIKUISLUKION FILOSOFIA (FI)

Filosofinen ajattelu tarkastelee koko todellisuutta ja eri tapoja hahmottaa sitä. Sen kysymyksenasettelujen tunteminen on olennainen osa yleissivistystä. Filosofissa ongelmia jäsennetään käsitteellisesti ja keskustellen. Filosofisen ajattelun opiskeleminen harjaannuttaa punnitsemaan käsitysten perusteluja järkiperaisesti. Kyseenalaistavan ja perusteita etsivän luonteensa ansiosta filosofia auttaa hahmottamaan ja jäsentämään nykypäivän jatkuvasti kasvavaa informaatiotulvaa. Tällä tavoin filosofian opiskelu edistää opiskelijoiden yleisiä oppimisen ja ajattelun valmiuksia.

Filosofian opiskelu kehittää arvostelukykyä sekä edistää luovan ja itsenäisen ajattelun kehitystä. Filosofissa tuetaan opiskelijoiden perusteltujen yksilöllisten näkemysten muodostamista ja kykyä osallistua järkiperaiseen keskusteluun. Kun opiskelijat paneutuvat filosofisiin kysymyksiin, joihin ei ole yksinkertaisia ratkaisuja, he oppivat muodostamaan ja perustelemaan omia näkemyksiään sekä samalla kunnioittamaan toisenlaisia perusteltuja näkemyksiä.

Arviointi

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10. Filo-sofiassa arviointi kohdistuu ajattelun taitojen ja keskeisten käsitteiden hallintaan sekä kykyyn ilmaista filoso-fista ajattelua. Tämä tarkoittaa kykyä kriittisesti eritellä ja problematisoida informaatiota, hahmottaa ja täs-mentää sen käsitteellistä rakennetta sekä esittää asiasta perusteltu arvostelma. Arvioinnin tulee tukea ja ke-hittää opiskelijan taitoa arvioida omaa ajatteluaan ja rohkaista opiskelijoita oman opiskelunsa suunnitteluun ja kehittämiseen. Kurssin arvioinnin pohjana toimivat itsenäisesti tehdyt tehtävät ja vähintään hyväksytysti suoritettu kurssikoe.

Oppikirjat

Kurssi 1: Arkko, Hämäläinen, Kotro, Idea - johdatus filosofiaan, Otava

Kurssit 2-4 opiskellaan Lahden yhteiskoulun lukiossa.

Kurssi 2: Hämäläinen, Kotro, Kovalainen: Idea, Etiikka, Otava.

Kurssi 3: Hämäläinen, Kovalainen, Laitinen, Calonius, Korkkula: Idea, Yhteiskuntafilosofia, Otava.

Kurssi 4: Hämäläinen, Kotro, Kovalainen: Idea, Tieto, tiede ja todellisuus, Otava.

Pakollinen kurssi

Kurssi 1 Johdatus filosofiseen ajatteluun (F1)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- muodostaa perustellun käsityksen filosofian luonteesta ja menetelmistä tutustumalla filosofisiin ongel-miin ja niiden mahdollisiin ratkaisuihin
- tuntee ja oppii erilaisten harjoitusten kautta soveltamaan filosofian työtapoja, kuten oletusten kyseen-alaistamista, käsitteiden luokittelua ja määrittelemistä sekä ajatuskokeiden ja vastaesimerkkien käyttöä
- perehtyy joihinkin keskeisiin filosofisiin kysymyksiin ja niihin liittyviin käsitteellisiin erotteluihin

Keskeiset sisällöt

- mitä filosofia on, filosofisten kysymysten ja filosofisen ajattelun luonne filosofian perinteessä ja ajankoh-taisiin ongelmiin sovellettuna
- johdonmukaisen argumentaation ja pätevän päättelyn perusteet ja niiden harjoittaminen suullisesti ja kirjallisesti
- keskeisiä filosofisia peruskysymyksiä ja -erotteluja: henki ja aine, vapaus ja välttämättömyys, käsitteelli-nen ja empiirinen, objektiivinen ja subjektiivinen
- tiedon ja informaation, arkitiedon ja tieteellisen tiedon sekä tieteen ja pseudotieteen ero
- tiedon ja argumentaation luonne eri tiedonaloilla: miten väitteitä muodostetaan, koetellaan ja perustel-laan joissain lukion oppiaineissa

Filosofian valtakunnalliset syventävät kurssit 2 - 4 toteutetaan Lahden yhteiskoulun lukiossa (päivälukio).

Kurssi 2 Etiikka (F12)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teori-oihin sekä ympäristöfilosofian perusteisiin. Opiskelija perehtyy moraalien käsitteeseen ja oppii soveltamaan moraalien filosofisia käsite-erotteluja ja johdonmukaista argumentaatiota. Kurssilla opitaan arvioimaan toi-mintaa eettisesti sekä jäsentämään omia moraalisia ratkaisuja ja arvioita filosofisen etiikan välinein.

Kurssi 3 yhteiskuntafilosofia (F13)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija perehtyy yhteiskuntafilosofian keskeisiin käsitteisiin ja suuntauksiin sekä perusnäkömyksiin yksilön suhteesta yhteisöihin, yhteiskuntaan ja valtioon. Opiskelija oppii erittelemään oikeudenmukaisuutta, vallankäyttöä ja työnjakoa yksilöiden, yhteisöjen ja instituutioiden toiminnassa. Kurs-silla käsitellään myös yhteiskunnallisen järjestyksen rakentumista, perustelemista ja oikeutusta sekä sovelle-taan opittua ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin kysymyksiin.

Kurssi 4 Tieto, tiede ja todellisuus (FI4)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa filosofisia, eri tieteisiin ja arkielämään perustuvia käsityksiä todellisuuden rakenteesta sekä osaa eritellä ja arvioida filosofisia teorioita todellisuudesta, totuudesta, tiedosta ja tieteestä. Opiskelija oppii hahmottamaan erityistieteiden tieteenfilosofisia kysymyksiä.

AIKUISLUKION VALINNAISET OPPIAINEET

3.16 PSYKOLOGIA (PS)

Psykologian oppiaine on aikuislukiossa valinnainen oppiaine. Kurssit ovat valtakunnallisia syventäviä kursseja.

Ihmisen toimintaa tutkivana tieteenä psykologia antaa opiskelijalle valmiuksia havainnoida ja ymmärtää monipuolisesti ihmistä ja hänen toimintaansa vaikuttavia tekijöitä. Psykologisen tiedon ja käsitteiden avulla opiskelija voi omakohtaisesti tunnistaa, tiedostaa ja käsitellä psyykkisiä ilmiöitä. Psykologian tiedot ja taidot tukevat itsetuntemusta, itsensä kehittämistä, muiden ihmisten ymmärtämistä ja psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitämistä. Psykologian yhtäältä empiirinen ja toisaalta pohdiskeleva ote luo opiskelijalle mahdollisuuden kehittää omaa kriittistä ajatteluaan. Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologian antamia mahdollisuuksia.

Opetuksessa luodaan edellytykset psykologisen tiedon ymmärtämiseen ja omakohtaiseen soveltamiseen. Opiskelijaa autetaan oivaltamaan psykologisen tiedon yhteys sosiaalisiin, kulttuurisiin ja ajankohtaisiin kysymyksiin sekä ymmärtämään psyykkisten, biologisten ja sosiaalisten tekijöiden välistä vuorovaikutusta ja vastavuoroista riippuvuutta.

Psykologian opetus on luonteeltaan tutkimusperustaista. Tässä tarkoituksessa opetuksessa käsitellään psykologisen tiedon luonnetta ja tiedonmuodostuksen menetelmiä painottaen ajankohtaisen tutkimuksen ja tutkimusperinteen keskeisiä aiheisältöjä. Opetuksessa tämä tutkimusperustaisuus ja aiheisällöt kytketään ihmisen jokapäiväisen toiminnan ja arjen ymmärtämiseen eli tuodaan tutkimustieto lähelle opiskelijaa. Psykologiassa ei ole pakollisia kursseja, vaan tarjolla olevat kurssit 1 -5 ovat valinnaisia valtakunnallisia syventäviä kursseja.

Suoritusjärjestys

Psykologian reaaliaineen kokeen kirjoittajille suositellaan kaikkien kurssien suorittamista. Suoritusjärjestys on vapaa, mutta kurssia 1 suositellaan opiskeltavaksi ensimmäisenä ja kurssia 5 viimeisenä.

Arviointi

Valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroarvostelua käyttäen asteikkoa 4 -10. Kurssit 1- 5 arvioidaan loppukokeen ja kurssiin liittyvien tehtävien perusteella numeroarvosteluna asteikolla 4–10.

Oppikirjat

Kirjoista on saatavilla myös digiversiot.

Kurssi 1:

- Motiivi 1, Psyykinen toiminta ja oppiminen. Degerman, A. ja Holm, K., SanomaPro

Kurssi 2:

- Motiivi 2, Kehittyvä ihminen. Hoffman, S., Holm, K ja Åhs, V., SanomaPro

Kurssi 3:

- Motiivi 3, Tietoa käsittelevä ihminen. Hoffman, S., Holm, K., Åhs, V. ja Degerman, A., SanomaPro

Lukuvuonna 2020-2021 toteutetaan psykologian valtakunnalliset syventävät kurssit 1, 4 ja 5

Kurssi 1 Psykkinen toiminta ja oppiminen

Tietoinen ja tiedostamaton psykkinen toiminta

- ihmisen toimintaan vaikuttavat biologiset tekijät sekä perustieto hermoston toiminnasta
- perustietoa tunteista ja motivaatiosta
- kognitiivisten tulkintojen merkitys ihmisen toiminnassa

Sosiaalisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutus ihmisen toimintaan

- perustietoa sosiaalistumisesta ja normien omaksumisesta
- esimerkkejä yksilön toimintaan vaikuttavista tilannetekijöistä

Opiskelu ja oppiminen psykologian näkökulmista

- oppimisen biologinen, kognitiivinen ja sosiokulttuurinen perusta
- tehokkaat opiskelumenetelmät
- motivaatio ja oppiminen

Psykologisen tiedon muodostuminen

- psykologian tutkimuskohteet
- arkitiedon ja tieteellisen tiedon ero
- esimerkkejä psykologian tutkimusmenetelmistä tekijät
- hermoston kypsyminen
- aivojen muovautuminen elämänsä aikana

Arviointi

Valtakunnallinen syventävä kurssi arvioidaan numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Koe, aktiivisuus ja viikoittainen oppimispäiväkirja.

Kurssi 2 Kehittyvä ihminen (PS2)

Kehityksen osa-alueet ja niihin vaikuttavat tekijät lapsuudessa ja nuoruudessa

- fyysis-motorinen kehitys
- kognitiivinen kehitys
- emotionaalinen kehitys
- psykososiaalinen kehitys
- minuuden ja minäkäsityksen kehitys

Nuoruusiän psykkinen kehitys ja sen erityiset haasteet

- ajattelun kehitys
- identiteetin kehitys: henkilökohtainen, sosiaalinen ja kulttuurinen identiteetti
- sukupuoli-identiteetti ja seksuaalisuuden kehittyminen
- toiminnanohjauksen kehitys ja sen hermostollinen tausta

Kehityksen jatkuvuus elämänsä aikana

- elämänsä käsite
- kehitykseen vaikuttavien tekijöiden vuorovaikutus
- jokin kehityksen jatkuvuutta selittävä teoria

Kehitykseen vaikuttavat biologiset ja sosiokulttuuriset tekijät

- hermoston kypsyminen
- aivojen muovautuminen elämänsä aikana
- perimän ja ympäristön vuorovaikutus
- varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhteet
- sosialisatio ja kulttuurierot kehityksessä

Arviointi

Valtakunnallinen syventävä kurssi arvioidaan numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Koe, aktiivisuus ja oman kehityksen tutkimus.

Kurssi 3 Tietoa käsittelevä ihminen (PS3)

- kognitiivisen toiminnan periaatteita, kuten sisäiset mallit ja havaintokehä
- kognitiivisten toimintojen neuropsykologinen perusta
- kognitiivisen psykologian ja aivotutkimuksen tutkimusmenetelmiä
- havaitseminen, tarkkaavaisuus ja muisti kognitiivisina perustoimintoina sekä niiden biologinen perusta
- jonkin valinnaisen korkeampitasoisen kognitiivisen toiminnon tarkasteleminen, esimerkiksi kieli, ongelmanratkaisu, päätöksenteko tai asiantuntijuus

Arviointi

Valtakunnallinen syventävä kurssi arvioidaan numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Koe ja aktiivisuus.

Kurssi 4 Motivaatio, tunteet ja älykäs toiminta (PS4)

- eritasoiset motiivit sekä motivaation kehittäminen ja ylläpitäminen
- tunteet sekä niiden muodostuminen, ilmeneminen ja merkitys
- motivaation ja emootioiden perusteoriat, tutkimus ja biopsykologinen perusta
- motivaation ja tunteiden yhteydet hyvinvointiin sekä sosiaalisiin ja kulttuurisiin tekijöihin
- korkeatasoinen kognitiivinen toiminta, kuten ajattelu, kieli, älykyys, ongelmanratkaisu ja päätöksenteko

Arviointi

Valtakunnallinen syventävä kurssi arvioidaan numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Koe ja aktiivisuus.

Kurssi 5 Persoonallisuus ja mielenterveys (PS5)

- persoonallisuuspsykologian keskeisiä käsitteitä, esimerkiksi minuus ja identiteetti
- persoonallisuuden määrittely ja selvittäminen psykologian eri näkökulmista
- persoonallisuuden tutkiminen
- mielenterveyteen vaikuttavat tekijät ja mielenterveyden häiriöt
- psykoterapia ja lääkehoito mielenterveyden ongelmien hoidossa
- psyykkisen hyvinvoinnin ylläpitäminen

Arviointi

Valtakunnallinen syventävä kurssi arvioidaan numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Koe ja aktiivisuus.

3.17 TERVEYSTIETO (TE)

Terveystiedon oppiaine on aikuislukiossa valinnainen oppiaine. terveystiedon kurssien sisällöt noudattavat nuorten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman 2015 sisältökuvauksia. Kurssit ovat aikuislukiossa koulukoh-
taisia syventäviä kursseja.

Terveystieto on monitieteiseen tietoperustaan nojautuva oppiaine, jonka tarkoituksena on edistää terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista. Lähtökohtana on elämän kunnioittaminen ja ihmisoikeuksien mukainen arvokas elämä. Terveys ymmärretään fyysisenä, psyykkisenä ja sosiaalisena hyvinvointina sekä toiminta- ja työkykenä. Terveystieteen ja turvallisuuden liittyviä ilmiöitä tarkastellaan terveysosaamisen eri osa-
alueiden kautta. Näitä ovat terveyteen liittyvät tiedot, taidot, itsetuntemus, kriittinen ajattelu sekä eettinen vastuullisuus.

Lukion terveystiedon opetuksessa terveyttä ja sairauksia sekä terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä ja hoitoa tarkastellaan tutkimus- ja kokemustiedon avulla sekä yksilön, perheen, yhteisön että yhteiskunnan ja globaalista näkökulmasta. Terveysosaamiseen sisältyy terveyteen ja sairauteen liittyvän sisältötiedon ja toiminnallisten taitojen ohella terveystiedon hankinta, kriittinen arviointi, tulkinta ja soveltaminen sekä ymmärrys ympäristön ja perimän vaikutuksista terveyteen. Osaamiseen kuuluu myös terveyteen liittyvien arvojen pohdinta ja näkemys eri terveystieteistä ja terveyden ja sairauksien historiasta kansainvälistyvässä maailmassa.

Suoritusjärjestys

Kurssit suoritetaan numerojärjestyksessä.

Arviointi

Koulukohtainen syventävä kurssit 1-3 arvioidaan numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Kurssit 1-3 arvioidaan loppukokeen ja kurssiin liittyvien tehtävien perusteella numeroarvosteluna asteikolla 4-10.

Koulukohtainen syventävä kurssi 4 (abikurssi) arvioidaan suoritusmerkinnällä S= suoritettu tai H=hylätty.

Oppikirjat

Kursseissa suositellaan digikirjan käyttöä, sillä uudet digikirjat monenlaisine toimintoinen tukevat monipuolisesti opiskelua ja valmistavat opiskelijaa ylioppilaskirjoituksissakin tarvittavien sähköisten menetelmien käyttöön.

Oppikirjat

Kurssi 1: Reinikkala ym.: Terve 1 Terveyden perusteet, SanomaPro 2016, uudistettu painos, mieluiten digikirjana

Kurssi 2: Reinikkala ym.: Terve 2 Ihminen, ympäristö ja terveys, SanomaPro 2017, mieluiten digikirjana

Kurssi 3: Antikainen ym.: Terve 3 Terveyttä tutkimassa, SanomaPro 2017, mieluiten digikirjana

Kurssi 4: Lukion Syke kertausaineisto, digiaineisto, Edita 2019

Koulukohtaiset syventävät kurssit 1-3

Kurssi 1 Terveyden perusteet (TE1)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- syventää arjen terveystieteiden osaamistaan, ymmärtää fyysisen, psyykkiseen ja sosiaaliseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä ja osaa arvioida niiden toteutumista ja merkitystä omassa elämäntavassaan ja ympäristössään
- osaa hankkia, käyttää ja arvioida terveyttä ja sairauksia koskevaa tietoa sekä pohtia terveystieteisiin, mediaan ja teknologiseen kehitykseen liittyviä ilmiöitä eettisestä ja terveystieteiden näkökulmasta
- tunnistaa ja ymmärtää terveyttä ja sairauksia sekä terveystottumuksia selittäviä teorioita, malleja ja ilmiöitä tutkimus- ja kokemustiedon näkökulmasta
- soveltaa itsehoitoon liittyviä toimintamalleja ja toimintatapoja
- tietää kansantautien ja yleisimpien tartuntatautien merkityksen yksilön ja yhteiskunnan näkökulmasta ja pohtii niiden ehkäisyyn liittyviä ratkaisuja sekä terveyserojen syntyyn vaikuttavia tekijöitä yhteiskunnassa.

Keskeiset sisällöt

- fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen toiminta-, opiskelu- ja työkyky
- omasta terveydestä huolehtiminen ja muut itsehoitotaidot sekä hätäensiapu
- riippuvuuden eri muodot
- kansantaudit ja keskeiset tartuntataudit
- terveyttä, terveystottumuksia ja -ongelmia selittäviä keskeisiä biologisia, psykologisia ja kulttuurisia ilmiöitä, teorioita ja malleja

Kurssi 2 Ihminen, ympäristö ja terveys (TE2)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- hahmottaa ja arvioi perimän ja ympäristöön liittyvien tekijöiden, kuten psykososiaalisen, rakennetun ja luonnonympäristön, yhteyksiä ja vaikutuksia terveyteen ja toimintakykyyn
- tunnistaa elämäntapaan ja kehitykseen liittyviä tapahtumia ja osaa esitellä erilaisia toimintatapoja ja selviytymisen keinoja
- osaa soveltaa terveysosaamistaan terveyttä, sairautta ja turvallisuutta koskevissa kysymyksissä ja niihin liittyvien arvojen pohdinnassa
- osaa arvioida sosiaalisen tuen ja vuorovaikutuksen merkitystä terveydelle, esitellä mielenterveyteen vaikuttavia keskeisiä tekijöitä ja mekanismeja sekä esittää vaihtoehtoisia ratkaisuja kriisien käsittelyyn
- osaa tulkita ja arvioida kriittisesti terveysviestintään liittyviä ilmiöitä
- osaa perustella ja arvioida elämäntapaan, kulttuuriin ja ympäristöön liittyvien valintojen merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille
- osaa analysoida turvallisuuteen ja väkivallan ehkäisyyn liittyviä tekijöitä ja ymmärtää henkilökohtaisten rajojen kunnioittamisen ja suojelemisen merkityksen erilaisissa vuorovaikutustilanteissa, yhteisöissä ja ympäristöissä.

Keskeiset sisällöt

- perimän, luonnonympäristöjen ja rakennetun ympäristön sekä psykososiaalisen ympäristön ja yhteisöjen terveysvaikutukset
- terveys ja elämäntapa, kuolema osana elämäntapaa
- ihmissuhteet ja sosiaalinen tuki
- seksuaalisuus ja seksuaalioikeudet sekä seksuaali- ja lisääntymisterveys
- mielenterveyttä suojaavat ja kuormittavat tekijät
- erilaiset kriisit ja niiden kohtaaminen
- työhyvinvointi ja ergonomia
- turvallisuus ja väkivallan ehkäisy
- media- ja kulttuuriympäristön ja terveysviestinnän merkitys ja kriittinen tulkinta

Kurssi 3 Terveyttä tutkimassa (TE3)

Kurssin tavoitteena on, että opiskelija

- osaa kuvata ja analysoida yhteiskunnallisten olosuhteiden, terveys- ja muun yhteiskuntapolitiikan, teknologian ja terveyspalvelujen muutoksia, kehitystä sekä yhteyksiä väestön terveyteen
- osaa arvioida terveyteen ja terveyden eriarvoisuuteen vaikuttavia tekijöitä Suomessa ja globaalisti sekä osaa kuvata terveyserojen kaventamiseen vaikuttavia tekijöitä
- osaa hankkia ja arvioida terveyteen liittyvää tutkimus- ja arkitietoa ja suunnitella pienimuotoisia terveys-tutkimuksia tai toimintakyvyn mittauksia
- perehtyy tieteellisen tutkimuksen mahdollisuuksiin terveyden edistämässä sekä sairauksien ehkäisyssä ja hoidossa
- osaa pohtia terveyteen ja sairauteen liittyviä eettisiä kysymyksiä
- tunnistaa keskeisiä globaaleja terveyskysymyksiä ja niiden parissa toimivien järjestöjen roolia ja tehtäviä terveyden edistämässä.

Keskeiset sisällöt

- yhteiskunnallisten olosuhteiden, terveys- ja muun yhteiskuntapolitiikan, tieteellisen tutkimuksen, terveyskäsitysten ja teknologian kehitys, muutos ja yhteydet väestön terveyteen
- terveys- ja sosiaalipalvelujen kehitys, muutos ja yhteydet väestön terveyteen sekä keskeiset terveys- ja sosiaalipalvelujen toimijat
- terveyserot ja niihin vaikuttavat tekijät Suomessa ja maailmalla, terveyserojen kaventaminen
- terveyden ja terveyskäytännön tutkiminen
- keskeiset terveyteen ja sairauteen liittyvät eettiset ja oikeudelliset kysymykset, potilaan oikeudet
- globaalit terveyskysymykset ja niihin vaikuttaminen

Koulukohtainen syventävä Abikurssi (TE4)

Kurssin tarkoituksena on opiskelijan valmistaminen terveystiedon ylioppilaskokeeseen. Kurssi sopii myös terveystiedon kurssien kertaamiseen esimerkiksi pääsykokeita varten. Kurssi arvioidaan arvosanalla hyväksytty/hylätty. Kurssi toteutetaan etäkurssina.

Keskeiset sisällöt

- Terveystiedon kurssien keskeisen sisällön kertaus
- Ylioppilastehtäviin vastaamiseen liittyvät ohjeet
- Terveystiedon ylioppilaskokeen erilaiset tehtävätyypit
- Ylioppilastehtäviin vastaamisen harjoittelu
- Abitti -koejärjestelmän ja ylioppilaskokeessa tarvittavien sovellusten käytön harjoittelu

3.18 TEEMAOPINNOT (TO)

Suoritusohje

Opiskelija toteuttaa Teemaopinnot –kurssin yhdessä aikuislukion opinto-ohjaajan ja aineen opettajien kanssa lukio-opintojen aikana. Kurssin suorittamista suositellaan toteutettavaksi lukio-opintojen päättövaiheessa. Opiskelija valitsee yhden alla luetelluista teemoista yhden, josta hän on kiinnostunut. Opiskelija sopii opinto-ohjaajan kanssa kurssin suorittamisesta. Opiskelija valitsee seuraavista aihekokonaisuuksista Tutkivan työskentely –kurssin sisältökokonaisuuden, jonka hän suunnittelee, toteuttaa ja esittää kurssin vastuupettajalle. Aihekokonaisuudet ovat:

Arviointi

Teemaopintojen arviointi perustuu opiskelijan taitoihin hakea tietoa, arvioida ja soveltaa sitä sekä tuottaa luotettavien lähteiden pohjalta jäsenytenä kokonaisuuksia. Olennaisia arvioinnin kohteita ovat opiskelijan taidot arvioida kriittisesti tietolähteitä sekä ymmärtää eri tietojen ja taitojen välisiä yhteyksiä. Työskentelyn arviointi kohdistuu sen tavoitteellisuuteen ja suunnitelmallisuuteen. Opiskelijoille annetaan ohjaavaa palautetta myös vuorovaikutus- ja yhteistyötaidoista sekä työvälineiden käytöstä. Teemaopintojen kurssi arvioidaan suoritusmerkinnällä (S=suoritettu) tai merkinnällä hylätty (H=hylätty).

Valtakunnallinen syventävä kurssi

Kurssi 1 Tutkiva työskentely (TO1)

Tavoitteena on, että opiskelija suunnittelee, toteuttaa ja esittää johonkin aihepiiriin tai ilmiöön liittyvän dokumentoidun projektin, tutkielman, keksinnön tai muun tuotoksen. Opiskelijalta edellytetään tutkimussuunnitelman tekemistä. Kurssin aikana opiskelija työskentelee mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muiden opiskelijoiden tai ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Työskentely tapahtuu kokonaan tai osittain koulun ulkopuolisissa toimintaympäristöissä, mikä vahvistaa koulussa ja arki- ja työelämässä hankitun osaamisen välistä yhteyttä.

Kurssi keskittyy tiedonalojen välisten yhteyksien hahmottamiseen sekä erityisesti kriittisen ja luovan ajattelun kehittämiseen oppiainerajat ylittävästi. Opiskelija hyödyntää työskentelyssä tieto- ja viestintäteknologiaa ja kehittää siihen liittyviä taitojaan. Kurssin keskeisillä sisällöillä on yhteys kahden tai useamman eri oppiaineen tietoihin ja taitoihin sekä aihekokonaisuuksiin. Opiskelijalle voidaan lukea hyväksi kokonaan tai osin kurssin tavoitteiden ja sisältöjen mukainen muualla hankittu osaaminen. Vapaaehtoistyö, työharjoittelu tai jokin muu lukion ulkopuolinen toiminta voivat olla osa aihekokonaisuuden toteutusta.

Tutkiva työskentely -kurssin tavoitteina on, että opiskelija

- havainnoi ja analysoi nykyajan ilmiöitä ja toimintaympäristöjä
- ymmärtää asioiden välisiä yhteyksiä, vuorovaikutussuhteita ja keskinäisriippuvuuksia sekä osaa jäsentää laaja-alaisia kokonaisuuksia tiedon- ja taidonalat ylittävästi ja yhdistävästi
- saa mahdollisuuksia osaamisen jakamiseen, vertaisoppimiseen, ratkaisujen yhdessä ideointiin ja tuottamiseen sekä luovaan ongelmanratkaisuun ja ajatteluun sekä osaa esittää perusteltuja käsityksiä toivotavista muutoksista sekä rohkaistuu toimimaan hyvän tulevaisuuden puolesta.